

Na PUlze

Časopis Prešovskej univerzity v Prešove

Ročník IV., číslo 3, október 2011

Epistola pre ZUZANU

Váženému a ctenému poslucháčovi i múdreho čitateľovi chcem dnes na známosť dať moje nasledujúce (staro)nové svedectvo o človeku, akého bežne nieta...

Bolo to ešte (nech čitateľ i poslucháč prepáči, vyhneme sa enume-rácii, lebo čo nás po nejakých rokoch) v starých priestoroch kated-ry slovenského jazyka a literatúry bývalej pedagogickej fakulty na Francisciho ulici, vtedy ešte spoločnej košicko-prešovskej Šafárikovej univerzity, keď sme sa s po prvý raz stretli; vedno so mnou bola tam aj kolegyňa Ľuba Sicáková... A veľmi dobre si pamätám, ako vtedajší vedúci katedry Jakub Švač s preň príznačným opatrníckym spôsobom komunikácie mi povedal: „... príde nová kolegyňa, veľmi talentovaná, má červený diplom.“ A doložil: „Prísne tajné.“ No, tajné to nebolo, to len on z tejto forenzne konotujúcej výpovede urobil floskulu. A onedlho prišla, skromne, takmer nebadane, no predovšetkým nevťieravo...; vtedy začínajúca odborná asistentka, dnes univerzitná profesorka Zuzana Stanislavová – ambivalentne sa správajúca množina korelátov.

Mnohí, teda nie všetci, známi ľudia prichádzajú do sveta umenia či vedy zvyčajne zo žilivých prostredí; tak je to aj v Tvojom prípade, pani profesorka. Do Prešova si prišla z Hačavy, z obce živenej a sý-tenej históriou, a osobitne literárnou, majestátneho a účtu vzbudzujúceho Gemera; tam sa rodili Tvoje prvé výhonky či žriedlové pramienky budúcich profesionálnych vedeckých záberov, tam sa postupne rozpínali a rozvíjali obyčajné veci a vecičky po súčasné li-terárnovedné a umeleckointerpretačné sútoky idúce po slovenských a rovnako aj zahraničných vedeckých trasách. Pravdaže, medzitým si prešla gymnaziálnym učením a po ňom nasledovalo vysokouče-né vzdelávanie na Filozofickej fakulte UPJŠ v Prešove. A v tomto tovariško-majstrovskom spolku boli silné učiteľské osobnosti... Tie obyčajné veci a vecičky – miniatúrne prapočiatky v nás i mimo nás – boli i sú pre Teba, pani profesorka, dotykmi tých miest, ktorých životodarný pulz zaiste cítiš i dnes. Boli to prvé dotyky s materským slovom, boli to prvé stretnutia so svetom nadča-sovo platného fenoménu ľudovej rozprávky ako kľúča na hľadanie našej prapodstaty v priestore medzi dobrom a zlom, možno práve ony, s apoštolským požehnaním Pavla Dobšinského, slavošovského Gemerčana, ergo Tvojho rodáka, vedno s rozprávkovým životným tkanivom predznamovali Tvoje pripútanie k virtuálnemu a krea-tívnemu kráľovstvu múdrych kníh pre deti i o deťoch, pre mladých i starších... A tak rodná reč a ľudová slovesnosť, rovnako neskôr aj Tvoje artefakty v rozličných žánrových podobách boli a sú oným CANTUS FIRMUS – základnou melódiou riadiacou Tvoj postup-ný ľudský a v ňom i vedecký životný rytmus. Začínala si – a to je príznačné pre uznávané osobnosti – nenápadne, no premyslene, systémovo i systematicky. Nehovorím Ti to preto, že sa pri takých príležitostiach tak patrí... Bola by to fráza, čo dušu zabíja, i klamal

by som. Mala si i máš na to predpoklady, akoby vlastnicke právo a ony, podporova-né talentom ako da-rom od Najvyššieho a akiste aj génovým posolstvom, Ti umož-ňujú vidieť aj tam a vtedy, keď iní už toto vídenie strácajú; stali sa Tvojou arche-typtálnou dimenziou, ktorá podaktorým na vlastnú škodu chýba – ňou je permanent-ná pracovitosť a ab-sencia časomárnivého ničnerobenia. Osobne sa mi azda nikdy ne-stalo, pani profesorka, aby som Ťa nestretol pred vsádzaním textu (tak ako naše matere vsádzali chlebové cesto do pahrebu vyhriatej pece) do počítača alebo s perom v ruke. Dámy a páni, nie je to mystifikácia či nebodaj netaktne kurizovanie...; v jej pracovnej miestnosti sa neraz zapína prvé svetlo a posledné sa vy-pína. A v takomto pracovnom nasadení dokáže, lebo ona tak chce, nájsť si čas na každého. Neraz sa mi zdá, že v snahe pracovať a pri-tom komunikovať s iným uplatňuje komunikačný princíp šachovej simultánky.

Taká si, pani profesorka, a boli by sme radi, ak by to bolo tak aj naďalej. Koncízna, komunikačne vecná, neraz i prísna, no aj, ak treba, romanticky roztopená. To vtedy, keď hovoríš o životných peripetiách človeka, o svetle a tieni, keď sa narátorsky rozšafníš, keď vnášaš do svojich príbehov závan metafory ako dobrého posol-stva slova, čo nepozná lož. Lebo metafora neklame, je komunikačne presná, je teda estetickým znakom pravdy. A v takýchto chvíľach Ťa radi počúvame...

Pani profesorka, piesočné hodiny odmeriavajúce čas sa ustavične presypávajú. V nich maličké zrno je jeden všedný deň. Nie s každým zrnom sa radi lúčime, možno by sme chceli niektoré zachytiť, možno práve to dnešné. Nechcem už ďalej, aj keď by som vedel čo a ako... Len dodávam – ďakujem i ďakujeme Ti. Za to, že si tu; buď tu aj ďalej a dlho, medzi priateľmi, kolegami a hlavne medzi svojimi naj-bližšími – s manželom, deťmi a vnúčencami.

Ad multos annos!
Prešov – jún – 2011
František Ruščák

Foto: archív PF PU v Prešove

Imanencia (Zuzane S.)

Byť s tebou práve dnes
je ako vidieť svet
plný sedmokrások
a tajomných (h)lások
na pažití súzvukov
duší, tiel a zázrakov
dňa, čo podáva ti ruku.
Prijmi ju, máš v nej záruku.

Byť s tebou dnes
je poznať kvet
čistého (S)lova.
Obzrieť sa znova
na múdre stopy tvojej duše
(voňajú medom Gemera),
súhvezdie vied s tebou kluše,
nuž daj si dúšok rozprávky --
príbehy lásky -- prskavky.

Byť s tebou dnes...
Ókami šťastia jagá sa.
Ty dobre vieš,
čo bolo, čo dá -- nedá sa...
Obzri sa ešte.
Hľa, detský aspekt – tvoja tvár
a na nej príbeh utkatý,
ja, amatér a samotár
vidím v ňom báseň – diamanty.

František Ruščák

Milí čitatelia,

stretávame sa pri ďalšom tohtoročnom čísle Časopisu Prešovskej univerzity (PU) v Prešove Na PULze, v jesennom čase, kedy nás „chytá“ nostalgia, spôsobená možno blízkosťou sa dňami ticha a spomienok na blízkych, ktorí nás už strážia z „krajiny večného pokoja“ alebo len ubúdaním slnečného svetla a klesaním dennej teploty...

Nech už je to tak, či onak, dovoľte aj mne trochu sa stíšiť a zaspomínať si na časy a udalosti, ktoré sa v mojom živote a svete prelínali s vysokoškolským štúdiom v Prešove.

Pamätám si, keď som sa ešte ako začínajúca novinárka v „historických“ Prešovských novinách pýšila svojím statusom redaktorky... Mala som niečo vyše dvadsiatky, ideály a množstvo snov, a ešte kúsok šťastia na výborných kolegov, možno aj nejaký ten talent, podkutý teóriou z oblasti slovenského jazyka a literatúry, z čias môjho vysokoškolského štúdia. Písali sa 90-te roky, vtedajšia Pedagogická fakulta UPJŠ v Košiciach, so sídlom v Prešove, mala v tomto odbore veľmi kvalitných prednášajúcich, ktorí patrili medzi elitu jazykových a literárnych vedcov, spisovateľov, kritikov, atď., v rámci slovenského jazyka a literatúry na Slovensku. Prof. PhDr. Jozef Jacko, CSc., doc. PhDr. Jaroslav Kušnir, PhD., prof. PhDr. Imrich Sedlák, CSc. (až teraz chápem jeho výrok: „Čo človek musí v živote pretrpieť, kým o všetko príde...“), doc. PhDr. František Ruščák, CSc., PhDr. Pavol Dolejš (povedala som mu raz, so širokým úsmevom a namyslene: „Milujem syntax!“, odpovedal mi, na skúške: „Áno? Tak si tu vašu lásku preveríme...“ a samozrejme, ukázal mi, aké je to zložité a aká dôležitá je pokora – Áčko to nebolo...), dámy, prof. PhDr. Zuzana Stanislavová, PhD., doc. PhDr. Marta Germušková, CSc. (boli to krásne hodiny literatúry pre deti a mládež, s ich citlivým prístupom k mladému človeku ako osobnosti s názorom, ktorý tak láskavo akceptovali...), ale aj doc. PhDr. Oľga Sabolová, CSc., Mgr. Marián Milčák, PhD. (jeho básne si dodnes čítam, keď mi je ťažko...) a mnohí ďalší, úžasní ľudia...

Celoslovensky i medzinárodne uznávaní boli v tom čase aj odborníci na katedre geografie, na ktorej som mala tiež tú česť študovať. Mená ako prof. RNDr. Ján Košťálik, DrSc.,

doc. RNDr. Zdenko Hochmuth, CSc., doc. RNDr. Rudolf Novodomec, CSc., či súčasní prednášajúci, prof. RNDr. Eva Michaeli, PhD., prof. RNDr. Robert Ištók, PhD., prof. RNDr. René Matlovič, PhD. i prof. RNDr. Ján Harčár, CSc., to sú kapacity, ktoré ma tiež profesionálne i osobnostne formovali. Napríklad aj v tom, že dnes, keď zavriem oči, vidím mapu SR a na nej v súvislostiach všetky geografické kategórie, nehovoriac o tom, že viem ako sa

volá 119-ta rieka na slepej mape Slovenska, konkrétne na východe našej krajiny – je to Duša (prítok Laborca). Geografické dni, zahraničné exkurzie, mapovacie kurzy, to mi dala geografia..., blízkych ľudí, spolužiakov i vyučujúcich, priateľov na celý život. A ja za to Bohu neustále ďakujem.

Je iba prirodzené, že moja práca v médiách sa vždy spájala s PdF UPJŠ, neskôr, od roku 1997, s FHPV a vôbec, celou Prešovskou univerzitou v Prešove. Veľa som o nej a ľuďoch na jej pôde písala, nahrávala, v Prešovskom Korzári, Hospodárskych novinách, prešovskej televízii Tatra Temex TV, Rádiu Regina Košice...

Napokon som sa na PU vrátila. S postu riaditeľky UNIPOCENTRA PU sa snažím, spolu s mojimi kolegynami, nielen inovovať služby pre študentov, ale zapájať aj samotných mladých ľudí z univerzity do realizácie výstav, veľtrhov práce a informácií, grafickej prípravy propagačných materiálov, tvorby univerzitného informačného systému, atď, aby sa PU v Prešove stala ich súčasťou a oni boli na to hrdí, tak ako ja...

Mgr. Kamila Urmaničová, šéfredaktorka

Rektor PU v Prešove sa stal viceprezidentom ACEU

V macedónskom Skopje sa 12. - 13. októbra 2011 konal 2. kongres aliancie stredoeurópskych univerzít (ACEU). Prešovská univerzita v Prešove je jedným zo zakladajúcich členov aliancie, ktorá bola založená 14. októbra 2009.

Predmetom kongresu bolo zhodnotenie doterajších aktivít ACEU, voľby nového vedenia aliancie a determinovanie ďalšieho smerovania aliancie.

Za prezidenta aliancie bol znovuzvolený prof. Aleksandar Andrejević, PhD., rektor EDUCONS univerzity v Srbsku. Rektor Prešovskej univerzity v Prešove prof. RNDr. René Matlovič, PhD. bol jednohlasne zvolený za viceprezidenta ACEU. Ďalšími viceprezidentmi sa stali prof. Aleksandar Nikolovski, PhD., prof. Ferenc Szavai, PhD. a prof. Manuela Epure, PhD.

PaedDr. Ivana Cimermanová, PhD.

Foto: archív ACEU a PU v Prešove

Slávnostný prejav rektora PU v Prešove

pri príležitosti inaugurácie rektora a prorektorov a otvorenia akademického roka 2011 – 2012

Vážené slávnostné zhromaždenie,

som mimoriadne potešený, že Vás môžem pozdraviť a privítať na našej slávnosti, ktorou je otvorenie akademického roka 2011 – 2012, spojené so slávnostnou inauguráciou akademických funkcionárov Prešovskej univerzity v Prešove. Osobitne si ceníme prítomnosť našich vzácných hostí – zástupcov zahraničných krajín, predstaviteľov štátnej správy a samosprávy, rektorov a ďalších akademických funkcionárov zahraničných i domácich vysokých škôl, cirkevných hodnostárov, predstaviteľov rozličných inštitúcií, podnikateľského sektora a mimovládnych organizácií. Vnímame to ako prejav dôvery a uznania doterajších výsledkov Prešovskej univerzity v Prešove a zároveň ako podporu pre jej ďalší rozvoj.

Veľmi srdečne medzi nami vítam Vás, študentky a študenti prvých ročníkov, ktorí sa stávate dnešným dňom príslušníkmi akademickej komunity našej alma-mater. Obdobie strávené na vysokej škole sa vo všeobecnosti považuje za veľmi zaujímavú, ba dokonca najkrajšiu etapu života. Je to obdobie osobného rozvoja, budovania sociálnych sietí a kontaktov, ktoré následne často pretrvávajú počas ďalšieho života. Prajem Vám, aby ste prekonali prípadné adaptačné ťažkosti čo najskôr a využili maximum príležitostí, ktoré Vám štúdium na našej univerzite poskytne. Verím, že potom nebudete ľutovať, že ste si vybrali štúdium v našom meste, ktoré patrí medzi najstaršie centrá vysokoškolského vzdelávania na Slovensku. Môžem Vás zároveň uistiť, že starší členovia akademickej obce, či už z radov Vašich kolegov študentov ako aj z radov vysokoškolských učiteľov, výskumných pracovníkov a technicko-administratívnych pracovníkov, sú pripravení Vám podať pomocnú ruku pri prekonávaní prípadných problémov a prekážok, s ktorými sa na začiatku Vášho štúdia môžete stretnúť.

Ctené dámy, vážení páni,

nesmierne si vážim hlbokú dôveru a je mi cťou, že budem mať možnosť spravovať našu alma mater v nasledujúcom štvorročnom období. Zároveň to považujem za ocenenie našej doterajšej spoločnej práce. Na tomto mieste si dovoľím poďakovať všetkým Vám, ktorí ste sa o to zaslúžili. Osobitne by som rád vyslovil poďakovanie svojim najbližším spolupracovníkom v uplynulom období, prorektorom – prof. Petrovi Kónyovi, doc. Jane Burgerovej, doc. Ivete Kovalčíkovej a dr. Ivane Cimermanovej, kvestorke Ing. Márii Novákovej, predsedom AS PU doc. Václavovi Kohlmayerovi a dr. Hele- ne Galdunovej. Slová úprimného poďakovania adresujem taktiež dekanom fakúlt, členom akademického senátu, vedeckej rady, správnej rady a kolégia rektora, riaditeľom celouniverzitných pracovísk, všetkým profesorom, docentom, odborným asistentom, asistentom, lektorom, vedeckým pracovníkom, technicko-administratívnym a prevádzkovým pracovníkom univerzity. Veľkú zásluhu na dobrých výsledkoch univerzity majú študenti, najmä tí, ktorí ju vzorne reprezentovali na podujatiach rozličného formátu. Veľmi si vážim toto nasadenie a všetkým srdečne ďakujem. Novým členom vedenia univerzity a jej fakúlt prajem veľa pracovných úspechov. Verím, že naša vzájomná kooperácia prinesie svoje ovocie v nasledujúcom štvorročnom funkčnom období.

Ctené auditórium,

Prešovská univerzita v Prešove dosiahla počas uplynulého obdobia mnoho pozoruhodných výsledkov, z ktorých na tomto mieste spomeniem len niektoré. Proces komplexnej akreditácie sme zavŕšili úspešnou akreditáciou 163 študijných programov, získaním práv konať habilitácie a inaugurácie v 21 vedných odboroch a najmä obhájením statusu univerzity. Podarilo sa nám zabezpečiť bezprecedentné zvýšenie finanč-

ných zdrojov pre potreby modernizácie. Objem financií zo štátneho rozpočtu a vlastných zdrojov, ktorý sme venovali modernizácii a infraštruktúrnemu rozvoju, sa v našom období zvýšil oproti predchádzajúcemu obdobiu o 132 %, teda viac ako dvojnásobne. Ešte výraznejšie úspechy sme zaznamenali pri uchádzaní sa o financie zo štrukturálnych fondov EÚ. Objem zazmluvnených finančných prostriedkov sa oproti predchádzajúcemu programovaciemu obdobiu zvýšil o 919 %. Súhrnne sme teda zabezpečili finančný objem 34 mil. €, teda viac ako 1 mld. Sk. Prešovská univerzita sa v rebríčku 34 slovenských vysokých škôl zoradených podľa úspešnosti pri získavaní financií zo štrukturálnych fondov prepočítaných na 1 tvorivého pracovníka zaradila na vynikajúce 5. miesto. Uvedené finančné zabezpečenie nám umožnilo významným spôsobom modernizovať a zveľadiť našu infraštruktúru.

Veľmi významnou stavbou bola rekonštrukcia a dostavba bývalej Základnej školy na Ul. 17. novembra č. 15, kde vznikli nové výučbové posluchárne, seminárne miestnosti, veľká poslucháreň Auditorium magnum, kancelárske priestory pre pedagogickú fakultu a nové sídlo rektorátu. Zmodernizovali sme 165 učební, inštalovali 406 počítačov do počítačových učební, 136 počítačov, 132 dataprojektorov a 17 interaktívnych tabúl do ostatných učební. Kompletne sme modernizovali servery a informačnú infraštruktúru univerzity. Okrem toho sme sa zamerali na stavebné úpravy s cieľom zveľadiť univerzitný campus, znížiť energetické straty a zvýšiť komfort pracovníkov a študentov. Zabezpečené sú finančné prostriedky na rekonštrukciu fasády a výmenu okien na objekt Fakulty športu a rekonštrukciu budovy telocvične pri novom rektoráte. V projektovej príprave sú objekty pre Fakultu manažmentu, Pravoslávnu bohosloveckú fakultu a III. etapa výstavby Fakulty zdravotníckych odborov a výstavba parkovacích plôch v univerzitnom campuse.

Veda a výskum patrí medzi nosné aktivity univerzít. Význam výskumných aktivít rastie aj pri financovaní univerzít. Základnou podmienkou dosahovania špičkových vedeckých výsledkov je kvalitná a moderná výskumná infraštruktúra. Je veľmi potešiteľné, že v tejto oblasti došlo v uplynulom štvorročnom období k zásadnému kvalitatívnemu skoku. Na Prešovskej univerzite budujeme tri výskumné centrá excelentnosti, ktoré sú platformou pre základný výskum v ekológii a biológii, lingvokulturológii a translatológii a histórii. V rámci týchto centier sa budujú nové laboratória so špičkovou technikou a prístrojmi. Okrem toho sme sa stali súčasťou kompetenčného centra lídrovaného Technickou univerzitou v Košiciach ako platformy pre aplikovaný výskum so zameraním na znalostné technológie s osobitným zameraním na geopriestorové analytické a vizualizačné technológie. Patríme teda do nepočetnej skupiny univerzít, ktoré budú mať zároveň centrá excelentnosti a kompetenčné centrum. Okrem toho sme v rámci projektov aplikovaného výskumu získali projekty na výstavbu ďalších laboratórií (fyzikálne laboratórium VARSALAB na FHPV PU, laboratórium ergonómie práce dentálneho hygienika na FZO PU, Centrum na propagáciu a transfer kultivarov do praxe na FHPV PU). V rámci uvedených aktivít sme

venovali pozornosť budovaniu Centra pre komercializáciu výsledkov výskumu a manažment duševného vlastníctva PU.

Zriadili sme Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, ktoré vydalo už 50 publikácií. Ústav rusínskeho jazyka a kultúry sa etabloval ako jediné pracovisko svojho druhu v širokom priestore, ktorého letná škola rusínskeho jazyka oslovuje širokú klientelu aj v zámorí. Ústav ázijských štúdií ponúka veľmi populárny kurz japonského jazyka. Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania ponúka Univerzitu tretieho veku, Detskú univerzitu, Autoškolu a mnoho zaujímavých vzdelávacích programov. Novinkou je akreditovaný kurz sprievodcu cestovného ruchu, na ktorý sa práve v týchto dňoch zbierajú prihlášky. Unipocentrum zriadilo bod prvého kontaktu pre nových študentov a spravuje elektronický obchod Uniposhop. Po dlhoročných traumatizujúcich diskusiách sme konečne uskutočnili integráciu pracovísk s identickým alebo podobným profilom na FF a FHPV PU. V lete sme zriadili Ústav rómskych štúdií PU, ktorý bude medzifakultnou platformou pre integráciu výskumného potenciálu našej univerzity. V týchto dňoch sme zriadili aj Ústav maďarského jazyka a kultúry PU, čím postupne naplníme cieľ našej univerzity stať sa strediskom bádania a edukácie orientovaným na problematiku susedných štátov a národnostných minorít žijúcich v SR.

K markantnému pokroku došlo v oblasti internacionalizačných aktivít. Prešovská univerzita bola prijatá za člena Danube Rector's Conference, Európskej asociácie univerzít (EUA), stala sa spoluzakladateľom Euromediterránnej univerzity (EMUNI) a asociácie univerzít stredo-východnej Európy (ACEU). Rozšírili sme okruh našich partnerov v zahraničí. K úspechom je možné zaradiť získanie viacerých medzinárodných projektov v rámci rozličných schém. Veľmi čulá je spolupráca našej univerzity s Prešovským samosprávnym krajom a mestom Prešov. Je to vďaka porozumeniu, ktoré nachádzame u pána predsedu PSK Petra Chudíka i pána primátora mesta Prešov Pavla Hagyariho, za čo im srdečne ďakujem. V ostatnom roku sa zintenzívnila spolupráca s Point Park University v Pittsburghu a Shenzhen University v Číne. V spolupráci s Grand Hotelom Kempinski High Tatras bola na Štrbskom Plese v lete

otvorená experimentálna pestovateľská plocha liečivých a aromatických bylín. Týmto aktivitám, ktoré patria do tzv. tretej misie univerzity, budeme i naďalej venovať pozornosť.

Milé dámy, vážení páni,

V tomto akademickom roku si pripomenieme malé okružhle jubileum našej alma-mater – 15. výročie jej založenia. Uplynuli teda tri kvinténiá od prijatia zákona Národnej rady SR č. 361/1996 o rozdelení Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, na základe ktorého sa s účinnosťou od 1. januára 1997 konštituovala samostatná Prešovská univerzita v Prešove s 5 zakladajúcimi fakultami – filozofickou, humanitných a prírodných vied, pedagogickou, gréckokatolíckou bohosloveckou a pravoslávnu bohosloveckou fakultou. Neskôr, v r. 2002, k nim pribudla fakulta zdravotníctva a v r. 2004 fakulta manažmentu a fakulta športu. V súčasnosti je teda naša univerzita treťou najväčšou na Slovensku z hľadiska počtu fakúlt po Univerzite Komenského v Bratislave a Technickej univerzite v Košiciach.

Prešovská univerzita nevznikla pred 15 rokmi na zelenej lúke. Jej konštituovanie plynule nadviazalo na slávne tradície vysokoškolského vzdelávania a bádania v Prešove. Ich korene siahajú do r. 1667, keď tu začalo pôsobiť evanjelické kolégium. Niekoľkonásobné pokusy kolegiálnej komunity o jeho premenu na univerzitu však neboli úspešné. Prešov sa na mapu moderných univerzitných centier dostal napokon v r. 1959, keď na báze prešovskej filozofickej fakulty a košickej lekárskej fakulty vznikla Univerzita P. J. Šafárika so sídlom v Košiciach. Prešovská časť spoločnej univerzity sa postupne rozmáhala, rozširovali sa jej vzdelávacie a výskumné kapacity, čo napokon viedlo k tomu, že pred 15 rokmi poslanci parlamentu rozhodli o tom, že má potenciál existovať ako samostatná univerzita.

Som presvedčený, že Prešovská univerzita v Prešove si túto dôveru verejnosti získanú prostredníctvom hlasovania poslancov zaslúžila. Svedčia o tom mnohé výsledky, dosiahnuté v uplynulom období. Kým v prvom

akademickom roku 1997-1998 na našej alma-mater študovalo 5 590, v súčasnosti je to 10 064 študentov. Počet zamestnancov stúpol z 825 na 1 049. Našu univerzitu úspešne absolvovalo 30 218 študentov študijných programov prvého a druhého stupňa, z toho 9 865 bakalárov a 11 101 magistrov. Prešovská univerzita udelila 515 titulov PhD. absolventom doktorandského štúdia, 211 titulov docent a navrhla 93 úspešných inauguratorov vymenovať za profesorov. Vedecká rada PU schválila udelenie čestného titulu Dr. h. c. 23 špičkovým odborníkom a popredným osobnostiam spoločenského, kultúrneho a akademického života. Pracovníci univerzity uverejnili celkovo 28 233 publikačných jednotiek, z toho bolo 605 monografií vydaných v domácich a 78 monografií, vydaných v zahraničných vydavateľstvách. Za celé obdobie existencie univerzity bolo

jej pracovníkmi a doktorandmi uverejnených 186 vysokoškolských učebníc, 13 720 vedeckých prác, z nich 4 341 bolo vydaných v zahraničí.

Uplynulé tri kvinténiá znamenali výrazné zveľadenie majetku univerzity. V r. 1997 bol delimitovaný nehnuteľný a hnuťelný investičný majetok v obstarávacej cene 11 472 051 €. V súčasnosti predstavuje hodnotu 45 729 948,69 €. Tento veľmi stručný kvantitatívny prehľad poukazuje na to, že Prešovská univerzita v Prešove je úspešnou vzdelávacou a výskumnou inštitúciou s rešpektom a solídny postavením v rámci slovenského i medzinárodného výskumného a vzdelávacieho priestoru a je tiež významným aktérom regionálneho rozvoja.

Teší nás pretrvávajúci záujem o štúdium na našej univerzite. Nemali by sme však podliehať falošnému sebauspokojeniu. Musíme sa zamyslieť, či je štruktúra vedomostí a zručností našich absolventov uspokojivá z hľadiska očakávaných spoločenských potrieb. Vystávajú pred nami otázky, ako koncipovať študijné programy? Máme podliehať tlakom vonkajšieho prostredia, volajúcim po výrazne prakticky zameraných absolventoch, schopných okamžite sa uplatniť na aktuálnom trhu práce? Nemali by sme predsa len dbať aj na širšiu intelektuálnu prípravu, ktorá by ich snáď istejšie priviedla k produktívnemu spájaniu užitočnosti a dosiahnuteľnosti, múdrosti a praktickosti, či k rozlišovaniu medzi pominuteľným a dlhodobým? Myslím si, že univerzita ako typ inštitúcie, ktorá z hľadiska štruktúry oblastí poznania poskytuje značne diverzifikované študijné programy, musí v profesionálnej orientácii svojich študentov nielen v čo najväčšom možnom rozsahu predvídať a rešpektovať rôznorodé záujmy a predstavy o ich budúcom uplatnení, ale súčasne musí vedieť u svojich absolventov vypestovať schopnosti kriticky myslieť, formulovať vízie a stratégie a vedieť sa vyrovnávať s úskaliaми utilitárnych a pragmatických prístupov.

Do popredia sa vo vysokoškolskej edukácii dostáva multidisciplinarita, problémovosť a kontextualizácia. Aktuálne akademické diskusie prehodnocujú postoj univerzít k masifikácii vysokoškolského vzdeláva-

nia. Ukazuje sa, že vzdelávanie populačnej kohorty 18 - 23-ročných mladých ľudí je veľmi potrebné, avšak nemusi ísť nutne o vysokoškolské vzdelávanie. Môžeme očakávať diverzifikáciu vzdelávacích ciest a teda i vzdelávacích inštitúcií, ktorá bude lepšie reflektovať vzdelávacie potreby spoločnosti ako i vzdelávacie predpoklady a ambície mladých ľudí.

V oblasti výskumu by sme nemali podľahnúť tlaku smerujúcemu k jednostrannému preferovaniu aplikovaného výskumu na úkor základného výskumu. Z histórie ľudského poznania vieme o mnohých prípadoch, že prelomové objavy sa dosiahli ako nezamýšľaný produkt inak zameraného bádania alebo sa tieto objavy dosiahli v oblastiach, ktoré sa venovali riešeniu problémov, ktoré boli považované za nezaujímavé, či marginálne. Súčasný trend jednostrannej dominancie ekonomizujúcich prístupov, komercializácie a komodifikácie vedy a vzdelávania je potrebné prehodnotiť.

Vážené slávnostné zhromaždenie,

žiaľ, ani v tejto slávnostnej chvíli sa nemôžem vyhnúť ekonomickým otázkam fungovania univerzít, s ktorými úzko súvisí problematika našej konkurencieschopnosti. Do značnej miery s touto agendou súvisia rozličné rebríčky, zoradujúce vysoké školy podľa ich výkonu, kvality, či konkurencieschopnosti. Sú veľmi populárne pre svoju jednoduchosť a zrozumiteľnosť. V našich médiách dochádza pomaly k ich fetišizácii a širšej verejnosti sú prezentované ako kľúčový nástroj hodnotenia našej práce. Celá spoločnosť je v pravidelných intervaloch traumatizovaná opakovanou informáciou, že žiadna slovenská univerzita sa neumiestnila v prvej 500-vke svetového rebríčka ARWU (Academic Ranking of World Universities) z dielne Shanghai Jiao Tong University. Európska asociácia univerzít vydala v tomto roku obširnú komparatívnu štúdiu „Global University Rankings and their Impact“, v ktorej zhodnotila 13 rozličných akademických rankingov. Zo záverov štúdie vyplynulo, že nepochybne pozitívnym prínosom rebríčkov je, že univerzity sa už nemôžu vyhnúť porovnávaniu v širšom medzinárodnom až globálnom kontexte, čo napomáha k zvyšovaniu transparentnosti v ich správaní sa. Na druhej strane však štúdia poukazuje na mnohé slabé miesta metodológií rebríčkov a vystríha preto pred preceňovaním ich výsledkov. Za najväčšiu slabinu je považované porovnávanie inštitúcií s veľmi odlišným poslaním a nedostatok vhodných indikátorov kvality vzdelávania na vysokých školách. Aj na konferencii „*Contemporary Threats and Opportunities - Academic Freedom and Institutional Autonomy within the Context of Accreditation, Quality Assurance and Ranking*“ organizovanej pri príležitosti 23. výročia podpísania Magna Charta Universitatum v Bologni sa rankingy ocitli v paľbe kritiky. Viacerí rečníci upozornili

na potrebu sofistikovanejšieho prístupu k rankingom, ktoré by mali tendovať od snahy vyjadriť jedným číslom kvalitu veľmi komplexných inštitúcií k multidimenzionálnym rankingom. Podľa môjho názoru je užitočné, že rankingy vyvolávajú širšiu spoločenskú diskusiu na tému kvality našich vysokých škôl v medzinárodnom porovnaní. Na druhej strane je sklamaním, že v našich podmienkach ide o diskusiu pomerne povrchnú, často obsahujúcu paušálne znevažovanie práce našich vysokých škôl, ktorá nemá ambície postihnúť komplexnosť zložitej problematiky zabezpečenia a merania kvality vysokoškolského vzdelávania a výskumu. Predovšetkým sa málo zdôrazňuje vzťah medzi kvalitou výstupov a finančnou náročnosťou na vstupy. Z informácií uverejnených v „University World News“ top univerzity z rebríčka ARWU (umiestnené v prvej dvadsiatke) pracujú v súčasnosti s ročnými rozpočtami minimálne 2 mld. €. Solídna univerzita v západnej Európe, za ktorú môžeme považovať napr. Aarhus University v Dánsku, ktorú som mal možnosť v tomto roku navštíviť, pracuje s rozpočtom cca 850 mil. €. Hrubý prepočet týchto zdrojov na jedného študenta poukazuje, že špičkové svetové univerzity pracujú so 100-násobkom a solídne európske univerzity s 10-násobkom zdrojov, ktoré máme k dispozícii my na slovenských univerzitách.

V minulých dňoch nás nemilo prekvapila správa o globálnej konkurencieschopnosti krajín na roky 2011 a 2012, ktorú zverejnilo Svetové ekonomické fórum. Slovensko sa v rebríčku 142 štátov sveta prepadlo na 69. priečku, pričom klesá už sústavne ostatných 5 rokov a v ostatných dvoch hodnoteniach zaznamenalo súhrnný pokles o 22 miest, čím sme zaznamenali najhoršie umiestnenie Slovenska v histórii tohto hodnotenia, teda od r. 1997. Jednou z príčin nášho poklesu je nepochybne dlhodobá nedostatočná financovanie systému vzdelávania a výskumu, ktoré spôsobuje jeho zaostávanie v kvalite a odchod talentovaných mladých ľudí do zahraničia. Ak bude tento trend pokračovať hrozí nám, že sa zo súčasnej pozície semi-periférneho štátu dostaneme na úplnú perifériu svetového systému. To, že stav je alarmujúci potvrdzuje fakt, že nás v rebríčku preskočili mnohé krajiny z Afriky, Ázie a Latinskej Ameriky, teda z oblastí, ktoré stereotypne považujeme za menej vyspelé.

Podelím sa s Vami o jeden príklad africkej krajiny, za ktorou v spomínanom hodnotení zaostávame a ktorú poznám z autopsie. Ide o Maurícius – malý ostrovný štát v Indickom oceáne v súostroví Maskarény. Väčšina z nás si predstaví divoké tropické lesy, kokosové palmy, lány cukrovej trstiny, čajovníkové plantáže, či krásne pláže. Filatelisti iste poznajú svetoznámy „modrý maurícius“. Je pravda, že to všetko sa dá na ostrove nájsť. Maurícius však už zďaleka nie je len exkluzívnou turistickou destináciou. Návštevníka prekvapí moderný kampus univerzity v meste Reduit, či futuristická architektúra kybernetického mesta v Rose Hill. Intenzívna spolupráca so Singapurom prináša svoje ovocie. V tejto súvislosti ma zaujali správy publikované v septembrovom vydaní University World News (zo 4. septembra 2011) o plánoch maurícijskej vlády vytvoriť z ostrova destináciu terciárneho vzdelávania a regionálny znalostný uzol a do roku 2020 pritiahnuť 100 tisíc zahraničných študentov. Za týmto účelom vláda chystá zakladanie nových univerzít, výstavbu univerzitných kampusov vo viacerých častiach ostrova. Rozbieha masívnu marketingovú kampaň, najmä v Indii a Tanzánii, pričom na tento cieľ bolo v tomto roku vyčlenených neuveriteľných 400 mil. USD. Na budúci rok sa predpokladá dokonca ďalšie zvýšenie finančných zdrojov zo štátneho rozpočtu na túto prioritu.

Tieto zistenia ostro kontrastujú s našou slovenskou situáciou, kde sa utápame v neproduktívnych diskusiách o priveľkom počte vysokých škôl pripadajúcich

na obyvateľa bez toho, aby si dal ktokoľvek námahu s medzinárodným porovnaním. Maurícius má rozlohu 2 040 km² vrátane ostrova Rodriguez a menších prilehlých ostrovov (čo sú 4 % celkovej rozlohy Slovenska) a 1,5 mil. obyvateľov (čo je niečo viac ako štvrtina počtu obyvateľov Slovenska). V čase, keď na Slovensku už pôsobila Academia Istropolitana, nebol tento ostrov ešte ani osídlený človekom. Komfort absencie prirodzeného nepriateľa si tu v tomto čase vychutnávala populácia dnes už vyhynutého vtáka Dodo (dronta maurícijského) pre ktorého majú naši bratia Česi priliehavý názov blboun nezapný. Dnes už tohto endemického vtáka nájdeme len vypchatého v múzeách. Podľahol sebauspokojeniu, nezaregistroval novú situáciu, a preto neodolal invázii holandských moreplavcov. Poučenie z jeho príbehu si nepochybne vzal k srdcu pestrý mix kultúr, v súčasnosti žijúcich na Mauríciu. Táto krajina, ktorá získala nezávislosť v r. 1968, si uvedomila, že poľnohospodárstvo, ľahký priemysel a turizmus mu nezaručujú budúcu prosperitu a správne vyhodnotila, že skutočnými výzvami 21. storočia sú vzdelávanie a poznatková ekonomika.

Ak sa na Slovensku nechceme dostať do pozície muzeálnych exponátov, musíme bezodkladne konať. Je potešiteľné, že vládne a rezortné strategické dokumenty Minerva 2.0. a Fénix naznačujú viaceré dobré zámery, ktoré v prípade ak nezostanú len na papieri, môžu prispieť k významnému pokroku v tejto oblasti. Teší nás, že vďaka podpore zo štrukturálnych fondov EÚ, najmä operačných programov Vzdelávanie a Výskum a vývoj dochádza k zlepšovaniu výskumnej infraštruktúry našich vysokých škôl. Na druhej strane si zlepšovanie výskumnej infraštruktúry vyžaduje koincidenciu s primeraným rozvojom sociálnej infraštruktúry pre študentov, revitalizáciou budov v univerzitných kampusoch, dostatočným a predvídateľným financovaním riešenia konkrétnych výskumných projektov a zlepšením personálneho ohodnotenia tvorivých pracovníkov. Laboratória a prístroje bez schopných výskumníkov a saturácie nevyhnutných prevádzkových nákladov neprinesú želaný efekt.

Zo spomínaných vládnych dokumentov je zrejmé, že sme už vyčerpali doterajšie zdroje nášho ekonomického rastu založeného predovšetkým na nízkej cene práce, imitačnom rozvoji a monokultúrnej štruktúre montážneho priemyslu s nízkou pridanou hodnotou. Finančná kríza z r. 2008 – 2009 a súčasná kríza verejných financií spôsobujú, že môžeme očakávať nové medzinárodné regulácie. Ukázalo sa, že sa nemožno spoliehať na kontinuálny ekonomický rast a pleonaxia, luxusný život na dlh je neudržateľný. Jedným z mála nástrojov rozvoja, ktoré máme stále v rukách, je rozvoj vysokého školstva a sektora vedy a výskumu, ktoré by mali zohrať kľúčovú úlohu pri úsilí Slovenska zaujať dôstojnú pozíciu v kontexte vedomostno-kreatívnej globálnej ekonomiky. Je však iluzórne očakávať, že bez príčinnia nás všetkých, bez zmeny postoja našej spoločnosti k vzdelávaniu a vede, ktorá sa nutne musí prejavovať v zmene priorít v distribúcii verejných i súkromných zdrojov, dôjde k výraznejšiemu zlepšeniu našej pozície. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR nemôže zostať osamotené vo svojej snahe presadiť zvýšenie financovania vzdelávania a výskumu. Žiada sa tu dosiahnuť zmenu postoja celej spoločnosti, ktorá si

musí uvedomiť strategický význam oblasti vzdelávania a vedy pre budúcnosť krajiny.

Ctené dámy, vážení páni,

Je však náš život len o peniazoch? Naozaj by mala byť základným parametrom určujúcim atraktivitu študijného programu iba priemerná mzda jeho absolventov? Sme posadnutí ekonomickým rastom, denne sledujeme vývoj indexov na burzách. Prežívame skľučujúce okamihy pri pohľade na ich poklesy, ale aj pri pohľadoch obete prírodných katastrof, teroristických útokov, či krachov bánk, podnikov a celých štátov. Plazivo sa rozširujú oblasti chudoby, a to nielen v hladomormi sužovaných krajinách tretieho sveta, ale aj v okrajových štvrtiach veľkomiest a marginálnych vidieckych regiónoch vyspelých krajín.

Nezabudli sme v eufórii z technologického pokroku a rozličných inovácií na prirodzené zákonitosti, overené stáročným vývojom? Neodtrhli sme sa od našich kultúrnych a civilizačných koreňov? Nežijeme v hodnotovom vákuu, v bublinách? Nepodliehame vábeniu marketingových guru a uverili sme, že môžeme mať všetko naraz a ihneď? Kariéru, majetky, silné zážitky, vzdelanie, tituly, uznanie?

Nezabudli sme v našej uponáhľanej dobe a honbe za ziskom na starý všeobecný koncept, podľa ktorého úspešnosť dobrého hospodára narastá takou mierou, v akej sa svojou činnosťou pričíní nielen o vlastný zisk, ale aj o blaho druhých? Aké východiská máme pri riešení týchto evidentných rozporov medzi aktuálnym a žiaducim stavom spoločenského vývoja?

Kolegyne, kolegovia, milé študentky a študenti,

to sú otázky a výzvy, s ktorými by sa mali univerzity ako inštitúcie, pripravujúce budúce intelektuálne elity, popasovať. Akademické prostredie je svojou povahou súťaživé, preferujúce kvalitu a odvahu.

Prajem Vám v práve sa začínajúcom novom akademickom roku 2011 – 2012 všetkým dostatok tvorivej energie, pevné zdravie, nevyhnutnú dávku šťastia, prajné pracovné prostredie a pokojné rodinné zázemie a najmä veľa odvahy, aby ste každý, primerane svojej pozícii, dokázali úspešne čeliť spomínaným výzvam.

Spoločne so svojimi spolupracovníkmi sa budem snažiť, aby Prešovská univerzita v Prešove napredovala a čím ďalej tým viac sa stávala atraktívnym miestom pre tvorivú prácu, štúdium a osobný rozvoj.

Vivat, crescat, floreat, alma mater nostra Universitas Presoviensis!

V Prešove 20. septembra 2011

prof. RNDr. René Matlovič, PhD.

Foto: Mgr. Viktor Zamborský
Bc. Peter Gönci
Bc. Vladimír Piskura

Cena rektora za rok 2010

za

- spoločenské a behaviorálne vedy:

1. **prof. PhDr. Jozefovi Džukovi, CSc.**
za monografiu – *Dynamické postupy zisťovania inteligencie a kognitívnych funkcií*

- humanitné vedy – filozofiu a etiku:

2. **doc. Mgr. Vladislavovi Suvákovi, PhD.**
za publikáciu – *Anthisténés* a za publikáciu *Sebapoznanie a/ako starosť o seba*

- za významný prínos v umení v kategórii:

a) výtvarné dielo:

3. **Martinovi Zbojanovi, akad. mal., PhD.**
za samostatné výstavy – *Medzičas/Meantime, Život na plátne*

b) vedy o umení :

4. **doc. Mgr. art. Irene Medňanskej, PhD.**
za monografiu – *Systematika hudobnej pedagogiky*

- jazykoveda:

5. **doc. PhDr. Zuzane Malinovskej-Šalamonovej, CSc.**
za monografiu – *Sila románovosti. Pohľad zvonka na niekoľko súčasných po francúzsky*

písaných románov Puissances du romanesque.
Regard extérieur sur quelques romans contemporains d'expression française

6. **kolektívu autorov pod vedením prof. ThDr. Jána Zozuľáka, PhD.**
prof. ThDr. Ján Zozuľák, PhD.
doc. ThDr. Štefan Šák, PhD.
doc. ThDr. Miroslav Župina, PhD.
Mgr. Pavol Kochan, PhD.
Mgr. Bohuslav Kuzyšin, PhD.
Mgr. Ján Pilko, PhD.
za *Grécko-slovenský a slovensko- grécky slovník*

- historické vedy:

7. **doc. PhDr. Ľubici Harbuľovej, CSc.**
za monografiu – *Sibírsky autonomizmus. Zdroje, prejavy, reflexie (1917 – 1939)*

- zdravotné vedy:

8. **doc. MUDr. Eve Kovaľovej, PhD.**
– **Dr. h. c. prof. PhDr. Anne Eliášovej, PhD.**
za monografiu – *Orálna hygiena II., III.*

- humanitné vedy – teológia:

9. **ThDr. Maroš Šip, PhD.**
za monografiu – *Spiritualita v kontexte fenoménu siekt a nových náboženských smerov*

10. **doc. ThDr. Michalovi Hospodárovi, PhD.**
za monografiu – *Pastoračná dimenzia slávenia Eucharistie v kontexte Roka kňazov*

- pedagogické vedy:

11. **doc. PaedDr. Ľudmile Liptákovej, CSc.**
– **Mgr. Kataríne Vužňákovej, PhD.**
za vysokoškolskú učebnicu – *Dieťa a slovo tvorba*

- vedy o živej prírode a ekológia:

12. **prof. PhDr. Rudolfovi Horváthovi, PhD.**
– **prof. RNDr. Jarmile Bernasovskej, PhD.**
– **PaedDr. Ivete Boržíkovej, PhD.**
– **RNDr. Adriane Sovičovej, PhD.**
za monografiu – *Diagnostika motorickej výkonnosti a genetických predpokladov pre šport*

13. **prof. h.c. prof. Ing. Ondrejovi Hroncovi, DrSc.**
– **prof. Ing. Jozefovi Vilčekovi, PhD.**
– **Ing. Emílii Huttmanovej, PhD.**
– **doc. Ing. Petrovi Adamišinovi, PhD.**
za monografiu – *Kvalita zložiek životného prostredia v problémových oblastiach Slovenska*

- vedy o športe

14. **prof. PaedDr. Jánovi Jungerovi, PhD.**
za monografiu – *Physical activity and health of the students from Carpathian Euroregion*

Z Filozofickej fakulty

Bc. Nina Kollárová – za vystúpenia na vedeckých konferenciách spojených s ocenením, za vlastnú tvorbu v súťaži Akademický Prešov a účasti na ďalších literárnych súťažiach

Mgr. Lenka Kvašňáková – za spoluorganizovanie a vystúpenie na vedeckých konferenciách, za aktívnu publikačnú a pedagogickú činnosť, absolvovanie študijných pobytov v zahraničí a za dobrovoľnícke aktivity v sociálnej oblasti

Mgr. Miroslava Kyselová – za vystúpenia na vedeckých konferenciách, za publikačnú činnosť

Mgr. Alena Moravčíková – za publikačnú činnosť, za technické redaktorstvo zborníkov, za spoluorganizovanie a vystúpenia na vedeckých konferenciách, za členstvo v speváckom zbere „Iuventus Pedagogika“, absolvovanie študijných pobytov v zahraničí, za organizátorstvo a tlmočenie zahraničných návštev

Bc. Veronika Perovská – za mimoriadne kvalitnú baka-lársku prácu, za vystúpenia na študentských vedeckých konferenciách, za vlastnú literárnu tvorbu, participácia na Vianočnom koncerte PU

Z Gréckokatolíckej teologickej fakulty

Tomáš Mikunda – za šéfredaktorstvo bohoslancov „Prameň“ a členstvo zboru „Sv. Romana Sladkopevca“

ThLic. Martina Poláková – za spoluautorstvo knihy „Martin Šinaľ – Zamilovaný do Boha“

Miroslava Procházková – za organizovanie a aktívnu účasť 1. ročníka volejbalového turnaja GTF

Z Fakulty humanitných a prírodných vied

RNDr. Pavol Labun – za publikačnú činnosť, za aktívnu

reprezentáciu na medzinárodných vedeckých konferenciách, za práce spojené s funkciou projektového manažéra projektu „Využitie výskumu a vývoja na vyššielachtenie nových kultivarov liečivých rastlín a ich odrodová registrácia“

Z Fakulty manažmentu

PhDr. Jaroslava Gburová – za publikačnú činnosť
Ing. Jozef Nemec – za rozvoj edičnej a publikačnej činnosti fakulty

Z Pedagogickej fakulty

Bc. Martin Fedák – za reprezentáciu v oblasti dramatického umenia ako protagonista študentského divadla PF PU PADAK (za inscenáciu „Kadiš“ 1. miesto a postup na celoslovenskú prehliadku Krajskej scénickej žatvy, 3. miesto na celoslovenskej divadelnej prehliadke EXIT 2011)

Z Pravoslávnej bohosloveckej fakulty

Bc. Zuzana Morozová – za organizáciu športového dňa v Domove sociálnych služieb Ličartovce, za pravidelné návštevy Krízového centra v Košiciach

Bc. Mária Sendeková – za pravidelné návštevy Krízového centra v Košiciach a zariadenia pre seniorov Náruč v Prešove

Z Fakulty športu

Ivana Faměrová (študentka FF)

Alžbeta Segedyová

Petra Tomková

– za reprezentáciu Slovenska v športovom aerobiku s výsledkami:

1. miesto na akademických majstrovstvách SR

v gymnastickom aerobiku trojíc

2. miesto na medzinárodných majstrovstvách SR

v športovom aerobiku trojíc

3. miesto na medzinárodných pretekoch Hungaria

Open v gymnastickom aerobiku trojíc

3. miesto na celoštátnom kole ŠVK v pohybových skladbách

Na 25. Svetovej zimnej univerziáde v tureckom Erzurume:

Tatiana Bodová – reprezentácia v short tracku

Peter Čížek – bol členom hokejového družstva mužov, ktoré sa umiestnilo na 5. Mieste

Bc. Peter Mlynár – získal v mix šprinte zlatú medailu

Z Fakulty zdravotníckych odborov

Ján Breza

Peter Lukáč

– 2. miesto

Michal Ilavský

František Karaffa

– 3. miesto v II. ročníku národnej súťaže študentov

záchránarov „Rescue Academy 2011 Orava memoriál

MUDr. Andreja Faglica a Jozefa Šafárika“

Michal Ilavský

Ján Breza

– 2. miesto vo vzdelávacej aktivite kontinuálneho medicínskeho vzdelávania „Rescue Vrátna 2011“

Rozhovor s prorektorom pre vedu, umenie a akreditáciu Prešovskej univerzity v Prešove prof. PhDr. Petrom Kónyom, PhD.

Pán prorektor, Vaše pracovisko prešlo, tak ako aj ďalšie úseky prorektorov, reštrukturalizáciou. Čo sa zmenilo?

Áno, v štruktúre tohto rezortu došlo k zmenám, ktoré sú viditeľné už z jeho názvu. Bývalý Útvár prorektora pre vedu, doktorandské štúdium a akreditáciu sa premenoval na Útvár prorektora **pre vedu, umenie a akreditáciu**. Prvá zmena spočíva v tom, že doktorandské štúdium prešlo pod rezort štúdia, teda pod Útvár prorektora pre vzdelávanie. Vychádzame z predpokladu, že doktorandské štúdium sa podobá v posledných rokoch viac tomu magisterskému a bakalárskemu. Doktorandi dostávajú kredity, sú evidovaní v systéme MAIS, takže je pochopiteľné, že ich prebral rezort vzdelávania.

Čo znamenajú termíny veda, umenie a akreditácia v práci Prešovskej univerzity v Prešove?

Pod tento rezort spadajú procesy v intervencii fakúlt, ale aj procesy v rézii univerzity, ktoré súvisia s vedou, teda s vedecko-výskumnou činnosťou na univerzite. Je to komplexná koordinácia riadenia a evidencie vedecko-výskumnej činnosti a projektov na univerzite.

V našej kompetencii je taktiež publikačná činnosť. Je to vlastná edičná činnosť, ktorá spadá pod Vydavateľstvo Prešovskej univerzity v Prešove. Mechanizmus vydavateľstva riadi edičná rada, a tá schvaľuje edičný plán.

K vede patria aj habilitácie, inaugurácie. Habilitácie sa konajú v rézii fakúlt, nemajú pokračovanie na úrovni univerzity, ale v našej kompetencii je kontrola a evidencia habilitačných konaní. Potrebne je taktiež zabezpečiť konzultácie, aby všetky doklady k habilitáciám boli pripravené. Podobne je to aj pri inauguračných konaniach, ktoré pokračujú pred vedeckou radou univerzity.

Do rezortu vedy patria aj rôzne čestné ocenenia, tituly, napr. profesor emeritus, doctor honoris causa alebo ceny rektora za vedecko-výskumnú činnosť. Okrem toho prorektor pre vedu vykonáva aj funkciu podpredsedu vedeckej rady univerzity. Práve referát pre vedu pripravuje zasadnutia vedeckej rady, kontroluje plnenie jej uznesení a pod. Pod náš rezort, po spomínaných zmenách, prešlo aj umenie, ktoré bolo predtým v kompetencii prorektora pre vonkajšie vzťahy. Umenie vnímame ako odbor príbuzný vedecko-výskumnej činnosti. Situácia je špecifická v tom, že nie každá fakulta má, v rámci svojich študijných programov, umenie. Fakultou, ktorá má najviac umeleckých oblastí je po integrácii filozofická fakulta. Univerzita má zastúpenie vo výtvarnom umení, hudobnom umení, dramatickom umení, no patrí sem aj estetika, ktorá so všetkými týmito oblasťami úzko súvisí.

Pri výstupoch umeleckej činnosti zostáva veľkým problémom jej nedocenenie na celoštátnej úrovni. Umeni vkladajú do svojej práce veľkú námahu, tvoria hodnotné umelecké

diela, no v porovnaní s vedecko-výskumnou činnosťou nie je ich práca oceňovaná na rovnakej úrovni, či už ide o tvorbu rozpočtu alebo akreditáciu.

Samostatnou oblasťou je akreditácia univerzity. Pred dvoma rokmi sme úspešne dovърšili komplexnú akreditáciu. Permanentnou úlohou je akreditácia študijných programov, vrátane zmien garantov. Preto tento rezort musí venovať veľkú námahu a pozornosť práve zabezpečeniu kontinuity pri akreditácii študijných programov.

V rámci akreditácie chceme pokračovať v tom, čo sme dosiahli v predchádzajúcej komplexnej akreditácii. Chceme udržať všetky profilové študijné programy, najmä s perspektívou dobudovania vo všetkých troch stupňoch, prípadne akreditovať niektoré vybrané študijné programy, ktoré by mali posilniť postavenie univerzity v na trhu vysokoškolského vzdelávania. Takými by mohli byť informatika na FHPV alebo sociológia na FF.

Aké sú priority vedy, umenia a akreditácie Prešovskej univerzity v Prešove?

Hlavnou prioritou vedy je zvýšiť počet a kvalitu vedecko-výskumných projektov, tzn., že pri domácich projektoch sa snažíme zamerať na kvalitné projekty s vyššou finančnou dotáciou z agentúry APVV, ale aj z VEGA a KEGA. Čo sa nám stále nedarí, to sú medzinárodné a zahraničné projekty. Je potrebné využívať možnosti, ktoré ponúka Višehradský fond a preniknúť aj do 7. rámcového programu. Mohli by nám pritom pomôcť početné osobné aj inštitucionálne kontakty so zahraničnými univerzitami v stredoeurópskom priestore, najmä v Maďarsku, Poľsku či Česku. Chceme naďalej zvyšovať kvalitu publikačnej činnosti. V rámci PU v Prešove sa publikuje pomerne veľa, no väčšina výstupov je málo hodnotená, a to jednak pri rozpočte alebo celkových hodnoteniach, napr. agentúry ARRA. Z dlhodobej perspektívy je kľúčové snažiť sa uverejňovať najmä v renomovaných vedeckých, tzv. karentovaných časopisoch. Je stále potrebné zvyšovať aj počet kvalitných vedeckých monografických prác.

Ktoré úlohy, zábery, budú nosnými pre toto aktuálne obdobie Vašej funkcie prorektora?

Pred našim referátom stojí v najbližšej budúcnosti niekoľko úloh. V prvom rade je to už dávnejšie avizované zriadenie grantového systému, resp. internej grantovej agentúry pre doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov. Prostredníctvom súťaží by títo mladí vedci mohli získavať financie pre výskum v rámci svojho doktorandského štúdia.

Jednou z priorít rezortu zostávajú aj centrá excelentnosti, ktoré majú byť výkladnou skriňou vedy na univerzite.

Máme tiež záujem transformovať študentskú vedeckú odbornú činnosť (ŠVOČ), zvýšiť v nej súťaživý rozmer s adekvátnym ohodnotením a zastrešiť ju univerzitnou prezentačiou. Cieľom je aj to, aby doktorandi, magistri a bakalári nesúťažili spolu, pretože pre bakalára to je jednoznačne demotivujúce, keď má vystúpiť a porovnávať svoje výsledky s doktorandom, ktorý prednáša v poslednom ročníku štúdia o svojej doktorandskej práci. V tomto ohľade plánujeme vytvoriť systém ŠVOČ, ktorý by končil celouniverzitnou súťažou, s možnosťou publikovania najúspešnejších prác.

Vladimíra Čajová

Foto: archív PU v Prešove

Prorektor pre vzdelávanie

Prešovskej univerzity v Prešove

prof. PhDr. Milan Portik, PhD.

Vzdelávanie je príležitosť...

Malé okrúhle jubileum – 15. výročie vzniku Prešovskej univerzity v Prešove, na pozadí širších kontextov vzdelávania v tomto priestore, desiatky tisíc absolventov všetkých stupňov i foriem štúdia, množstvo vynikajúcich výsledkov v oblasti vedy a výskumu, umelecké a športové aktivity – to sú dobré východiská i zázemie, z ktorých ako prorektor pre oblasť vzdelávania môžem čerpať nielen skúsenosti, ale aj inšpirácie. Naša univerzita v nedávnej minulosti prešla mnohými pozitívnymi zmenami, ktoré štruktúru vysokoškolského vzdelávania výrazným spôsobom modifikovali a precizovali. K tým najpodstatnejším patrí: komplexná akreditácia a z nej odvodená kategorizácia vysokej školy (sme univerzitou so záväzkami aj v kontextoch vzdelávania), akademické mobility, register študentov, zavedenie školného, spoločné študijné programy, kreditový systém štúdia, evidencia záverečných prác, celoživotné vzdelávanie (Detská univerzita, Univerzita tretieho veku) a mnoho ďalších. To je potenciál, s ktorým je možné počítať v budúcnosti a na ktorom možno budovať a tvoriť vízie nášho ďalšieho smerovania. V tejto súvislosti poďakovanie patrí mojej predchodkyni na tomto úseku PaedDr. Ivane Cimermanovej, PhD., ktorá v tejto oblasti urobila kus vynikajúcej práce.

Pripravená a bohato diskutovaná novelizácia vysokoškolského zákona, ktorá v blízkej budúcnosti prejde schvaľovacou procedúrou v NR SR, prinesie množstvo zmien, na ktoré budeme musieť veľmi pružne reagovať a ktoré budú mať zaiste vplyv aj na náš akademický život (*zmeny v opisoch študijných odborov, z toho odvodená diverzifikácia v štruktúre programov – štruktúrované ver-
sus neštruktúrované študijné programy, štátne skúšky a ich funkcionálna a mnoho ďalších navrhovaných zmien*).

Pre dobré fungovanie vzdelávacej oblasti na našej univerzite je dôležité aj poznanie našich vnútorných rezerv – personálnych, materiálno technických i priestorových – to bude vyžadovať uskutočnenie dôsledného auditu.

Sú štyri domény, ktorých dobré fungovanie pokladám za určujúce pre kohéznosť vzdelávacej oblasti a jej kvalitu na našej univerzite: dobré študijné programy, dobrí študenti, dobrí učitelia a dobré podmienky.

Mottom našej univerzity je impozantná myšlienka

viac ako vzdelanie. Ona evokuje základný postulát, že rozmer ľudského poznania, aj keď je výrazne determinovaný vzdelávaním, má oveľa širší záber, akým je iba osvojenie si poznania v procesoch a z procesov vzdelávania. Vzdelávanie treba chápať ako príležitosť, ktorá je nám ponúknutá, aby sme kultivovali osobnosť v kontextoch akulturácie ľudského bytia i osobnostného rastu. Vzdelanie nie je dar – to bola, je a bude náročná práca, ktorú treba robiť so zaniatením, odhodlanosťou, vytrvalosťou. Tu sa každá povrchnosť a ľahostajnosť prejaví v jeho kvantite i kvalite.

Dobré študijné programy – táto oblasť vo vysokoškolskom štúdiu má niekoľko rovín, ktoré zásadným spôsobom vstupujú do efektívnych výstupov – profil absolventa a jeho budúca profesionalita. To zásadné a východiskové je nájsť adekvátnu odpoveď na základné otázky – akých absolventov, s akou profiláciou, s akými kompetenciami pripravujeme? Čím a kým sú ovplyvňované konkrétne programy? Sú diferencie medzi tým ako profilujeme vzdelávanie a tým, čo očakáva prax? Sú naši absolventi schopní plniť iba očakávania praxe alebo ich orientujeme na schopnosti kritického a tvorivého myslenia, schopných uplatniť širšie koncipované poznanie v diverzifikovaných situáciách reálneho života, ktorý nie je nikdy úplne unifikačný? Ustupuje sa od všeobecnej záväznosti a univerzality vzdelávania pred imperatívom individualizácie? Súčasny silný vplyv neoliberálnych postojov a prístupov udomácňuje predstavu „že poznanie pre poznanie“ – nemá ani svoje opodstatnenie. Vzdelanie sa žiaľ dostáva do pozície tovaru. Zarádovanie škôl, univerzít do rebríčkov – snaha premeniť ich na podniky, kde je silná tendencia zisťovania úrovne podľa makroekonomických výsledkov – to v mnohom atakuje autonómnosť, podstatu i zmysel vzdelávania. S mimoriadnou intenzitou sa dotýka humanitne a spoločenskovedne orientovaných študijných programov, ktoré sú na našej univerzite dominantné.

Tu sa pre nás otvára priestor pre ukotvenie základnej filozofie odboru pri koncipovaní jeho opisov. Prílišná snaha atomizácie má mnohé úskalía práve vo vzťahu k príprave absolventa so širším záberom, schopného vnímať a riešiť veci a javy v súvislostiach, v kon-

textoch. Preto aj jedinečnosť a atraktivita študijných programov, ich kvalita, štruktúra i efektívne výsledky majú byť tesne napojené na výsledky svetového i vlastného výskumu.

Za veľmi dôležité – vo vzťahu ku všetkým študijným programom – považujem zaradenie predmetu Úvod do vysokoškolského štúdia (majú ho iba niektoré programy). Vysokoškolské štúdium, práve pre svoju špecifičnosť, akým je kreditový systém štúdia, kde študent je tvorcom svojej študijnej cesty, potrebuje dôslednú a dôkladnú orientáciu, ale i nároky na „akademické čítanie a písanie“, ktoré v portfóliu spôsobilosti študenta sa očakávajú ako základné.

Osobitným a veľmi vážnym miestom v kontextoch študijných programov je prax študentov. Tá je v štruktúre jednotlivých študijných odborov špecifická, s časovou dotáciou reflektujúcou jeho jedinečnosť. Žiaľ, doposiaľ neexistuje v učiteľských študijných programoch legislatívne ukotvenie pozície cvičných škôl, cvičných učiteľov, čo vytvára nesmierne ťažkosti s prípravou a ich realizáciou. Vytvorené pozície manažérov praxí sú predpokladom prekonávania ťažkostí. Pre kvalitné výstupy pedagogických praxí považujem koordináciu a kooperáciu cvičných učiteľov, didaktikov predmetov a študentov za dominantnú.

Dobre pripravené študijné programy majú nielen šancu prejsť procesom akreditácie, ale hlavne vytvárajú edukačný priestor pre prípravu profesionálov.

Dobří študenti – doterajšie skúsenosti s kvalitou našich študentov v procese štúdia i v uplatnení sa na trhu práce po ukončení štúdia nás presvedčujú o tom, že väčšina študentov prichádza na univerzitu s jasnou predstavou svojej študijnej cesty a odbornej profilácie, s ochotou vynaložiť maximálne úsilie byť úspešným.

Pretrvávajúci záujem o štúdium, ktorý v mnohých prípadoch niekoľkonásobne prevyšuje možnosti prijatia, nás nemôže uspokojiť, pretože mnohokrát kvalita vedomostí a predpokladov pre štúdium je u uchádzačov hrozivo nízka. Pre prijímacie pokračovanie sa zaujímavým ukazuje využitie testovania učebných predpokladov SCIO, ktoré ponúka renomovaná inštitúcia, v spojení s vlastnými diagnostickými nástrojmi jednotlivých študijných programov.

Kreditový systém štúdia vytvára síce pre študentov príležitosť programovania vlastnej študijnej cesty, ale má aj niektoré úskalia, ktoré je potrebné dobre poznať a zvažovať aj ohrozenia (*hlavne neuvážané prenášanie predmetov do ďalších semestrov je mnohokrát nezvládnuté a pre študenta je jeho najhoršou koncovkou, a tým je vylúčenie zo štúdia*).

Potrebným sa ukazuje aj budovanie povedomia príslušnosti k univerzite, hrdosť na to, že som jej súčasťou. To má nielen logistický, ale aj intelektuálny rozmer. V tejto súvislosti považujem za veľmi dôležité upozorniť na potrebu „vstupného kurzu“ pre začínajúcich študentov. Nepoznanie „ducha vysokej školy“ – štruktúry univerzity, fakúlt, orientácie v priestore a čase, akademických titulov, oslovenia a mnohé ďalšie úskalia spôsobujú nepríjemné okamihy nielen študentom.

Vysokoškolské štúdium je zo svojej podstaty ukotvené na schopnosti samoštúdia. Edukačný priestor v obmedzenej časovej dotácii priamej výučby je tomuto

princípu priamo podriadený. Z toho sú odvodené aj stratégie a postupy edukačného procesu, ktoré tak na učiteľov ako aj študentov kladú mimoriadne vysoké nároky, jednak v jeho prípravnej, ale hlavne v realizačnej fáze.

Evidencia záverečných prác v centrálnom registri ukazuje na vážny problém, a to narábanie s cudzím duševným vlastníctvom. Aj napriek tomu, že tomuto fenoménu je venovaná veľká pozornosť zo strany pedagógov, objavujú sa prípady, kedy pre plagiátorstvo už boli niekoľkí študenti vylúčení zo štúdia.

Oblasťami, ktoré si aj naďalej budú vyžadovať našu mimoriadnu pozornosť, sú umelecké a športové aktivity vysokoškolského štúdia, ale i úsek doktorandského štúdia.

V kontexte vzdelávania sme hrdí aj na vynikajúce úspechy, ktoré dosahujeme pri realizácii Detskej univerzity a Univerzity tretieho veku. Nadšenie, pracovitosť, usilovnosť, ktoré sú v tomto štúdiu evidentné – by mali zarezonovať aj vo všetkých ostatných formách štúdia.

Dobří učítelia – veľmi dobrá kvalifikačná štruktúra učiteľov univerzity naznačuje, že vo svojej odbornej profilácii a s tým spojennej vedecko-výskumnej či umeleckej činnosti, dosahujeme dobré výsledky, ktoré mnohokrát presahujú rozmery Slovenska. Pozícia učiteľa vysokej školy je prioritne pozíciou pedagóga, ktorý ma v procese vysokoškolskej prípravy študentov nezastupiteľné miesto, v edukačnom procese využíva svoje vedecké poznanie, bohaté teoretické vedomosti i praktické skúsenosti. Aká je však naša pedagogická spôsobilosť? Nie sme v pozícii, že ak som dobrý odborník, som súčasne aj dobrý pedagóg? Aké didaktické postupy vo svojej učiteľskej práci používam? Spomínam si na svoje študentské časy a postupujem tak, ako ma učili moji dobří učítelia? Podobných otázok a z toho odvodených polemík, by bolo nekonečné množstvo. Pedagogické vedy, tak ako iné vedy, intenzívne pracujú na svojom odbornom napredovaní: skúmajú, experimentujú, zovšeobecňujú. Hľadajú odpovede aj na principiálne problémy edukačného procesu, a to -koho, čo a akým spôsobom viesť na ceste za poznaním. Práve z tohto dôvodu uvažujeme o zaradení predmetu vysokoškolská pedagogika do portfólia našej univerzity.

Dobré podmienky – sú východiskom i zázemím pre dobrú prácu a kvalitné výsledky. Medzi naše aktíva patrí výborné materiálne-technické zabezpečenie podmienok učebného i vedecko-výskumného procesu. Vynikajúca práca univerzitnej knižnice, hardwérové a softwérové zázemie, aktivity podporných centier – to všetko sú dobré predpoklady aj pre vzdelávaciu oblasť. Dlhodobým problémom sa však javí priestorové zázemie, ktorého dôsledky sa prejavujú najmä pri projektovaní výučby (rozvrhy hodín), aj napriek tomu, že počet študentov sa znížil a do užívania boli dané nové priestory. Tu bude potrebné urobiť dôkladný audit. Som presvedčený, že máme potenciál dosahovať dobré výsledky, pretože chceme byť úspešní a sme si vedomí toho, že vzdelanie naozaj nie je dar.

prof. PhDr. Milan Portik, PhD.

Foto: archív PU v Prešove

Prorektor pre rozvoj, informatizáciu a hodnotenie kvality

Prešovskej univerzity v Prešove

doc. Ing. Peter Adamišin, PhD.

Prešovská univerzita môže pôsobiť ako partner projektov rozvojových zámerov

V predchádzajúcom období sa na Útvare prorektora pre rozvoj, informatizáciu a hodnotenie kvality Prešovskej univerzity (PU) v Prešove vykonal veľký kus práce. Aj touto cestou sa chcem poďakovať doc. Burgerovej ako bývalej prorektorke za odvedenú prácu.

V nastávajúcom funkčnom období rokov 2011 – 2015 bude potrebné na danom úseku zamerať sa predovšetkým na ťažiskové oblasti: realizácia projektov zo štrukturálnych fondov, systém hodnotenia kvality.

Univerzita v uplynulom období výrazne zvýšila angažovanosť v získavaní zdrojov zo štrukturálnych fondov. V rámci útvaru rozvoja je implementovaných, resp. sa pripravuje implementácia 15 projektov zo ŠF EÚ za takmer 27 mil. eur, ktoré implementuje priamo útvar, resp. pôsobí ako poradný a koordinačný orgán v rôznych fázach fakultných projektov. Počas najbližších 12 mesiacov by malo byť ukončených 7 projektov financovaných zo ŠF. Dôležité bude zabezpečiť nielen ich úspešné dofinancovanie, ale aj všetky procesy súvisiace s ich ukončením a udržateľnosťou, po procesnej aj obsahovej stránke.

Doterajšia úspešnosť pri získavaní projektov zo ŠF je súčasne aj záväzkom do budúcnosti. Bude potrebné efektívne reagovať na výzvy v ešte aktuálnom programovacom období. Teda pripravovať zmysluplné projekty, ktorých realizácia bude prínosom pre univerzitu, fakulty i pracoviská a podporí ich dlhodobý udržateľný rozvoj. Predovšetkým projekty v súlade s prioritami vedenia univerzity v oblasti výskumu, vzdelávania i infraštruktúrneho zabezpečenia univerzity, resp. jej súčastí.

Okrem podávania projektov, v ktorých ako žiadateľ vystupuje samotná univerzita, bude potrebné uvažovať aj nad partnerstvami pri podávaní žiadostí. Realizácia projektov vo forme partnerstiev môže byť jednou z možností na získanie a realizáciu najmä väčších

infraštruktúrnych a iných finančne náročných projektov.

V súvislosti s implementáciou projektov bude potrebné uvažovať nad modifikáciou interných procesov pri podávaní žiadostí z jednotlivých pracovísk a fakúlt univerzity, ale aj pri implementovaní a administrovaní projektov. Cieľom by malo byť zabezpečenie vyššej súčinnosti a operatívosti organizačných útvarov univerzity pri komunikácii s Oddelením rozvoja a projektov zo ŠF.

V ostatnom období boli na univerzite realizované viaceré projekty, zamerané na riešenie priestorových problémov univerzity, fakúlt i celouniverzitných pracovísk. Niektoré pracoviská už tieto problémy majú vyriešené, na niektorých ešte pretrvávajú. Bude cieľom v tomto období pokúsiť sa, predovšetkým s využitím zdrojov zo štrukturálnych fondov, vyriešiť najviac akútne problémy so zabezpečením vzdelávacích priestorov a priestorov pre pedagógov niektorých fakúlt (Fakulta manažmentu, Fakulta športu a ďalšie), ako aj areál Rektorátu PU v Prešove.

Vybudovanie takéhoto centra, s príslušnou infraštruktúrou, v areáli univerzity, je dlhodobým zámerom vedenia univerzity. Jeho realizácia bude závisieť od vlastných finančných možností univerzity, no predovšetkým od nastavených externých podmienok pre realizáciu takejto náročnej investičnej akcie.

Univerzita implementovala systémy hodnotenia kvality, model CAF. V uplynulom období bola na univerzite, pod vedením garantky implementácie CAF (doc. Burgerovej) a vedúceho pracovnej skupiny CAF (doc. Eštočka), vypracovaná Samohodnotiaca správa modelu CAF. O kvalite takto pripraveného materiálu vypovedá aj

skutočnosť, že už teraz je minimálne finalistom súťaže Národnej ceny SR za kvalitu. Úspech na jednej strane teší, na druhej strane zaväzuje. V ďalšom období bude potrebné, aj na základe správy externých posudzovateľov Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR ako vyhlasovateľa a organizátora súťaže, vyhotoviť akčné plány a implementovať z nich vyplývajúce opatrenia na úrovni univerzity. Výsledkom z ich riešenia by malo byť zefektívnenie interných procesov univerzity, zvyšovanie ich kvality a v konečnom dôsledku zvyšovanie výkonnosti organizácie ako celku. Univerzita zároveň implementuje, resp. bude implementovať projekty zefektívnenia manažmentu univerzity a interného systému zabezpečenia kvality financovaných zo ŠF. Prepojením modelu CAF s realizovanými projektmi na zvýšenie kvality by sa mali dosiahnuť synergické efekty z ich realizácie.

V nasledujúcom období bude dôležité intenzívne rozvíjať spoluprácu s Centrom výpočtovej techniky (CVT) PU v Prešove. V posledných rokoch došlo k výraznému nárastu vybavenia univerzity i jej pracovísk IKT technikou. V aktuálnom programovacom období bola doteraz z IKT projektov pre univerzitu nakúpená technika v objeme prevyšujúcom 4 mil. eur. Pre ďalšie obdobie je tak legitímna otázka zabezpečenia dlhodobej prevádzky týchto zariadení. Bude teda potrebné nájsť vhodný finančný mechanizmus, ktorý umožní efektívne využívanie nakúpenej techniky na čo najdlhšie obdobie. V koordinácii s CVT a fakultami bude potrebné pracovať na zvyšovaní digitálnych kompetencií pracovníkov univerzity. Zvýšiť dôraz na aplikáciu moderných IKT prostriedkov vo výchovno-vzdelávacom procese, ktorými univerzita disponuje. Takisto bude žiaduce využiť benefity z realizovaných projektov v oblasti vzdelávania pre rozšírenie ponuky vzdelávacích modulov formou e-learningu aj po ukončení realizácie projektov.

V uplynulom období sa podarilo zrekonštruovať časť izieb v študentskom domove na Ul. 17 novembra. Bolo by veľmi dobré, keby sa podarilo pokračovať v začatom trende a postupne zvyšovať štandard aj ďalších ubytovacích zariadení.

Kapacitné možnosti internátov v správe univerzity sú obmedzené. Záujem o ubytovanie zo strany študentov každoročne prevyšuje možnosti ubytovania v ŠD o niekoľko stovák. Bude potrebné uvažovať o možnostiach rozšírenia existujúceho stavu ubytovacích kapacít. Samozrejme, kľúčovým faktorom bude dostupnosť zdrojov pre realizáciu daných aktivít.

Pri niektorých aktivitách univerzita môže pôsobiť ako partner projektov rozvojových zámerov financovaných z iných zdrojov, kde jej vkladom budú skúsenosti, vedecký potenciál, priestorová infraštruktúra a pod. Výsledkom by mohlo byť zahustenie priestoru areálu univerzity, resp. blízkeho okolia, rôznymi sezónnymi i celoročnými aktivitami, napr. akademická kaviareň pri Toryse, výstavba cyklistického chodníka, parkovacích miest, či botanickej záhrady.

Univerzita disponuje aj nehnuteľným majetkom, ktorý bezprostredne neslúži hlavným činnostiam univerzity – podpore vedy a vzdelávaniu. Bude potrebné hľadať riešenia a prijať rozhodnutia pre racionálne využitie takýchto objektov, s dôrazom na ekonomickú stránku.

Dôležitá pre univerzitu bude aj pokračujúca spolupráca s mestom Prešov aj Prešovským samosprávnym krajom. Prešovská univerzita je jedinou verejnou vysokou školou v Prešovskom kraji. Študuje na nej viac ako 10 000 študentov. Pôsobí na nej viac ako 400 učiteľov s titulom PhD. a vyšším. Univerzita je tak významným subjektom tvorivého potenciálu, inovácií, kultúry, vedy a vzdelanosti, s výrazne nadregionálnym dosahom. Môže tak mestu, resp. kraju, poskytovať súčinnosť v rôznych formách pri realizácii spoločných rozvojových zámerov, so synergickými efektmi pre univerzitu aj samosprávu.

V nastávajúcim funkčnom období rokov 2011 – 2015 bude potrebné venovať pozornosť aktualizácii Dlhodobého zámeru PU v Prešove, aj vo vzťahu k novému programovaciemu obdobiu po roku 2013.

Okrem naznačených zámerov isto spontánne vyvstanú nové úlohy, ktoré bude potrebné na útvare riešiť. Realizácia predstavených zámerov i tých, doteraz neznámych, si bude vyžadovať dôslednú a precíznu tímovú spoluprácu všetkých pracovníkov bezprostredne alebo prierezovo zainteresovaných na realizácii uvedených aktivít.

Chcel by som preto zaželať všetkým spolupracovníkom Oddelenia rozvoja a projektov zo ŠF i spolupracovníkom kooperujúcich útvarov dobré zdravie a veľa spoločných pracovných úspechov v nastávajúcim období.

doc.Ing. Peter Adamišin, PhD.

Foto: archív PU v Prešove

Európska únia
Európsky fond regionálneho rozvoja

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku/
Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prvý krok k fyzickému budovaniu centier

V marci tohto roku sa oficiálne začal proces verejného obstarávania na stavebné práce v podchode hlavnej budovy Prešovskej univerzity na Ul. 17. novembra 1, s názvom "Rekonštrukcia podchodu hlavnej budovy VŠA", ktoré bolo ukončené o dva mesiace neskôr a oficiálne odsúhlasené zo strany sprostredkovateľského orgánu riadiaceho orgánu Agentúry Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pre ŠF EÚ (ASFEU) v auguste 2011.

Verejné obstarávanie sa týkalo dvoch centier financovaných zo štrukturálnych fondov Európskej únie, z Operačného programu Výskum a vývoj. Ide už o viac ako rok fungujúci projekt "*Centrum excelentnosti so-*

ciohistorického a kultúrohistorického výskumu", ITMS kód projektu 26220120057. Ďalším projektom je "*Kompetenčné centrum znalostných technológií pre inovácie produkčných systémov v priemysle a službách*", ITMS kód projektu 26220220155, ktoré začalo svoju činnosť 1. septembra 2011. Vyššie spomenuté centrá, po ukončení stavebných úprav, začnú svoju odbornú činnosť v nových priestoroch vybavených špecializovanou technickou infraštruktúrou.

Mgr. Zuzana Tischlerová

manažér publicity

Foto: AV štúdio PU v Prešove

Nové centrum na Prešovskej univerzite

Od 1. septembra 2011 začal svoju činnosť ďalší projekt "z dielne" Operačného programu Výskum a vývoj, v prioritnej osi 2 Podpora výskumu a vývoja, Opatrenie 2.2 Prenos poznatkov a technológií získaných výskumom a vývojom do praxe, s názvom *Kompetenčné centrum znalostných technológií pre inovácie produkčných systémov v priemysle a službách*, ITMS kód projektu je 26220220155.

V tomto projekte je hlavným žiadateľom o nenávratný finančný príspevok a zároveň hlavným partnerom Technická univerzita v Košiciach, ktorá bude realizovať tento projekt v súčinnosti s ďalšími partnermi, vrátane Prešovskej univerzity v Prešove, Žilinskej univerzity v Žiline a spoločnosťami z hospodárskej sféry. Celkové oprávnené výdavky na realizáciu projektu predstavujú sumu 6 081 060,06 eur. Pre Prešovskú univerzitu v Prešove ako partnera č. 2 je vyhradených spolu 750 354,08 eur, avšak táto suma sa delí na 712 836,38 eur z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a štátneho rozpočtu a spolufinancovaním prispie-

je Prešovská univerzita v Prešove na realizáciu projektu 37 517,70 eur.

Tento projekt je rektorátnym projektom, ale odbornú činnosť v projekte realizujú odborní pracovníci z Katedry geografie a regionálneho rozvoja Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove. Projektovým manažérom a zároveň odborným pracovníkom projektu je doc. Mgr. Jaroslav Hofierka, PhD., ktorý projekt riadi po administratívnej i odbornej stránke.

Strategickým cieľom tohto projektu je zabezpečenie efektívnej spolupráce medzi akademickým a priemyselným sektorom v oblasti výskumu a vývoja znalostných technológií v rámci Kompetenčného centra. Princípy, na ktorých bude kompetenčné centrum postavené, sú zadefinované ako otvorenosť, excelentnosť, flexibilita a medzinárodná spolupráca a nadregionálnosť.

PhDr. Zuzana Birošová

manažér publicity

Rozhovor s prorektorkou pre vonkajšie vzťahy

Prešovskej univerzity v Prešove

PaedDr. Ivanou Cimermanovou, PhD.

Globalizácia vzdelávania – jeden z krokov ku skvalitneniu vzdelávania

Pani prorektorka, vo vedení univerzity ste už pôsobili, avšak v inom rezorte. Ako vnímate túto zmenu?

Pred štyrmi rokmi som začínala na poste prorektorky pre vzdelávanie bez väčších manažérskych skúseností. Práve toto obdobie bolo poznamenané veľkými zmenami v legislatíve, komplexnou akreditáciou, ktorá zasiahla život každého z nás, zavedením nového informačného systému, novými podmienkami týkajúcimi sa záverečných prác a pod. Tieto zmeny si mnohokrát vyžadovali rýchle návrhy riešení – prechodných i systematických, kde významnú úlohu zohrala činnosť Rady pre vzdelávanie ako i spolupráca s viacerými pracoviskami ako je Univerzitná knižnica, Centrum výpočtovej techniky a pod. Avšak verím, že práve táto skúsenosť a znalosť oblasti vzdelávania, bude prínosná v mojej ďalšej práci.

Spomenuli ste skúsenosť z rezortu vzdelávania. Aké máte skúsenosti s oblasťou vonkajších vzťahov?

Začnem tými najstaršími, ktoré sa možno budú zdať ako irelevantné, avšak zohrali signifikantnú úlohu v mojom štúdiu i vnímaní metód a princípov uplatňovaných vo vysokoškolskom vzdelávaní. Ako študentka UPJŠ v Prešove som počas svojho štúdia absolvovala dve stáže. Prvou bol študijný pobyt v Moskve na Inštitúte Puškina v roku 1992 a druhú stáž som absolvovala na University of East Anglia (1994), kde som taktiež absolvovala študijný pobyt, vďaka projektu TEMPUS, ktorý bol realizovaný na vtedajšej Katedre anglického jazyka a literatúry FF UPJŠ.

Neskôr, v roku 2002, už ako pedagóg som sa vďaka bilaterálnej dohode s Pennstate University mohla zúčastniť učiteľskej mobility v USA, ktorá bola zameraná na vyučovanie anglického jazyka a využívanie nových technológií vo vzdelávaní. Taktiež som využila možnosť učiteľských mobilit, keď som sa zúčastnila učiteľskej mobility vo Švédsku, ktorá bola prioritne zameraná na vyučovanie anglického jazyka v skupinách žiakov mladšieho školského veku. V tom období sa cudzí jazyk na prvom stupni učil ako nepovinný predmet, dnes je to predmet povinný.

Každá táto skúsenosť bola obohacujúca v inom zmysle, pretože v čase ich realizácie som inak vnímala vzdelávací proces – či už to bol pohľad študenta, pedagóga, alebo tzv. teacher-trainer – učiteľa budúcich učiteľov.

Predtým, než sa opýtam na Vaše skúsenosti s projektovou činnosťou, nedá mi neopýtať sa na to, čo Vás najviac oslovilo počas Vašich stáží, ktoré ste spomenuli.

Určite to bol počet kontaktných hodín, diskusia na hodine, štúdium v knižnici. Nízky počet hodín (cca 10 týždenne) bol kompenzovaný typom zadání, ktoré si vyžadovali samoštúdium literatúry, skupinovú prácu s kolegami, spracovanie esejí a projektov. Veľa materiálov bolo kopírovaných a prispôbovaných našim potrebám. Neprípravený študent nemal čo robiť na hodine, nevedel sa zapojiť do diskusie a sám pochopil, že tade cesta ku vzdelaniu nevedie.

Prístup do databáz, ukladanie článkov, ich zasielanie na e-mail, resp. tlačenie priamo v knižnici, interaktívne tabule, v roku 2002 to bolo pre mňa science-fiction. Dodnes si pamätám vtedajšiu komunikáciu o možnosti spoločných prednášok pre amerických a slovenských študentov, ktorá vtedy stroskotala na našej prenosovej rýchlosti.

Dnes však verím, že spoločné prednášky sa stanú skutočnosťou, technicky sme na to pripravení a verím, že aj toto je spôsob ako sprístupniť kvalitných (či už slovenských alebo zahraničných) expertov našim študentom. Ak hovoríme o vnímaní života na iných univerzitách, veľmi ma oslovila profesionalita oddelení pre zahraničných študentov, ktoré fungovali ako body prvého kontaktu, ale boli nápomocní počas celého pobytu, bohatý program, ponúknutý študentom a profesionálny prístup lektorov ku vzdelávaniu – dochvilnosť, ich príprava, dostupnosť v čase konzultačných hodín, ich vnímanie študenta ako partnera a v neposlednom rade – to je však už nie zo súdka života zahraničného študenta - úvodné „orientácie“ pre študentov prvých ročníkov, počas ktorých im starší kolegovia jednak prichystali zábavný program, ktorý bol realizovaný

v campuse, ale i základnú orientáciu – kde je knižnica s informáciami, ako sa stať členom, kde je jedáleň a ostatné základné informácie pre „prvotné prežitie“, ak to môžem tak nazvať.

Vráťme sa teraz k Vaším skúsenostiam s projektovou činnosťou. Dnes všetci získavame aktivity vďaka rôznym grantovým schémam a úspešným projektom. Dodnes som vďačná kolegyniam na katedrách anglického jazyka a literatúry na FF a FHPV PU v Prešove, že mi umožnili spolupracovať na projektoch TEMPUS, ktoré boli zamerané na mobility študentov, prepojenie verejnej správy a univerzít a zavedenia ECTS na Prešovskej univerzite v Prešove. Vlastne až vtedy som pochopila a ocenila prácu všetkých, vďaka ktorým som mala možnosť vycestovať do zahraničia ako študentka.

Každý z týchto projektov posunul dopredu, či už študentov, alebo status univerzity v povedomí našej verejnej správy i v zahraničí (zapojené boli univerzity a verejné správy napr. v Grécku či Veľkej Británii). Každá úspešná spolupráca vedie k obohateniu všetkých zainteresovaných účastníkov, či už priamo, alebo nepriamo.

V súčasnosti som projektovou manažérkou projektu riešeného na našej univerzite, v rámci operačného programu Vzdelávanie, ktorý je zameraný na vytvorenie cudzojazyčnej ponuky študijných programov v elektronickej podobe.

Je nevyhnutné byť otvorení myšlienkam a skúsenostiam, ktoré naši kolegovia prinášajú a aplikovať ich v našich podmienkach, s cieľom zefektívňovania procesov a výstupov. Bude nevyhnutné adresne informovať o jednotlivých výzvach.

univerzite boli organizované) a ponúknuť výučbu slovenského jazyka prichádzajúcim študentom na slovenské vysoké školy, v rámci schémy Erasmus.

Čo sa týka nových schém, sledujeme nové výzvy a v prípade, že bude zverejnená výzva, ktorá bude v súlade s prioritami univerzity zapojíme sa do nej. V súčasnosti sme rozhodnutí zapojiť sa do schémy LEONARDO, ktorá je orientovaná na zabezpečenie stáží našich absolventov. Je len prirodzené, že pomôžeme našim absolventom umiestniť sa na trhu práce alebo ich zorientujeme v možnostiach ďalšieho vzdelávania a získavaní odbornej praxe. Je to ďalšia služba našim študentom, v snahe poskytnúť im viac než vzdelanie.

Čo je pre Vás hlavnou prioritou?

Jednoznačne sprístupnenie vzdelávania zahraničným študentom. Táto meta úzko súvisí aj s prácou Útvaru pre vzdelávanie. Isté kroky už boli realizované v ostatných rokoch. Boli rozdiskutované možnosti prípravy kurzov slovenského jazyka pre zahraničných študentov, sú pripravené informácie o programoch, ktoré je možné realizovať v anglickom jazyku. V súčasnosti je taktiež riešený projekt, zameraný na tvorbu študijných programov v dištančnej podobe, ktorý bude ponúkať štúdium v slovenskom i anglickom jazyku.

Pravidelná „inventúra“ dohôd o spolupráci, verím, povedie ku vyselektovaniu aktívnych zmlúv, z ktorých študenti prichádzali s pozitívnymi ohlasmi a ktoré preukázali reálnu kompatibilitu programov. Zámerne nepoužívam slovo rovnocennosť programov, pretože je len pozitívne, ak štúdium v zahraničí poskytne študentovi väčšiu variabilitu predmetov, ktoré vedú k naplneniu profilu absolventa.

Útvar vonkajších vzťahov realizoval v poslednom období viaceré projekty. Plánujete pokračovať v týchto projektoch?

Samozrejme, že budeme nadväzovať na rozbehnuté projekty. Z väčších projektov môžeme spomenúť projekty v schémach NIL a Daphne, ktoré už boli úspešne ukončené, resp. ich realizácia je v záverečnej fáze. Koncom minulého akademického roka bol pilotne spustený tzv. Buddysystem, čo je dobrovoľníckou aktivitou študentov PU v Prešove, ktorí pomáhajú prichádzajúcim študentom zo zahraničia s ich orientáciou na našej univerzite (na obrázkoch). Veľmi sa tešíme záujmu študentov, ktorí už aktívne začali so svojou činnosťou. Rovnako sme pripravení podať projekt na realizáciu kurzov EILC (ktoré už na našej

S akým krédom vstupujete do nového obdobia?

Tých je viac. Ale oslovila ma myšlienka, ktorú nedávno vyslovil Nigel Paine na Net Dimensions conference, o kolektívnom vedení – „Collective leadership hinges on being able to create a sense of belonging, a commitment to goals, and a shared understanding of how things will be done.“ (Kolektívne vedenie závisí od schopnosti vytvárať pocit spolupatričnosti, oddanosť cieľom a spoločné chápanie toho, ako to bude dosiahnuté.) Nie je to o jednotlivcoch, ale o nás všetkých a spoločnom úsilí, či sa chceme stať modernou európskou univerzitou, či vieme byť otvorení novým myšlienkam a či sa nám podarí vystúpiť z tieňa provinčnej univerzity.

Mgr. Erika Malá

Foto: archív PU v Prešove

Predsedačka Akademického senátu

Prešovskej univerzity v Prešove

PaedDr. Helena Galdunová, PhD.

AS PU v Prešove je na zmeny zákona pripravený

Prešovská univerzita (PU) v Prešove bola zriadená zákonom č. 361/1996 Z.z. z 10. decembra 1996 rozdelením Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach na Univerzitu Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a Prešovskú univerzitu v Prešove. Práve k tejto udalosti sa viaže aj vznik prvého Akademického senátu (AS) PU v Prešove. Jeho prvým predsedom bol prof. RNDr. Ján Birčák, CSc., dr. h. c. V období rokov 2003 – 2007 túto pozíciu zastával doc. PhDr. Ján Mojdis, CSc.. V poradí tretím predsedom sa v roku 2007 stal doc. Ing. arch. Václav Kohlmayer, PhD., od januára 2011 je predsedníčkou PaedDr. Helena Galdunová, PhD. V súčasnosti Akademický senát PU v Prešove má 27 členov, ktorí svoje štvorročné funkčné obdobie začali v marci 2011. Každá fakulta, ako aj CUP (celouniverzitné pracovisko) majú v senáte rovnaké zastúpenie. Jednu tretinu členov senátu tvoria študenti. V súčasnosti členstvo v senáte ukončili 5 členovia - z dôvodu vymenovania za prodekanov na jednotlivých fakultách a z dôvodu ukončenia štúdia. Na dotknutých fakultách sú vyhlásené doplnujúce voľby. Akademický senát sa riadi záväznými dokumentmi, akými sú Zákon č.131/2002 Z.z. o vysokých školách, Štatút PU v Prešove, Rokovací poriadok AS PU v Prešove, Zásady volieb do AS PU v Prešove. Pri Akademickom senáte PU v Prešove sú vytvorené pracovné komisie – ekonomická, sociálna, legislatívna a študijná, ktorých stanovisko je potrebné pri vyjadrovaní a rozhodovaní senátu (napr. vyjadrenie ekonomickej komisie pri schvaľovaní Rozpisu rozpočtu PU v Prešove). Predsedom komisie musí byť člen Akademického senátu PU v Prešove, členmi komisie

sú nominanti z jednotlivých fakúlt a CUP, schválení Akademickým senátom PU v Prešove.

Akademický senát PU v Prešove, 11. 4. 2011, v súlade so Zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách § 9 a v súlade s Rokovacím poriadkom AS PU v Prešove Čl. 4, schválil vypísanie volieb kandidáta na kandidáta na rektora PU v Prešove. Dňa 29. 4. 2011 sa konali voľby kandidáta rektora, kedy 25 hlasmi bol na post rektora zvolený prof. RNDr. René Matlovič, PhD. Inaugurácia novozvoleného rektora sa konala 20. 09. 2011 za účasti predstaviteľov štátnej a verejnej správy, pedagógov, študentov a verejnosti.

Chystané avizované zmeny novely Zákona o VS určite prinesú množstvo zmien, ktorými sa bude musieť senát zaoberať a riešiť, ale som presvedčená, že súčasná skladba senátu je na to dostatočne pripravená.

PaedDr. Helena Galdunová, PhD.

Foto: OLIVIER PRODUCTION

AV štúdio PU v Prešove

Členovia Akademického senátu Prešovskej univerzity v Prešove

PaedDr. Helena Galdunová, PhD.
predsedníčka AS PU

PhDr. Júlia Paračková, PhD.
podpredsedníčka AS PU

Mgr. Martin Angelovič
podpredseda AS PU

Členovia senátu

Mgr. Petra Andrejčáková

PhDr. Radovan Bačík, PhD.

PhDr. Juraj Daňo, PhD.

RNDr. František Franko, PhD.

prof. RNDr. Robert Ištók, PhD.

doc. Ing. arch. Václav Kohlmayer, PhD.

PaedDr. Klaudia Košalová, PhD.

PhDr. Bohuslav Kuzyšin, PhD.

PhDr. Alena Longauerová, PhD.

Kamil Roško

Mgr. Michaela Sepešiová

ThDr. PaedDr. Monika Slodičková, PhD.

Bc. Anna Sokolová

Veronika Sopková

doc. Dušan Srvátka, akad. mal.

Bc. Jana Šarišská

MUDr. Bibiána Vadašová, PhD.

doc. PaedDr. Marián Vojčík, PhD.

Peter Zámorský

Členovia Správnej rady Prešovskej univerzity v Prešove

MUDr. Peter Chudík
predseda SR PU

Dr. h. c. Ing. Rudolf Schuster, CSc.
podpredseda SR PU

Ing. Mária Nováková
tajomníčka SR PU

Ing. Peter Blizniak

PhDr. Ján Bync

JUDr. Pavel Hagyar

JUDr. Ing. Jaroslav Komora

Ing. Vladimír Kozák

doc. PhDr. Eduard Lukáč, PhD.

Dáša Mikolajová

PaedDr. Jozef Muránsky

Ing. Jozef Petrík

MVDr. Pavel Ragáč, CSc.

JUDr. Ing. Miloš Ronec

Mgr. Rudolf Žiak

Členovia Vedeckej rady Prešovskej univerzity v Prešove pre funkčné obdobie 2011 – 2015

Predseda:

prof. RNDr. René MATLOVIČ, PhD.
rektor PU, FHPV PU, geografia

Podpredseda:

prof. PhDr. Peter KÓNYA, PhD.
prorektor PU, FF PU, československé dejiny

Interní členovia:

doc. Ing. Peter ADAMIŠIN, PhD.
prorektor PU, FM PU, manažment

prof. RNDr. Jarmila BERNASOVSKÁ, PhD.
FHPV PU, antropológia

prof. RNDr. Ivan BERNASOVSKÝ, DrSc.
URŠ PU, antropológia

doc. Ing. Jana BURGEROVÁ, PhD.
dekanka, PdF PU, technológia vzdelávania

prof. PhDr. Vasil GLUCHMAN, CSc.
dekan, FF PU, filozofia

prof. PhDr. Jozef DŽUKA, PhD.
FF PU, všeobecná a experimentálna psychológia

Dr. h. c. prof. PhDr. Anna ELIÁŠOVÁ, PhD.
dekanka, FZO PU, ošetrovateľstvo

doc. PhDr. Miroslav FRANKOVSKÝ, PhD.
FM PU, psychológia

prof. PhDr. Karol HORÁK, CSc.
FF PU, slovenská literatúra

prof. PhDr. Rudolf HORVÁTH, PhD.
PdF PU, teória vyučovania predmetov
všeobecno-vzdelávacej a odbornej povahy

prof. h.c. prof. Ing. Ondrej HRONEC, DrSc.
FM PU, ekonomika a manažment
poľnohospodárstva a potravinárstva

prof. RNDr. Robert IŠTOK, PhD.
FHPV PU, geografia

Mons. prof. ThDr. Jozef JARAB, PhD.
GTF PU, katolícka teológia

prof. PaedDr. Ján JUNGER, PhD.
dekan, FŠ PU, športová edukológia

prof. PhDr. Igor KOMINAREC, PhD.
FHPV PU, pedagogika

doc. PhDr. Nadežda KRAJČOVÁ, CSc.
dekanka, FHPV PU, pedagogika

prof. PaedDr. Jozef LIBA, PhD.
PdF PU, pedagogika

doc. MUDr. Ivan MINČÍK, PhD.
FZO PU, chirurgia

prof. PhDr. Milan PORTIK, CSc.
prorektor PU, PdF PU, predškolská
a elementárna pedagogika

doc. ThDr. KRYŠTOF, PhD.
metropolita pražský, PbF PU, pravoslávna teológia

doc. RNDr. Marian REIFFERS, DrSc.
FHPV PU, aplikovaná fyzika

doc. PaedDr. Pavol RUŽBARSKÝ, PhD.
FŠ PU, športová edukológia

prof. PhDr. Jozef SIPKO, PhD.
FF PU, všeobecná jazykoveda

doc. Dušan SRVÁTKA, akad. maliar
FF PU, výtvarné umenie

prof. ThDr. Ján ŠAFIN, PhD.
dekan, PbF PU, pravoslávna teológia

prof. Ing. Dr. Róbert ŠTEFKO, PhD.
dekan, FM PU, manažment

prof. ThDr. Peter ŠTURÁK, PhD.
dekan, GTF PU, katolícka teológia

prof. Ing. Jozef VILČEK, PhD.
FHPV PU, fyzická geografia a geológia

prof. PhDr. Viera ŽEMBEROVÁ, CSc.
FF PU, slovenská literatúra

Externí členovia

Dr. h. c. prof. Ing. Anton ČIŽMÁR, CSc.
rektor TU Košice, elektronika a komunikačná technika

Mgr. Ľubomír FALĽAN, PhD.
podpredseda SAV, Bratislava, sociológia

prof. Dr. MA Ing. Július HORVÁTH, PhD.
CEU Budapešť, ekonómia

PhDr. Eva KOWALSKÁ, DrSc.
HÚ SAV Bratislava, história

prof. MUDr. Ladislav MIROSSAY, DrSc.
rektor, UPJŠ Košice, farmakológia

prof. PhDr. Gabriela PETROVÁ, CSc.
UKF Nitra, pedagogika

doc. RNDr. Luděk SÝKORA, PhD.
PF KU Praha, sociálna geografia a regionálny rozvoj

Ing. Róbert ŠIMONČIČ, PhD.
generálny riaditeľ, SARIO, Bratislava, informatika

prof. RNDr. Ján TURŇA, CSc.
prorektor, UK Bratislava, molekulárna biológia

doc. RNDr. János TÓTH, PhD.
rektor, UJS Komárno, teória vyučovania matematiky

prof. Fedir Hryhorovyč VAŠČUK, DrSc.
rektor, Zakarpatská štátna univerzita Užhorod, informatika

Dr. h. c. prof. Tadeusz ZASEPA, PhD.
rektor, KU Ružomberok, katolícka teológia

Dr. h. c. prof. Ing. Jozef ŽIVČÁK, PhD.
SjF TU Košice, biomedicínske inžinierstvo

Partnerstvo PU v Prešove a Grand hotela Kempinski High Tatra nadobudlo exkluzívny rozmer

Unikátom je nová odroda mäty piepornej

Grand hotel Kempinski High Tatra, v spolupráci s Prešovskou univerzitou (PU) v Prešove, pripravil atrakciu, ktorú mohli všetci návštevníci nielen vidieť, ale aj oňať a ochutnať. Doslova "na pôde" Grand hotela Kempinski totiž 23. júla 2011 slávnostne pokrstili vzorkovú pestovateľskú plochu ekologicky pestovaných liečivých a koreninových rastlín, ktorá je výsledkom úsilia výskumných pracovníkov Centra excelentnosti ekológie živočíchov a človeka Prešovskej univerzity v Prešove. "Krstnou mamou" sa stala známa slovenská herečka Milka Vášáryová.

"Záhrada je mojou srdcovou záležitosťou, je to pre mňa najväčší relax a záľuba. Teším sa, že som sa mohla od odborníkov z Prešovskej univerzity v Prešove dozvedieť veľa nových, zaujímavých vecí o bylinkách a ich pestovaní," povedala čerstvá "krstná mama" Emília Vášáryová a ešte prezradila: *"Najviac ma upútala tá nová odroda mäty, ktorá má naozaj výraznú vôňu a chuť. Výborná je aj medovka, na upokojenie, dobrý spánok. Obľubujem tiež nechtík lekársky, výrobky z neho často a rada používam."*

O bylinkách v záhone Grand hotela Kempinski vie najviac Ing. Jozef Fejér, PhD., výskumný pracovník Katedry ekológie, Fakulty humanitných a prírodných vied PU v Prešove. Farebné a voňavé políčko pripravoval naozaj "vlastnými rukami": *"Sú tu vysadené viaceré druhy liečivých a koreninových rastlín, ktoré spĺňajú funkciu okrasnú, keďže mnohé z nich krásne kvitnú, úžitkovú, pretože sa môžu využiť na výrobu čajov alebo ako korenina v kuchyni a náučnú, všetky majú pri sebe stručné popisky. Pridanou hodnotou je napríklad to, že sa tu nachádza nami vyšľachtená mäta pieporná. V najbližšom čase by sme ju chceli dať registrovať ako novú odrodu, pretože sa vyznačuje vysokým obsahom biologicky aktívnych látok."* Dodal, že PU v Prešove bude naďalej poskytovať poradenskú činnosť pri ošetrovaní byliniek v tomto záhone.

Centrum excelentnosti ekológie živočíchov a človeka PU v Prešove, ako líder vo výskume a šľachtení liečivých rastlín na Slovensku, odštartovalo v minulom roku dodávku liečivých a koreninových rastlín pre potreby kuchyne hotela. Na podnet zástupcov hotela sa v jeho priestoroch realizovala výsadba vzorkovej pestovateľskej plochy

liečivých a koreninových rastlín, so zameraním na odrody s vysokými parametrami kvality. Okrem spotrebiteľského využitia vysadených rastlín, bude táto pestovateľská plocha prehliadkou o pôvode, účinkoch a charaktere pestovaných liečivých bylín. Zároveň návštevníci hotela budú môcť blahodarné účinky bylín okúsiť pri výbere jedál z ponuky reštaurácie Grand hotela Kempinski.

"Prešovská univerzita v Prešove je jedinou univerzitou v Prešovskom kraji, v ktorom sa nachádza i tatranský región. Keďže na pôde univerzity pracuje centrum excelentnosti, ktoré sa zaoberá pestovaním a šľachtením rôznych druhov rastlín, je iba prirodzené, že sme začali spolupracovať v tejto oblasti s Grand hotelom Kempinski, ktorý je top svetovou značkou, nielen, čo sa týka poskytovania služieb, ale aj všestranného využívania

prírodných produktov, najmä týchto našich liečivých bylín," uviedol rektor Prešovskej univerzity v Prešove prof. RNDr. René Matlovič, PhD.

Slová rektora Matloviča potvrdil a význam vzájomnej spolupráce z pohľadu Grand hotela Kempinski High Tatra prezentoval jeho riaditeľ Gerd P. Ruge: *"Prešovská univerzita v Prešove je prestížna univerzita, hlavne vďaka takýmto výskumným prácam, akou je aj pestovanie a vývoj liečivých*

rastlín. Pre hotelovú kuchyňu je veľmi dôležité používať pri varení čerstvé bylinky. Je to pre nás podstatné aj z toho pohľadu, že sa chceme, a takto môžeme, odlišiť od ostatných hotelov, nielen v tomto regióne, ale aj v rámci Slovenska."

Len pre potreby Grand hotela Kempinski pripravila PU v Prešove tri druhy špeciálne namiešaných čajov. Kombinácia listov mäty piepornej s kvetom rumančeka priaznivo pôsobí na celkovú vitalitu organizmu a v ponuke nápojov sa ukrýva pod názvom čaj *Svieži vánok*. Čaj s názvom *Jemné uvoľnenie* ukrýva v sebe citrónovú vôňu medovky a v kombinácii s mäťou a rumančekom prináša uvoľnenie a osvieženie. Repík lekársky so šalviou a mäťou blahodarné pôsobia na dýchacie cesty a tráviaci trakt. V ponuke čajov ich kombináciu nájdete pod názvom *Hrejivé povzbudenie*.

Mgr. Kamila Urmaničová

Foto: archív PU v Prešove

Rozhovor s dekanom Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove prof. PhDr. Vasilom Gluchmanom, CSc.

Pán dekan, aké sú Vaše vízie o smerovaní filozofickej fakulty? Akým smerom by sa mala uberať?

Zámer, s ktorým som sa uchádzal o funkciu dekana a ktorý, zdá sa, oslovil aj akademický senát, bol kvalitatívne pozdvihnúť úroveň filozofickej fakulty v oblasti vedeckého výskumu, publikačnej činnosti, pedagogickej činnosti a marketingu fakulty. Priestor, ako to dosiahnuť, vidím okrem iného aj v tom, že je potrebné zlepšiť komunikáciu s osadenstvom fakulty, položiť dôraz na kľúčové hodnoty, na ktoré by sa FF a jej tvoriví pracovníci, vrátane ďalších nepedagogických zamestnancov a študentov, mali zamerať. K takýmto kľúčovým hodnotám určite patria ľudská dôstojnosť a humánnosť, morálne právo človeka na jeho rozvoj, spravodlivosť, zodpovednosť, tolerancia, lojalnosť ku pracovisku a angažovanosť, ktoré sú integrálnou súčasťou každého pracovného kolektívu a medziľudských vzťahov. Potom ju to dôraz na etiku vedeckej práce, aby sme sa, či už v študentských prácach, alebo v kvalifikačných prácach našich zamestnancov, vyvarovali plagiátorstva a ďalších neduhov. Z hľadiska budovania novej akademickej kultúry vzťahov môže byť nástrojom návrh na prijatie etického kódexu učiteľov, nepedagogických pracovníkov a študentov FF.

Akým spôsobom je možné tento etický kódex uplatniť v praxi?

Ako som naznačoval v súvislosti so zámerom skvalitniť akademickú kultúru na FF, práve cez dôraz na medziľudské vzťahy, formovanie istých štandardov správania sa medzi učiteľmi, študentmi a zamestnancami, je mojou snahou formulovať istú predstavu, čo je štandardné a čo sa vymyká z tohto rámca. Ako súčasť tohto procesu vznikne etická komisia, ktorá by mala byť v istom zmysle arbitrom, rozhodujúcim o prípadnom porušení etického kódexu a noriem.

V poslednej dobe rezonuje proces integrácie niektorých katedier FHPV v rámci FF. Aké pozitíva, resp. negatíva v tomto procese sa podľa Vás objavujú?

Celý ten proces ešte prebieha a nie je uzavretý. Jedna vec bol presun tvorivých a administratívnych pracov-

níkov niektorých katedier FHPV na FF, druhou vecou je reálna integrácia študijných programov a zabezpečenie ich výučby v odboroch, kde sa študijné programy oboch fakúlt prelínali. V oboch prípadoch vyvstávajú isté problémy, ktoré sú v celku logické, keďže sa spájajú pracoviská s rozličnými štýlmi vedenia a kultúry. Výučba duplicitných predmetov je otázkou dohody a hľadania konsenzov riaditeľov inštitútov a ich tímov, aby integráciou neutrpeli ujmu študenti, ale aby vyučovanie predmetov zabezpečili najkvalitnejší odborníci, ktorých po integrácii máme. Napríklad, na mnohých pracoviskách integrácia nepriniesla nevyhnutne nárast úväzkového zaťaženia, naopak, došlo k zníženiu úväzkovej povinnosti zlúčením prednáškových skupín. Je to v podstate zmyslom integrácie – nerobiť dvakrát to isté.

Veľkým konkurentom je pre FF aj nedávno vzniknutá Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach. Ako sa fakulta môže voči tomuto pomerne blízkemu pracovisku diferencovať?

Fakt, že pár desiatok kilometrov od nás vznikla fakulta s takmer identickými pracoviskami, sa samozrejme nedá ignorovať. V náš prospech hovorí v prvom rade tradícia. Zámerom však nie je len zachovanie súčasných pracovísk ako výraz konkurencieschopnosti, ale to, že budeme lepší vďaka tomu, že tu budeme mať kvalitných ľudí a lepšie výsledky na poli vedy a výskumu. Výsledkom snahy môže byť aj zlepšenie marketingu FF smerom k širšej odbornej a laickej verejnosti, teda aj k uchádzačom o štúdium. Chceme vytvoriť predpoklady na to, aby kľúčoví tvoriví pracovníci fakulty ostali na našej fakulte a boli motivovaní podávať kvalitné výkony.

Pán dekan, ste profesorom v odbore filozofia, Vaším zameraním je najmä etika. Zasahuje to nejakým spôsobom do Vášho rozhodovania?

Jednou z vecí, ktoré chceme uskutočniť, je návrh na zavedenie etického kódexu, akéhosi mäkkého nástroja riadenia, kde je dôraz postavený na angažovanosti pracovníkov vo vzťahu k fakulte a na morálnych hodnotách. Ja ako etik mám predstavu, aby princípy spravodlivosti a zodpovednosti mali primerané miesto v rozhodovacích procesoch a fungovaní FF. Humánnosť a rešpektovanie ľudskej dôstojnosti by mali byť hodnotami, ktoré by som chcel z hľadiska profesijného zamerania, ako profesor filozofie a etiky, realizovať v rámci svojho pôsobenia vo funkcii manažéra a štatutára fakulty v nasledujúcom funkčnom období.

Mgr. Michaela Marcinová, PhD.

Foto: archív FF PU v Prešove

Čo pre Vás, pán dekan, opätovné zvolenie do Vášho úradu znamená?

Rád by som predovšetkým zdôraznil, že naša fakulta úspešne nadviazala na snaženia v uplynulých rokoch, aby dosiahla výrazný pokrok v mnohých oblastiach. Predovšetkým to bolo permanentné zvyšovanie kvalifikačnej štruktúry pedagógov, ďalej ponuka pestrej palety študijných programov, nárast počtu doktorandov, etablovanie sa fakulty vo vedeckovýskumnom priestore, intenzívna publikačná činnosť, organizovanie vedeckých podujatí, vybudovanie a rozšírenie knižnice, ktorá sa stala intelektuálnych srdcom fakulty a v neposlednom rade aj dynamické rozvíjanie mimoakademických aktivít. Beriem teda toto opätovné zvolenie za dekana ako ocenenie svojej práce a práce kolektívu, ktorý viem. No hneď dodávam, že je to zároveň veľká zodpovednosť viesť inštitúciu, ktorá formuje a vzdeláva študentov v mnohých odboroch a študijných programoch, zvlášť však kňazov celej Gréckokatolíckej metropólie na Slovensku. Budem rád, ak moja a naša práca prinesie do budúcnosti ovocie v podobe morálnych a vzdelávacích študentov a podarí sa uskutočniť vízie, plány a projekty k spokojnosti a úspechu fakulty.

Bilancujete uplynulé roky s hrdosťou?

Nemožno nespomenúť rozšírenie siete medzinárodných kontaktov a predovšetkým prehĺbenie ponuky duchovných aktivít pre zamestnancov a študentov fakulty. Rekonštrukciou priestorov fakulta dostala novú reprezentačnú aulu, zasadaciu miestnosť a kaplnku. Počas prázdnin sa začala rekonštrukcia foyeru a vstupu do fakulty.

Za úspechmi je vidieť každodennú usilovnú prácu všetkých členov vedenia fakulty, ale aj celého pracovného kolektívu našej Alma mater. Za relatívne krátke obdobie fakulta po obnovení svojej činnosti v roku 1990 výrazne dynamizovala svoju činnosť. Ako úspech vnímam jedinečnosť študijného programu mediálna a probačná práca, taktiež v študijnom programe a odbore religionistika sme jediní na Slovensku, ktorý ponúkajú možnosť habilitačného (doc.) a vymenúvacieho konania (prof.), zároveň organizujeme mnohé podnetné konferencie a stretnutia s pozvanými osobnosťami slovenského

Rozhovor s dekanom Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove

prof. ThDr. Petrom Šturákom, PhD.

teologického a mediálneho sveta. A tak ako v predchádzajúcom čísle časopisu by som chcel pripomenúť a vyzdvihnúť pozitívny výsledok komplexnej akreditácie fakulty v rámci Slovenska

Ako vnímate miesto fakulty, ktorej ste dekanom, v súčasnom svete?

Dovolím si tvrdiť, že v mnohých smeroch môžeme hovoriť o jedinečnosti a nezastupiteľnosti fakulty v spleti a ponuke vysokých škôl. Gréckokatolícka teologická fakulta má svoje pevné miesto nielen v štruktúre celej univerzity, ale aj v širšom rámci celého Slovenska. Je totiž jedinou inštitúciou zabezpečujúcou teologické vzdelávanie pre budúcich kňazov Gréckokatolíckej metropólie v našej vlasti. Osobitosťou fakulty je jej historicita ako najstaršej fakulty s viac ako 130 ročnou históriou, v rámci fakúlt patriacich do zväzku Prešovskej univerzity v Prešove. Uvedomujeme si svoje poslanie, nielen vzdelávať, ale aj vychovávať, formovať k opravdivým hodnotám, tak ako je to vyjadrené v slogane fakulty *Vzdelanie a hodnoty*. Existencia duchovnej služby dotvára prostredie, aby pod odborným vedením pedagógov vyrastali zo študentov kultivované osobnosti, duchovné a morálne vyspelé.

Súčasnosť, v podobe spoločenského a mediálneho tlaku, často nie je naklonená práve tomu, o čom hovorím. V dobe, keď smer udávajú peniaze, médiá a správny marketing sa zdá, že existuje len pár odborov, ktoré majú otvorenú cestu. Napriek tomu si však myslím, že to, čo ponúka naša fakulta, má svoje výhody i svoje miesto. Súčasná doba si vyžaduje človeka pripraveného prispôbiť sa ponuke trhu predovšetkým schopnosťami byť flexibilný a adaptabilný a k tomu sa naša fakulta snaží prispieť prípravou absolventov vo všetkých odboroch. Vzdelanie a hodnoty majú svoju váhu v každej spoločenskej situácii a dobe. Ak sa stane čosi tragické, nepredvídané či nepochopiteľné, vtedy nastupuje solidarita, viera a návrat k hodnotám, ktoré sú vo svojej podstate rovnaké a nemenné a platné pre každého bez rozdielu vierovyznania, svetonázoru či úrovne vzdelania.

Aké sú Vaše predstavy do budúcnosti a aké výzvy pred Vami stoja?

Dosiahnuté výsledky nás zaväzujú, aby sme v pozitívnom rozvoji napredovali. Je to tak v živote jednotlivca a je to tak aj pri stanovení si cesty v rámci inštitúcie. V novom funkčnom období sa budem usilovať o to, aby sme spoločne s členmi vedenia, pedagógmi a ostatnými zamestnancami fakulty, pokračovali v nastúpenom pozitívnom trende skvalitňovania všetkých činností. Sme si vedomí svojho špecifického poslania - formovať svojich študentov v duchu kresťanských a akademických tradícií, aby vedeli odpovedať na výzvy dnešnej doby a prispeli k šíreniu vzdelanosti, ale aj posolstva evanjelia lásky.

ThLic. Martina Poláková

Foto: archív GTF PU v Prešove

Rozhovor s dekanou Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove doc. PhDr. Nadeždou Krajčovou, PhD.

Je potrebná harmónia rozumu a citu...

Vlani sa na PU udiali transformačné procesy, ktoré vyústili do integrácie niekoľkých katedier na Filozofickú fakultu. Ako, podľa Vás, prebehli tieto procesy?

Odpoveď na takto položenú otázku má dve roviny. Prvá je organizačná stránka. Tá vlastne ešte stále pokračuje. Čakáme na akreditáciu, aby aj študenti mohli byť na fakulte, na ktorej sú už ich učitelia. Až keď získajú príslušné fakulty akreditačné práva, budeme môcť hovoriť o ukončení tohto dlho a bolestne prebiehajúceho procesu integrácie. Momentálna situácia nie je v poriadku. Je komplikované mať študentov príslušných katedier na inej fakulte. Vnímame to však ako daň za zmenu. Iná, podľa môjho názoru komplikovanejšia rovina, je tá ľudská stránka. Väčšina z nás v istom období života opatrnejšie prijíma zmeny. Napriek tomu sa ukazuje, že si zvykáme na inú úroveň nášho fungovania. Myslím si, že prvé ovocie realizovaných zmien sa ukazuje. Učitelia našej fakulty sa dobre etablovali na FF, niektorí z nich sa stali členmi vedenia FF, a to nás veľmi teší.

Stala sa, podľa Vás, na základe spomínaných zmien, fakulta konkurencieschopnejšou v rámci SR?

Ak by som tomu neverila, nemala by som odvahu uchádzať o tento post. Zároveň musím konštatovať, že som prevzala zodpovednosť, vďaka predchádzajúcemu dekanovi prof. Bernasovskému DrSc., za veľmi úspešnú fakultu. Spomeniem popredné umiestnenia v ARRE, existenciu centra excelentnosti, získanie projektov APVV v celkovej hodnote takmer 5 mil. eur.

Očakávania všetkých sú také, že budeme takíto i naďalej. Ale zmenila sa situácia, odišli katedry, ktoré tiež významnou mierou prispievali k tejto vysokej úrovni. V záujme univerzity to bolo správne rozhodnutie, ale ako to ovplyvní konzekventne túto fakultu, nevieme dostatočne odhadnúť. Máme nastavené aspirácie tak, aby sme nielen neohrozili existenciu našich vedných odborov, ale aby sme aj v tvrdej konkurencii vysokých škôl v SR naďalej obstáli. To si však vyžaduje orientáciu na nové výzvy, tak v študijných programoch, ktoré na fakulte máme, ako aj v orientácii fakulty. Okrem výborne fungujúcich katedier prírodovedného zamerania, chceme v budúcnosti rozvíjať ďalšie odbory. Veríme, že získame tak dlho očakávanú akreditáciu v matematike, zriadili sme oddelenie pre kontinuálne vzdelávanie, pripravujeme centrum, resp. oddelenie vysokoškolskej pedagogiky, ktoré priam dramaticky potrebuje riešenie. Moje skúsenosti z práce prodekanke jasne ukazujú, že na našej univerzite je veľa učiteľov, ktorí sú iste výbornými odborníkmi, ale chýba im pedagogicko-psychologická príprava. Tá by im umožnila v konkrétnych vedných odboroch efektívnejšie učiť, čo je prvým a základným predpokladom pre získanie záujmu zo strany študentov. Často s úsmevom na tvári hovorím, že mojím do-

siaľ nesplneným cieľom je, aby študenti po prednáškach utekali do knižnice a nie na pivo. Doteraz sme boli fakultou, ktorá mala vysokú úroveň i v príprave učiteľov, teraz si kladíme cieľ aj zvyšovanie pedagogických kompetencií pedagógov na univerzite.

Práca vo vedení fakulty pre Vás nie je nová, predsa však, post dekanke je časovo a organizačne náročnejší. Cítite istú zmenu?

Zatiaľ ani nie. Bude to asi tým, že som dekanou FHPV len od 1. 7. 2011. Zároveň osem rokov, ktoré som prežila na poste prodekanke pre vzdelávanie, mi umožnilo pochopiť zložitost', ale aj jednoduchost' práce vo vedení. Je totiž determinovaná zákonmi, vyhláškami, teda istými pravidlami. Akceptácia pravidiel celou akademickou obcou a všetkými pracovníkmi je prvým predpokladom dobre fungujúcej fakulty. Na tom by sme chceli, mám na mysli celé vedenie, v budúcnosti aj stavať svoje fungovanie.

O stave školstva sa veľa diskutuje, učitelia kritizujú systém, ktorý nastavil štát a má zhoršujúcu sa tendenciu...

Spoločenské podmienky naozaj nepomáhajú zvyšovaniu kvality vzdelania. Ekonomický deficit oslabuje status vzdelanosti. Nielen to, do edukačného systému i do vysokoškolskej prípravy sa zavádzajú zmeny, ktoré nie sú dostatočne overované, koncepcná nejasnosť a nekompetentnosť istých opatrení napomáha tomu, že kvalita vzdelania býva často spochybňovaná. Je potrebné si uvedomiť, že vzdelaním nezískavame len profesionalitu v istom odbore, ale i sociálnu kompetentnosť, kritické myslenie, ktoré nám umožňuje kritický odstup. Vzdelanie nás však zaväzuje uplatňovať pri svojich rozhodnutiach rozum. Vzdelanejší ľudia majú väčšiu zodpovednosť za svet, v ktorom žijú. Viac ako doteraz je nevyhnutné reagovať na potreby študentov, klásť dôraz na získavanie spätnej väzby od študentov, ale aj absolventov. Sme tu v prvom rade pre nich, a preto je našou povinnosťou počítať s ich názormi a reagovať na ich návrhy.

Problematicky vnímam aj trend, ktorý je pre univerzitné vzdelávanie, podľa mňa, neakceptovateľný - dať univerzitné vzdelávanie čo najviac študentom. Univerzitné vzdelanie bolo určené len pre tých najlepších. Otázky, aké má byť plnohodnotné vzdelanie uplatniteľné v našej rozporuplnej spoločnosti, ako reagovať na súčasné zmeny, ako má prebiehať vysokoškolské vzdelávanie, či zmysluplnosť istých zmien a opatrení, sú problémy, ktoré nás nenechávajú ľahostajnými. Je smutné, že sa v čoraz väčšej miere preferujú technokratické kritériá kvality vzdelania. H. Read už dávno upozorňoval na nevyhnutnosť rozvíjania rozumu a citu prostredníctvom vzdelania. Podľa jeho slov, ak rozvíjame len rozum, je to akoby sme vtáka učili lietať jedným krídlom. Len harmónia rozvíjania krídel rozumu a citu umožní človeku harmonicky prežiť život. Tak byť malo byť koncipované, podobne ako v minulosti, univerzitné vzdelanie.

Mgr. Michaela Marcinová, PhD.

Foto: archív FHPV PU v Prešove

Dekan Fakulty manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove

prof. Ing. Dr. Róbert Štefko, PhD.

**Fakulta manažmentu PU má budúcnosť
v pokračovaní procesu maximalizácie
kvality a v orientácii výskumu
a vzdelávania pre uplatnenie v praxi**

Vízia inšpiruje, aktivizuje, motivuje. Preto by mala odrážať aspirácie a hodnoty, ktoré vyznávajú vedúci pracovníci, zamestnanci a ostatné skupiny majú záujem o rozvoj svojej inštitúcie. Vedúci pracovníci by mali byť vizionármi – postrehnúť to, čo iní niekedy nezbadajú, prikladať význam tomu, čo ostatní občas marginalizujú. Fakulta manažmentu sa dlhodobo drží na popredných priečkach v záujme o štúdium. Je to i vďaka úrovni vzdelávania a výskumu, ktorú zabezpečujú erudovaní odborníci z teórie i praxe. Mimoriadne významnou je otázka, ako plánujeme ako vedenie Fakulty manažmentu PU v Prešove skvalitniť výučbu, výskum, uhájiť a naďalej zlepšovať svoju pozíciu na trhu vysokoškolských inštitúcií v regióne východného Slovenska.

Fakulta manažmentu PU v Prešove vyvíja enormné úsilie v procese ďalšieho zvyšovania kvality, a to v bakalárskom, magisterskom aj v doktorandskom štúdiu, ako aj v habilitačných konaniach a profesorských menovacích konaniach. Presadzujeme kvalitu ako organizácia vo všetkých článkoch Porterovho hodnotového reťazca, povedané v odbornom jazyku. Zo všetkých primárnych činností tohto hodnotového reťazca sa však v najväčšej miere z hľadiska ďalšieho pokračovania v raste kvality vzdelávania v súčasnosti sústreďujeme s väčšou dominanciou najmä na tri zo všetkých tzv. primárnych činností uvedeného hodnotového reťazca – na riadenie vstupov, riadenie procesných operácií a riadenie výstupov. V podmienkach našej fakulty sú to najmä tieto tri akcentované primárne činnosti: ďalšia kvalitatívna optimalizácia modelu a algoritmu v systéme prijímania najkvalitnejších uchádzačov o štúdium z populačného ročníka (aj starších uchádzačov), pokračovanie v ďalšom presadzovaní manažmentu kvality v samotnom procese vzdelávania na fakulte prepojeného na akcelerujúce výsledky autonómneho kvalitného výskumu interných pracovníkov fakulty a napokon do tretice veľký dôraz kladieme na profiláciu našich absolventov pre potreby trhu práce, v dynamike zmien a vývoja trhu práce, v spolupráci a transfere nových poznatkov do praxe.

Významné oblasti riadenia vstupov

Konkrétne v oblasti riadenia vstupov pre akademický rok 2012/2013 plánujeme inováciu prijímacieho konania. Nový systém prijímania uchádzačov o bakalárske štúdium bude kombináciou doterajšieho systému (na báze súčinov priemerov známok z maturitných vy-

svedčení a koeficientov za typ strednej školy so zabudovaným bonifikačným systémom za známky z profilujúcich predmetov) a významnej novinky, t.j. veľmi silne váženého (zatiaľ nepovinného) bonusu v podobe výsledku tzv. SCIO testu, ktorý v prípade jeho vykonania s dobrým výsledkom má razantný, veľmi výrazný vplyv na celkové poradie uchádzačov o štúdium. SCIO test, t.j. Test všeobecných študijných predpokladov – základný (v ČR “Test obecních studijních předpokladů – základní”), súvisí v istej miere aj s testovaním inteligencie a ďalších predpokladov pre univerzitné štúdium.

Na jednej strane ide aj o ústretový krok voči súčasným uchádzačom s horšími známkami na maturitných vysvedčeníach a o maturantov na ktorýchkoľvek často kvalitných „iných“ stredných školách (nielen gymnáziách), umožňujúci im mimoriadne výrazne zlepšiť si poradie v prijímacom konaní a zaradiť sa aj na najvyššie priečky v poradí, čo im v konečnom dôsledku môže zabezpečiť prijatie na našu fakultu. Na druhej strane je to šanca nielen pre nových uchádzačov, ale aj pre tých našich doterajších a bývalých uchádzačov, ktorí k nám neboli dosiaľ prijatí kvôli svojim horším známkam na maturitnom vysvedčení (príp. na „negymnaziálnej“ strednej škole), ale disponujú potrebnými schopnosťami (títo dostávajú druhú „pomaturitnú“ šancu). Samozrejme, aj na denné štúdium, aj na externé štúdium sa najlepšie v poradí umiestnia tí, ktorí majú celú kombináciu najlepšiu – aj maturitu, aj najlepší typ školy (doterajší systém), aj najlepší nepovinný test SCIO.

Dôležité je to, že ani v tomto novom systéme prijímacieho konania uchádzači na našu fakultu sa fyzicky osobne vôbec nedostávajú. Všetko naďalej prebieha mimo fakulty v profesionálnych testovacích SCIO centrách, ktoré vytvorili v SR a ČR sieť (34 testovacích centier – s možnosťou 6 rôznych termínov od decembra 2011 až do mája 2012). Na základe požiadavky našej fakulty sa už v tomto akademickom roku bude testovať aj v testovacích centrách organizovaných a realizovaných priamo pražskou centrárou aj v meste Prešov.

Pre uchádzačov o štúdium na našej Fakulte manažmentu PU v Prešove by malo byť nové prijímacie kona-

nie súčasne aj zdrojom istej (marketingovej) atraktivity. SCIO testy totiž akceptujú a využívajú pri prijímacom konaní aj také prestížne kvalitné univerzity ako Karlova univerzita Praha – Fakulta sociálnych vied, Vysoká škola ekonomická Praha, Ekonomická fakulta VŠB – Technickej univerzity Ostrava, Univerzita Komenského Bratislava, či Slovenská technická univerzita Bratislava, atď., spolu je to dosiaľ 47 fakúlt vysokých škôl v Českej republike a Slovenskej republike, vrátane Fakulty manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove. Uchádzač tak má akceptované tie isté výsledky SCIO testov v pomerne rozsiahlej sieti fakúlt.

Významné oblasti riadenia procesov

Vedenie fakulty pokračuje v manažovaní ďalšieho zvyšovania kvality vzdelávania a výskumu vo všetkých oblastiach, kde je to z úrovne manažmentu fakulty ovplyvniteľné. S mimoriadnym dôrazom sa venujeme zavádzaniu systému manažmentu kvality cez systém CAF (Common Assessment Framework), čo je podrobne rozpísané v prijatých dokumentoch a správach, výsledkoch a naša fakulta manažmentu je z tohto hľadiska pilotnou fakultou v rámci PU v Prešove. Kvalitu procesov nám veľmi výrazne udržiava napríklad aj to, že sme si počas doterajších rokov vytvorili procesné mapy v každej významnej oblasti akademických činností fakulty, vznikol u nás dokonca systém procesných máp. Ďalšie významné napredovanie v kvalite pedagogických a výskumných procesov je na fakulte významne organizačne podporované, napríklad ďalšie zníženie počtov členov seminárnych skupín u denných študentov a tak zvýšenie priamej komunikácie učiteľ – študent a jej kvality, zvýšenie participácie študentov na výskume, a to už od bakalárov a magistrov, s prirodzené mimoriadne vysokým dôrazom u doktorandov. Mimoriadne úsilie fakulta venuje tomu, čo koncentrovaným spôsobom vypovedá o finálnej úrovni nášho absolventa štúdií na FM PU – výskumnému zameraniu a celkovej kvalite najmä bakalárskych, diplomových a dizertačných prác a ich výskumným prínosom, rovnako ako u ostatných prác vznikajúcich v prostredí fakulty. Prijali sme opatrenie, že vedúcim každej záverečnej práce môže byť výlučne iba interný člen akademickej obce fakulty (externí odborníci môžu byť iba konzultantmi prác), čo zabezpečilo priamy dosah na kvalitu vedenia prác a na jej permanentnú kontrolu. Na fakulte už roky pôsobí vlastná Grantová výskumná agentúra manažmentu GAMA, v ktorej sa súťažným spôsobom uchádzajú žiadatelia o vedecko-výskumné granty spomedzi interných vedecko-pedagogických pracovníkov, ktorí nie sú nositeľmi titulov docent a profesor. Na katedrách fakulty prebieha výskum množstva domácich aj medzinárodných grantov z externých grantových agentúr. Na fakulte pôsobí celkovo spolu takmer 70 interných učiteľov s titulom PhD., čo sú, až na dve výnimky (ktoré sú vo finálnom štádiu), všetci interní učitelia fakulty. Spomedzi nich má fakulta 5 interných profesorov a 18 interných docentov – a to dosiaľ na jediný študijný program manažment vo všetkých stupňoch štúdia. Aj dosiahnutie takejto excelentnej kvalifikačnej štruktúry má významný vplyv na kvalitu akademických procesov na fakulte. Fakulta vydáva svoj medzinárodný výskumný časopis „Journal of Management and Business: Research and Practice (Časopis pre manažment a podnikanie: Výskum a prax)“, ktorý vstúpi v akademickom roku 2011/2012

do svojho 4. vydavateľského ročníka. Ešte ďalší fakultný výskumný medzinárodný časopis vzniká v oblasti turizmu. Vzhľadom na textové limity tohto článku som spomenul len vybrané príklady preukázania manažmentu kvality, stratégie kvality v oblasti riadenia pedagogických a výskumných procesov na našej fakulte.

Významné oblasti riadenia výstupov

Profil absolventov našich študijných programov vo všetkých stupňoch štúdia, ich uplatnenie v praxi, spolu s transferom nových poznatkov výskumu do praxe, sú najvýznamnejšími výstupmi fakulty. Naš absolvent sa uplatní nielen v oblasti ekonomiky a manažmentu podnikov ako zamestnanec, t.j. v závislej činnosti, rovnako aj vo verejnej správe, ale má vysoké predpoklady kvalifikovane zakladať nové a prosperujúce podniky a vytvárať tak nové pracovné miesta, čo je pre spoločnosť a najmä pre tento región mimoriadne dôležité. Fakulta sa snaží rozšíriť v blízkej budúcnosti svoju ponuku portfólia študijných programov o ďalšie dva nové študijné programy a o jednu ďalšiu novú špecializáciu. V snahe o čo najlepšie profilovanie absolventov sa orientujeme na komunikáciu s významnými cieľovými skupinami z praxe.

Vrcholový manažment Fakulty manažmentu PU v Prešove tiež presadzuje úzke prepojenie Fakulty manažmentu s hospodárskou sférou. Vytvoril Expertnú podnikateľskú radu (EPR), ktorá sa s vedením fakulty stretáva od r. 2006. Zastúpená je 36 vedúcimi osobnosťami manažmentu a podnikania v regióne z rozličných oblastí – turizmu a hotelierstva, strojárstva, automobilového priemyslu, zdravotníctva, potravinárstva, informatiky, odevníctva, stavebníctva, poisťovníctva a bankovníctva, ale aj samosprávy mesta a pod. Štruktúra EPR sa ďalej rozvíja. Sú to odborníci, ktorí participujú na rozličných aktivitách fakulty a podieľajú sa na skvalitnení jej činnosti vo všetkých oblastiach, vrátane smerovania záverečných prác pre riešenie problémov a potrieb praxe, oblastí výskumu, praxovania študentov počas štúdia v podnikoch a verejnej správe, signálov o potrebe nových predmetov a ich modifikácií, požiadavkách na profil absolventov a nových študijných programov a pod.

Vo vzťahu k absolventom fakulty v súčasnosti sa pod vedením PhDr. Radovana Bačíka, PhD., kreje Alumni club, teda klub absolventov FM PU v Prešove, ktorý bude propagovaný prostredníctvom vlastnej domény. Okrem databázy absolventov, prezentácie fakulty a jej aktivít, bude členom poskytovať informácie o dianí na fakulte, možnosť účasti na odborných prednáškach a seminároch, možnosť aktívnej spolupráce s fakultou, v zmysle ďalšieho vzdelávania absolventov, ako aj možnosti sprostredkovania odborných stáží a praxe pre študentov, pozvánky na absolventské stretnutia, kultúrne podujatia, atď. Spustenie webovej prezentácie klubu a s tým spojená možnosť registrácie absolventov v ňom je naplánované na 17. 11. 2011.

Stratégia kvality štúdia a výskumu, ale aj citlivosti fakulty ako organizácie na nielen súčasné, ale aj budúce a často aj latentné potreby praxe, je základným predpokladom jej pokračujúcej konkurencieschopnosti a úspechu.

prof. Ing. Dr. Róbert Štefko, PhD.,

Foto: archív FM PU v Prešove

Rozhovor s dekanou Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove

doc. Ing. Janou Burgerovou, PhD.

„Pred nami je množstvo úloh...“ O víziách a stratégiách rozvoja fakulty

Pani dekan, ako zo svojej novej pozície vnímate širší kontext chodu Pedagogickej fakulty (PF) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove?

Nastúpiť do funkcie dekanu Pedagogickej fakulty PU v Prešove znamená pre mňa možnosť nadviazať na činnosť mojich predchodcov, čo v prípade PF PU je ľahké. Je príjemné stotožniť sa so silnými stránkami, ktorými Pedagogická fakulta disponuje a sú výsledkom dlhoročnej tradície a „značky“. Fakulta má stabilnú pozíciu v štruktúre univerzity nielen od jej vzniku, ale aj v štruktúrach UPJŠ. Ak mám byť konkrétna, určite za silné stránky považujem pretrvávajúci záujem o štúdium, vyhranený profil absolventa v študijných odboroch 1. a 2. stupňa štúdia, relatívnu homogenitu študijných programov a ich výraznú príbuznosť. Fakulta má navyše predpoklady na homogenitu vedeckovýskumného profilu pri riešení interdisciplinárnych vedeckovýskumných projektov.

A čo pracovný kolektív a priestorové možnosti fakulty?

Na Pedagogickej fakulte existuje tvorivý potenciál pedagogických a vedeckých pracovníkov – dôkazom je napr. 1. miesto medzi pedagogickými fakultami na Slovensku v položke granty (VV7 – VV9, VV10) v hodnotení ARRA 2010 s dynamikou kvalifikačného rastu tvorivých pracovníkov. Za pozitívne považujem dobre vybudované a stabilizované vonkajšie vzťahy v rámci programu Erasmus (učiteľské a študentské mobility), pretrvávajúci záujem zahraničných študentov o našu fakultu a ochotu pedagógov sa na tomto náročnom vzdelávaní podieľať. Vzhľadom na umiestnenie fakulty, stavebné úpravy a rekonštrukcie, môžem konštatovať, že fakulta disponuje dostatočnými priestormi, vybavenými na štandardnej infraštruktúrnej a materiálnej úrovni.

V ktorých oblastiach, Vy osobne, vidíte slabšie miesta, resp. určité rezervy, ktorým by ste sa chceli v nasledujúcom období bližšie prizrieť?

Iste, uvedomujem si aj slabé miesta, resp. oblasti, v ktorých je nutné vzhľadom na celospoločenské trendy urobiť radikálne kroky. Na fakulte absentuje vnútorný systém zabezpečovania kvality vzdelávania na základe vybraného európskeho štandardu. V súčasnosti to však nie je len fakultný problém. S tým súvisí znižujúca sa miera záujmu o systematické štúdium a profesijné zameranie zo strany študentov a pre nás varujúce posledné miesto v pomere učiteľ – študent (kritériá

SV1 – SV4, v hodnotení ARRA 2010). Pociťujeme tiež nedostatočné zapojenie do výskumných projektov – najmä medzinárodne uznávaných, nedostatok publikácií s vyššou váhou, rovnako by sme privítali jasné kritériá vo výskume so špecifikom spoločenských vied.

Načrtli ste viacero problémových oblastí. Aké úlohy si vo vzťahu k ich riešeniu stanovilo nové vedenie pod Vašou taktovkou?

Pred nami je množstvo úloh, ktorými chceme v prvom rade zvyšovať kredibilitu Pedagogickej fakulty PU v Prešove – mám na mysli najmä optimalizáciu štruktúry študijných programov podľa profilu absolventa, kreovanie nových študijných programov reflektujúcich potreby praxe v regionálnom kontexte. Našou úlohou je tiež budovanie systému vzdelávania v oblasti špeciálnej pedagogiky, podporovanie európskeho rozmeru vysokoškolského vzdelávania, a to najmä pri návrhoch a komparácii obsahu študijných programov v spolupráci s inými vysokými školami doma i v zahraničí. Rovnako chceme posilniť výučbu cudzích jazykov. Ďalšou z priorít je i zvyšovanie kvality e-learningu s akcentom na motiváciu učiteľov a zapájanie sa do vedecky i finančne náročnejších grantových schém (napr. APVV, ŠF EU ai.). Je nám jasné, že bez využitia tvorivého potenciálu pracovníkov, podporovaním interdisciplinárneho výskumu na jednotlivých katedrách a v rámci celej fakulty v národných a medzinárodných grantových schémach, nemôžeme a ani nebudeme úspešní.

Podmienkou je vytvorenie nástrojov na stimulovanie vyššej kvality publikačnej aktivity a prezentácie vedeckovýskumnej činnosti učiteľov. Vieme, že musíme zintenzívniť zahraničnú spoluprácu a zamerať ju na vedeckovýskumnú oblasť a riešenie medzinárodných grantových projektov. Jej cieľom je získať na vedeckú spoluprácu zahraničných expertov.

Toho, čo je potrebné urobiť, je dosť. Sú to náročné úlohy, ktorých sa však tím pracovníkov Pedagogickej fakulty PU v Prešove, ktorých okolo seba mám, má potenciál zhostiť.

Mgr. Radoslav Rusňák, PhD.

Foto: archív PF PU v Prešove

Dekan Pravoslávnej bohosloveckej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove

prof. ThDr. Ján Šafin, PhD.

Nechcel by som byť falošným prorokom alebo naivným futuroológom, ktorý príde s bombastickými víziami a skôr než niečo dokáže, a začne viesť silné reči spojené s nereálnymi plánmi. Poviem to tak trochu oficiálne a možno diplomaticky: mojim zámerom je nadviazať na najlepšie výsledky fakulty z minulosti, poučiť sa z chýb v snahe vyvarovať sa im a vniesť isté novum do ďalšieho chodu našej alma mater. Premenené na drobné, predovšetkým v prípade onoho „novum“ to znamená, že sa vynasnažíme, aby ortodoxná teológia či pravoslávne bohoslovie ak chcete, tvorivo reagovala na potreby doby.

Svet sa v súčasnosti vyvíja mimoriadnou rýchlosťou. No turbulencie v rovine kultúry alebo aj politiky nie sú úplne pochopiteľné mimo teologického kontextu. Samozrejme, že niektorí s týmito slovami nebudú a ani nemusia súhlasiť. Avšak preniknutie za neraz hrubú vrstvu nášho vnútorného života, ktoré sa nám tak často nedarí a je spojené s klamaním seba samého, viac umožňuje porozumieť tomu, na čo myslím. Zjednodušene povedané, naše vonkajšie prejavy sú dôsledkami hlavne nášho vnútorného života. A teda, každý z nás tak trochu teologizuje, a to už tým, že si kladie otázku či je Boh alebo nie. Táto triviálna rovina je však iba začiatkom. Salvator Dalí kedysi hovoril, viem že Boh je, no neverím v Neho. Takže vedieť, že Boh je ešte neznamená, že človek je spasený. Písmo vraví, že aj diabli to vedia a trasú sa, no Boha neuctia. Dnes je ale oveľa väčším problémom nie to, či človek uznáva alebo verí, že Boh je, ako to, čo si pod pojmom Boh predstavuje. Táto otázka veľmi bolestivo a radikálne zasiahla západný svet v čase generácie „hippies“, teda v šesťdesiatych a začiatkom sedemdesiatych rokov 20. st. Mnohí vtedy prekonali to, čo znamená viera v Absolútne či v Boha filozofov, čo by sme mohli interpretovať aj ako Boha pochopiteľného rozumom, no vnútorne ich to úplne neuspokojovalo. Zdatnejší intelektuálne sa síce mohli pohrávať s rôznymi „konceptami“ Boha a v istom zmysle nachádzať intelektuálne alebo duševné uspokojenie, poznávajúc rozmanité filozoficko-religiózne učenia a predstavy. Lenže tento „kabinetný“ Boh ich nedokázal osloviť bezmedzne. A tak, keď prekonali onú pomyselnú poslednú hranicu intelektuálneho ponímania Boha, ocitli sa v prázdnom priestore nebezpečnej negácie, kde ich citová a intuitívna stránka dostávali množstvo „iracionálnych“ podnetov, na ktoré v teológii Boha filozofov nedokázali nájsť odpoveď. Nakoniec bol odpoveďou útek do sféry pseudoduchovna, ktoré kvázi naplňalo ich vnútorný život novými zážitkami-skúsenosťami, a oni, ako napísal Mircea Eliade v románe „Tajomstvo doktora Honigbergera“, milovali hlúposti o „tajomstvách Ázie“, o fakíroch a zázrakoch či nečakaných stretnutiach v džungli. No nepostihli to, čo starozákonne povedané znamená Boh Abraháma, Izáka a Jáкова, ktorý je Bohom živým a osobným. Tí však, ktorým sa to podarilo, začali skúmať terén, kde sa stretával Boh filozofov, povedzme Boh Sokrata, Platóna a Aristotela, s Bohom Abraháma, Izáka a Jáкова. Nuž a aj táto téma je u nás aktuálna v súčasnosti, len s tým rozdielom, že dnes už neriešime iba otázku vzťahu k pravde a k sebe navzájom medzi gréckou filozofiou a biblickým zjavením, ale predovšetkým vzťahu medzi ortodoxnou

teológiou a inými religiózno-filozofickými koncepciami, čo je pre dobu postmoderny príznačné. Ved' ešte Arnold Joseph Toynbee vravieval, že v šesťdesiatych rokoch došlo k ukončeniu európskej svetovosti a nastala skutočne svetová svetovosť. A práve na tejto pôde komunikujúcich kultúr by som rád videl aj našu fakultu, ktorá by tam nebola v pozícii pasívneho pozorovateľa alebo nezvaného hosťa, ale ako taká, ktorá môže zo svojej pokladnice múdrosti vyniesť na svetlo sveta veľa drahokamov, vzácnejších, než sú tie najvzácnejšie. Stručne zhrnuté, budem rád, ak sa našej fakulte podarí viesť aktívny a trpezlivý dialóg s neraz nepriateľským postojom okolitého sveta, ktorý vo svojom sklamaní i pýche nedokáže adekvátne vyberať to, čo je naozaj dobré, hodnotné a krásne a má tendencie vyliť z vaničky spolu s vodou aj dieťa. No takáto úloha je nanajvýš náročná. Predovšetkým si vyžaduje výbornú všestrannú prípravu, ktorá sa nezaobíde bez snahy a talentu. A tu povstáva pred školou vážna úloha čo najkvalitnejšieho vzdelania a čo najčistejšej duchovnej skúsenosti. Sklíbiť to určite nebude ľahké, nie však nemožné. A pokiaľ by som to mal zhrnúť do niekoľkých bodov, potom by som hľadal odpoveď na otázky, ako ich svojho času približne formuloval už nebohý otec John Meyendorff: Svet nie je Božský a potrebuje spásu. Mnohí vedci a iní učenci s tým zaiste nebudú súhlasiť, no v tomto kozmologickom priestore je potrebné poznať stanovisko oboch strán. Ďalej: človek je bytosť teocentrická. Nejednen antropológ, psychológ alebo paleontológ, ale, majú iný názor. Kresťanská teológia je christocentrická – to je ďalší bod. Aj niektorí z teológov sa s tým nestotožňujú, majú dojem, že tým je upieraná možnosť prejavu sa Svätého Ducha, alebo že pneumatológia je takto odsúvaná na vedľajšiu koľaj. Nasleduje otázka, týkajúca sa toho, čo je Cirkev. Cirkev je dnes často vnímaná ako jedna z mnohých inštitúcií, za čo čiastočne môžeme aj sami. Je to dôsledok falšovania, prekrúcania dejín, predovšetkým dejín teológie, ale aj jej konkrétneho prejavu v historickom čase. Vnímanie cirkevného organizmu bolo v starých dobách oveľa širšie ako je tomu v niektorých prípadoch dnes, o čom by sa dalo veľa hovoriť. Každopádne si musíme uvedomiť, že ekleziológia či učenie o Cirkvi je personalistická. Človek sa nezlieva a nerozpúšťa v akomsi neosobnom absolútne. To je ale taktiež otázka na dlhšiu diskusiu. Potom je to otázka triadologická: skutočné ponímanie Boha je trojičné. Pre mnohých, nielen ateistov či agnostikov, ale aj „prísnych“ monoteistov, ide o tvrdenie, ktoré je pre nich minimálne nelogické a nepravdivé. Avšak Boh nie je spútaný ani filozofickou nevyhnutnosťou ani vlastnosťami, ktoré mu prisudzuje naša logika. Týchto päť spomínaných bodov zasa musíme spojiť s tromi hlavnými momentmi v pravoslávnej teológii: Po prvé – pravoslávna teológia musí byť historickou teológiou. S tým je spojené dôkladné štúdium dejín, nielen cirkevných, no predovšetkým tých. Po druhé: spása prišla „od Židov“, no vo svete sa rozšírila v gréckom jazyku, lebo Nový zákon je „gréckou“ knihou. Tu povstáva otázka vzťahu medzi, s Florovským povedané, „pokresťančeným helenizmom“ a istým oneskoreným znovuzrodzovaním hebraizmu. A nakoniec, že teologizovať musíme nie kvôli nášmu osobnému intelektuálnemu potešeniu, našej naplňanej zvedavosti, nech by to bolo akokoľvek kóšer, ale kvôli večnému životu. A v tomto koryte by som rád videl našu fakultu.

prof. ThDr. Ján Šafin, PhD.
Foto: AV štúdio PU v Prešove

Rozhovor s dekanom Fakulty športu Prešovskej univerzity v Prešove

prof. PaedDr. Jánom Jungerom, PhD.

Starostlivosť o človeka zahrňa telo i dušu

Pán dekan, od nášho posledného rozhovoru uplynulo len niekoľko mesiacov. Zmenilo sa niečo za ten čas?

Ako sa to vezme. V jarnom období sme spolu hovorili o zásadných, priam strategických cieľoch fakulty. Začiatkom jesene máme možnosť porovnávať. Kvalifikačný rast učiteľov zostáva trvalou prioritou fakulty. Aj napriek určitému posunu, najmä v oblasti docentov, máme stále čo robiť. Teší ma však, že môj sľub rektorovi Prešovskej univerzity (PU) v Prešove, o výraznejších zmenách v kvalifikácii v roku 2011, je v istej oblasti splnený. Fakulta športu PU v Prešove začiatkom nového akademického roka nemá v radoch učiteľov odborného asistenta bez PhD., resp. CSc. A toto konštatovanie je pre pracoviská s takým výrazným zastúpením praktickej činnosti nie tak každodenné. Nie len na Prešovskej univerzite v Prešove.

A aký posun nastal v dobudovaní, resp. rekonštrukcii materiálno-technickej základne fakulty?

Na túto otázku som sa osobitne tešil. Predpokladal som totiž, že mladý učiteľ sa jej nevyhne. Skúsme sumarizovať podľa schválených projektov. Prakticky od jarného obdobia môžeme iba konštatovať, že verejné obstarávanie na vybudovanie nového dekanátu Fakulty športu PU v Prešove spojené s rekonštrukciou telocvične v priestoroch rektorátu (dekanát má byť nadstavbou nad telocvičňami), ako aj rekonštrukciu pôvodnej budovy fakulty bolo neúspešným záujemcom o výstavbu spochybnené. Krajský súd v Bratislave dal síce Prešovskej univerzite v Prešove za pravdu, ale odvolanie skončilo na Najvyššom súde SR. A ten bude s definitívnou platnosťou rozhodovať až v jesennom termíne. Takže, aj napriek financiám sa rekonštrukcia v letnom termíne, ktorý by bol z pohľadu vyučovania najvhodnejší, nezačala. Ale pripomínam, stále som presvedčený, že obidve budovy nebudú už dlhú dobu strašiakom vysokoškolského areálu.

Ale jeden strašiak tu stále hrozí...

Myslíte atletický štadión? Tak táto kauza je skutočným strašiakom. Na dobudovanie infraštruktúry škôl dohliadajú ich zriaďovatelia. V tomto smere sa vypisujú aj výberové konania. Zriaďovateľmi základných škôl sú obce a mestá. Zriaďovateľom stredných škôl VÚC. Vysoké školy vznikajú osobitnou cestou, buď cez NR SR, alebo cez vládu SR. Členenie na fakulty je ich vnútornou záležitosťou. A toto už výberové konanie na rekonštrukciu telovýchovných zariadení nezohľadňuje. Čo na tom, že sme druhá špecializovaná fakulta na Slovensku, čo na tom, že pokrývame dva najväčšie územné celky Slovenskej republiky, keď Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR nemôže pre jedného záujemcu vypísať výberové konanie. A VÚC s mestom Prešov stále čakajú. Nevieť síce na čo, ale detí na uliciach stále pribúda. Nečudujem sa im, že ich existujúci artefakt na pôde Prešovskej univerzity v Prešove nepriťahuje. Sám sa neviem zbaviť hanby, keď sme pred pár rokmi na fakulte organizovali odborný seminár k manažovaniu športových podujatí a francúzsky kolega, organizujúci svetovú Tour de France, si náš atletický štadión fotil do kroniky športových objektov. Nako-

niec každý zamestnanec Prešovskej univerzity v Prešove sa môže týmto pohľadom pokochať denne. Pritom už niekoľko projektov na rekonštrukciu štadióna bolo preložených na tzv. „čakačku“, teda neboli priamo zamietnuté.

Ale zo zápisníc Kolégia dekana Fakulty športu PU, resp. zasadnutí katedier viem, že máte ťažké srdce aj na inú stránku rozvoja fakulty.

Myslíte koeficient odbornosti študijných programov?

Presne o to mi ide.

Tak to je ešte zložitejšia cesta ako rekonštrukcia atletického štadióna. Predpokladám, že väčšina čitateľov vie niečo o financovaní študijných programov. Keďže študijný program telesná výchova a šport je trvale zaraďovaný medzi študijné programy učiteľstvo, ktoré majú oveľa nižšie náklady na finančné zabezpečenie štúdia, rozhodol som sa na túto disproporciu upozorniť kompetentné orgány. A tak už vyše dvoch rokov korešpondujem s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR na všetkých úrovniach. S podporou Slovenského olympijského výboru, vybraných športových zväzov a hlavne v mene všetkých vysokoškolských pracovísk zabezpečujúcich vzdelávanie telovýchovných odborníkov.

A výsledok?

O to ide. Zakaždým dostávam odpoveď, že naša analýza je pravdivá, ale rozhodne sa neskôr. Keď sa bude meniť metodika MŠVVŠ SR. Ale tá sa predsa mení každoročne. Kedy sa bude meniť ohľadom našej požiadavky, to nikto nepovie. A mňa osobne najviac zaujíma, ako je možné, že do 17. skupiny v metodike študijných odborov sa nepozorovane presunuli študijné programy učiteľstvo – umelecké odbory a umelecké výchovy, s ktorými tvoríme jednu skupinu študijných odborov. Prečo sa to nedá pre telesnú výchovu a šport je celonárodnou záhadou. Alebo úmyslom, ktorý veľmi úzko korešponduje so závermi mnohých „odborníkov“ týkajúcich sa rozvoja osobnosti človeka. Telo máme a o dušu sa treba permanentne starať. A s tým ja nemôžem v žiadnom prípade súhlasiť. Stačí sa oprieť o závery týkajúce sa významu a nenahraditeľnosti pohybu, ktoré propagovala už staroveká medicína dávno pred naším letopočtom, najmä vďaka prácam Hippokrata. Tento prateľ modernej medicíny doslova napísal: „*orgán, ktorý je určený pre funkciu, ju musí aj vykonávať, inak zaniká*“. Preto sa pýtam, čo všetko sa musí stať, aby sme pochopili, že starostlivosť o človeka zahrňa rovnocennú starostlivosť o jeho telo i dušu? Už sme zabudli alebo zabúdame, že narušenie rovnováhy subjektívne stanovených priorit sa veľmi rýchlo vypomstí. Vieme a uvedomujeme si to, čo v posledných rokoch vidia chodby a ambulancie polikliník, nemocníc a iných liečební?

Mgr. Patrik Durkáč, PhD.

Foto: archív FŠ PU v Prešove

Dekanka Fakulty zdravotníckych odborov Prešovskej univerzity v Prešove Dr. h. c. prof. PhDr. Anna Eliašová, PhD.

Prioritou je akreditácia programov 3. stupňa

V živote človeka je obdobie, kedy pevne stojí na vrchole svojej kariéry. Pyramídy postavené z každodenných udalostí, práce a myšlienok stmelенých nadobudnutým rozhľadom a skúsenosťami človeka. Takou sa dnes cíti a širokou verejnosťou je vnímaná aj Fakulta zdravotníckych odborov PU v Prešove. Návrh projektu zriadenia fakulty vychádzal z národného plánu rozvoja ošetrovateľstva, ktorý je súčasťou kontinuálneho transformačného procesu plánovania v SR a programového vyhlásenia vlády SR.

Renomé fakulty nespočíva iba v ekonomickej úspešnosti a pozitívnom vývoji rôznych štatistických ukazovateľov, fakulta má presiahnuť tento rámec, pretože nie je len šíriteľom poznania, ale aj jeho tvorcom. Práve vedomie tejto zodpovednosti nás zaväzuje, aby sme boli oddaní svojej práci, vzdelávali a pripravovali študentov Fakulty zdravotníckych odborov pre ich ďalší život. Pedagogický proces budeme realizovať tak, aby štúdium bolo zaujímavé a kvalitné, aby jeho absolventi získali znalosti, ktoré im umožnia plnohodnotné uplatnenie sa na domácom i medzinárodnom trhu práce, aby sa vedeli zapojiť do pretvárania sveta, aby boli schopní adaptovať sa v prípade zmien a navyše ich aj ovplyvňovať a zaujať tak dôstojné miesto v spoločnosti.

Našou prvoradou úlohou bude tak ako aj po iné roky, poskytovanie kvalitného vzdelania, zavádzanie nových a moderných spôsobov výučby, permanentná snaha o skvalitňovanie osobného vzťahu učiteľa a študenta, snaha o individualizáciu štúdia, prehlbovanie kreativity a povestnej ľudskosti všetkých účastníkov výučbového procesu, rozvoj morálnych hodnôt a úprimná dôvera v osobný kontakt učiteľa a študenta. Pod menom významného európskeho mysliteľa Erasma Rotterdamského sa ukrývajú možnosti zahraničných pobytov, odborné stáže a praxe študentov. Znamenajú získanie nových poznatkov, skúseností a zdokonalenie jazykových kompetencií. Preto sa budeme naďalej usilovať o rozširovanie možností spolupráce s univerzitami

mi v zahraničí, aby náš študent mal možnosť štúdia v prostredí, ktoré mu poskytne kvalitnú výučbu vo svetovom jazyku.

Vo vedecko-výskumnej činnosti sa naďalej budeme zameriavať na oblasti zodpovedajúce vývojovým trendom príslušných študijných odborov, s dôrazom na problematiku podpory zdravia, prevenciu ochorení a kvalitu života. Tvoriví pracovníci sa podieľajú na riešení rámcových projektov EÚ, projektov európskych štrukturálnych fondov a dôležitých domácich vedeckých projektov v rámci VEGA, KEGA, APVV.

Osobitný dôraz budeme venovať príprave podkladov na akreditáciu 3. stupňa vysokoškolského štúdia v odbore ošetrovateľstvo a fyzioterapia, rozšíreniu ponuky študijných programov o bakalárske študijné programy v odbore verejné zdravotníctvo a rádiologická technika. V oblasti priestorového zabezpečenia veľkou našou výzvou a úlohou je začatie dostavby 3. etapy rekonštrukcie priestorov FZO PU.

Moje predstavy o riadení fakulty vychádzajú z rešpektovania demokratických princípov vzájomnej spolupráce, žičlivosti, porozumenia a konania v záujme rozvoja fakulty.

Ako dekanka fakulty mám pred sebou múdre Cicerove slová: *“Kormidelník si za cieľ svojho snaženia stanoví šťastnú plavbu, lekár zdravie svojich pacientov a vojskovodca víťazstvo.”* Podobne si „správca“ fakulty (familiárne povedané) ako svoj cieľ určí blaho spolupracovníkov i študentov. Cicero to považoval za najväčšie a najlepšie dielo na svete. Ja to považujem za najspoľahlivejší motív každodennej práce všetkých jej zamestnancov. Vedenie fakulty postupne, v rámci svojich možností, zlepšuje podmienky štúdia a práce na fakulte. Nejde to celkom podľa našich predstáv, lebo prostriedky musíme venovať predovšetkým na udržanie chodu fakulty a zachovanie jej technickej spôsobilosti.

Už nateraz s potešením môžem konštatovať, že FZO PU v Prešove je dnes 9 rokov svojej existencie neodmysliteľnou súčasťou mesta Prešov i regiónu a vďaka svojim odborným aktivitám je v povedomí odbornej širokej verejnosti na Slovensku i v zahraničí.

Dr.h.c. prof. PhDr. Anna Eliašová, PhD.

Foto: archív FZO PU v Prešove

Bilaterálne rokovania medzi PU v Prešove a Point Park University v Pittsburghu

Zástupcovia Prešovskej univerzity (PU) v Prešove - rektor prof. RNDr. René Matlovič, PhD., prorektorka pre vonkajšie vzťahy a marketing doc. PhDr. Iveta Kovalčíková, PhD., Mgr. Juraj Kresila, PhD. a Mgr. Martina Ivanová, PhD. z FF PU navštívili 2. – 8. mája 2011 Point Park University v Pittsburghu, Pensylvánia, USA s cieľom konkretizovať možnosti bilaterálnej spolupráce medzi univerzitami oboch partnerských miest. Z krátkodobého hľadiska sa perspektívnou javí možnosť spolupráce v oblasti výučby masmediálnych štúdií a britských a amerických štúdií Filozofickej fakulty. Z dlhodobého hľadiska sa uvažuje o výbudovaní spoločného magisterského programu Global Cultural Studies a ďalších spoločných študijných programoch, na ktorých by mohla participovať Fakulta manažmentu a Fakulta športu PU. Zástupcovia oboch inštitúcií sa dohodli na prvých formách vzájomných výmenných krátkodobých stáží.

Pokračovaním tohto procesu bola návšteva slovenského honorárneho konzula pre Pensylvániu, USA, Josepha T. Senka a výkonného riaditeľa Western Pennsylvania Slovak Cultural Association, ktorí spolu so ďalšími Američanmi prijali pozvanie rektora PU prof. RNDr. R.

Matloviča, PhD. a prorektorky doc. PhDr. I. Kovalčíkovej, PhD. na neformálne stretnutie. Výsledkom rokovaní bolo okrem definovania základných oblastí a priorit akademickej spolupráce podľa prorektorky aj vytvorenie podkladov pre ďalšie procesy internacionalizácie Prešovskej univerzity v Prešove.

Mgr. Michaela Marcinová, PhD.

Foto: archív PU v Prešove

Oficiálne spustenie univerzitných eParticipation portálov Prešovská univerzita je súčasťou európskeho pilotného projektu

V týchto dňoch bola uvedená do prevádzky sieť deviatich európskych univerzitných eParticipation portálov, ktoré ponúkajú členom akademickej obce ako aj stakeholderom vysokoškolského vzdelávania na regionálnej, národnej a Európskej úrovni možnosť podieľať sa na procesoch rozhodovania v súvislosti s prioritami Bolonského procesu.

Projekt je realizovaný na nasledujúcich deviatich univerzitách:

- Prešovská univerzita v Prešove (Slovensko):
- International Business School Bulgaria:
- University of National and World Economy
- University of Vilnius (Litva):
- Slovenská technická Univerzita v Bratislave
- Slovenská poľnohospodárska Univerzita v Nitre
- Rey Juan Carlos University (Španielsko):
- University of León (Španielsko):
- Stockholm University (Švédsko):

Jednotlivé portály zdieľajú zhodné softwarové riešenie, ktoré bolo vyvinuté v rámci projektu MyUniversity a prvých 20 mesiacov budú bežať v pilotnej prevádzke. Zúčastnené univerzity získajú možnosť:

- jednoduchým spôsobom prostredníctvom eParticipation portálov priblížiť akademickému obci a študentom diskusie o Bolonskom procese na európskej úrovni a zároveň im umožniť na tieto diskusie spätne reagovať;
- vytvárať online prieskumy ako aj diskusné fóra, ktoré dokážu skvalitniť lokálne procesy rozhodovania;
- zisťovať postoje študentov k otázkam, ktoré sa ich bezprostredne týkajú;

- poskytnúť členom akademickej obce online nástroje, pomocou ktorých môžu vzájomne diskutovať a poskytovať tak informácie jednotlivým univerzitám ako aj orgánom EU.

Členovia akademickej obce, ktorí sú aktívni v rozhodovacích procesoch Bolonského procesu, môžu prostredníctvom eParticipation platformy interagovať s členmi akademickej obce iných európskych univerzít a získavať takto priame vstupy a impulzy pre svoju ďalšiu prácu. Osoby činiace rozhodnutia v oblasti vysokého školstva na všetkých úrovniach (univerzitnej, národnej, európskej) môžu prostredníctvom eParticipation portálov zapojiť akademickú obec do rozhodovacích procesov a takto jasne deklarovať dôležitosť spolupodieľania sa na konečných rozhodnutiach.

MyUniversity je dva a pol ročný projekt (so začiatkom 1. októbra 2010), ktorého cieľom je demonštrovať, akým spôsobom môžu univerzity využívať špecifické eParticipation nástroje za účelom zapojenia členov akademickej obce a stakeholderov vysokého školstva do transparentných rozhodovacích procesov na lokálnej, regionálnej ako aj európskej úrovni. Projekt MyUniversity je v súčasnosti podporovaný z prostriedkov Európskej komisie (v rámci programu podpory politiky v oblasti informačných a komunikačných technológií ICT:PSP) a zahŕňa 13 partnerov zo 7 členských štátov EU: Belgicka, Bulharsko, Grécko, Litva, Slovensko, Španielsko a Švédsko. Viac informácií nájdete na web stránke projektu:

www.myuniversity-project.eu

doc. PhDr. Iveta Kovalčíková, PhD.

V novom centre excelentnosti zriadili moderné ekologicko-biologické laboratóriá

Skúmajú vplyv environmentálnych a genetických faktorov na živočíchy a človeka

Prešovská univerzita v Prešove má nové moderné ekologicko-biologické laboratóriá. Vznikli v rámci projektu „Centrum excelentnosti ekológie živočíchov a človeka“, ktorý skončil 30. apríla 2011. Deň pred ukončením projektu centrum slávnostne otvorili rektor Prešovskej univerzity v Prešove (PU) prof. RNDr. René Matlovič, PhD. a dekan FHPV PU prof. RNDr. Ivan Bernasovský DrSc. Otvorenia sa zúčastnili aj primátor mesta Prešov JUDr. Pavel Hagyari a z poverenia predsedníčky vlády SR Ivety Raďicovej jej poradca pre európske záležitosti a zahraničnú politiku PhDr. Branislav Slyško.

„Cieľom projektu Centra excelentnosti bolo vytvoriť pracovisko, ktoré by na medzinárodnej úrovni riešilo výskumné úlohy v oblasti ekológie, fyziológie a genetiky živočíchov a človeka,“ informoval dekan FHPV PU a riaditeľ centra excelentnosti prof. RNDr. Ivan Bernasovský, DrSc. Na vzniku centra spolupracovali dve pracoviská FHPV PU – katedra biológie a katedra ekológie. Realizáciou stavebných úprav miestností boli vytvorené štyri laboratóriá: Laboratórium molekulárnej ekológie človeka, Laboratórium molekulárnej ekológie živočíchov a biodiverzity, Laboratórium ekofyziológie živočíchov a rastlín a Laboratórium IKT. Po zariadení špičkovou prístrojovou technikou v nich začali realizovať chemicko-analytické, biochemické, fyziologické, ekotoxikologické a molekulárne metódy výskumu materiálu humánneho, živočíšneho a rastlinného pôvodu. Pilotnú prevádzku laboratórií spustili začiatkom roka 2011. Výskumné aktivity Centra excelentnosti sú zamerané predovšetkým na skúmanie vplyvu environmentálnych a genetických faktorov na živočíchy a človeka.

Vedecko-výskumná činnosť **Laboratória molekulárnej ekológie človeka** je zameraná na populačno genetické štúdie slovenských populácií, vrátane rómskej minority, z aspektu ekologického, antropologického,

zdravotného a genetického i diagnostiku genetiky podmienených ochorení s následným impaktom v rozvoji diagnostických metód a praktickým výstupom pre zdravotnícku prax.

Laboratórium molekulárnej ekológie živočíchov a biodiverzity rozširuje doterajšie zameranie hydrobiologického výskumu na Prešovskej univerzite o nové metodologické postupy založené na molekulárnej

ekológii. Tým sa rozširuje výskum biodiverzity na všetky tri úrovne - okrem druhovej a medzidruhovej aj na vnútrodrohovú. Ťažisko výskumu je zamerané na vodné živočíchy (ryby, vodný hmyz) s perspektívou pre ďalšie živočíšne skupiny.

Nová infraštruktúra **Laboratória ekofyziológie živočíchov a rastlín** sa využíva pre základný a aplikovaný výskum ekofyziologických procesov živočíchov a rastlín, v súvislosti s pôsobením faktorov životného prostredia na organizmy. Laboratórium umožňuje celý komplex výskumných činností s ich aplikáciami, od determinácie a identifikácie prírodných látok s liečebným efektom pre extrakty a silice z liečivých rastlín, cez vývoj nových fytoaditív pre potravinárstvo a vete-

rinárnu prax, až po kvalitatívno-kvantitatívnu determináciu nepovolených stimulačných látok a narkotík.

„Centrum excelentnosti ekológie živočíchov a človeka podporuje vedecký výskum v oblasti ekológie živočíchov a človeka na PU, koncentruje vedecké kapacity, aby sa posilnila veda v Prešovskom kraji a eliminovali sa regionálne disparity,“ špecifikoval prof. Bernasovský. Podľa jeho slov jedným z cieľov centra excelentnosti je zvýšenie kvality výskumu a príprava návrhov nových výskumných projektov.

Realizačný tím získal od založenia centra excelentnosti ďalšie dva granty zo štrukturálnych fondov EÚ a niekoľko ďalších domácich a medzinárodných grantov. Vo februári 2010 začali realizovať projekt „Dobudovanie Centra excelentnosti ekológie živočíchov a človeka s dôrazom na skvalitnenie vedeckého výskumu – II. etapa“. Projekt získal zo štrukturálnych fondov EÚ nenávratný finančný príspevok 2 640 000 €, čo predstavuje dvojnásobok rozpočtu I. etapy budovania centra. *„Realizáciou tohto projektu bude vytvorených päť nových laboratórií. Cieľom projektu je podpora a ďalšie skvalitnenie podmienok pre realizáciu základného výskumu v rámci centra excelentnosti a zvýšenie jeho prínosu pre spoločnosť a prax,“* dodal dekan FHPV prof. Bernasovský.

RNDr. Dana Gabriková, PhD.

Foto: Jaro Ondo

Ako sme sa stali Obsessed – medzinárodný projekt krajín vyšehradskej štvorky o ľuďoch so zápalom pre prácu

Študentky masmediálnej komunikácie – Martina Beňová, Tatiana Geletová a Janka Leškaničová – mali v akad. roku 2010/2011 mimoriadne efektívnu masmediálnu prax. Pripravovali backgroundy, viedli rozhovory, museli spolupracovať, komunikovať s kolegami a flexibilne reagovať. Za prácou cestovali desiatky kilometrov a už vedľa, koľko driny sa skrýva za zdanlivo jednoduchým zostrihaním štvorminútového videozáznamu. Za jeden akademický rok zvládli pripraviť 10 videí v rámci projektu Obsessed o ľuďoch s mimoriadnym zápalom pre svoju prácu. Stretli sa s bývalou starostkou londýnskej mestskej časti Nadiou Conway, s Katarínou Minichovou z Bibiany, rozhovor robili aj s Radvanom Pagáčom o rómskom skautingu, ale aj so Svetlanou Waradzinovou z VŠMU či s politológom Grigorijom Mesežnikovom. Dohodnúť sa s Mikulášom Dzurindom už chcelo viac skúseností, ale napokon sa na výslednom DVD objavil aj jeho odkaz dnešnej mládeži a jeho úvahy o budúcnosti V4.

Projekt na PU viedla prorektorka pre vonkajšie vzťahy a marketing na PU, doc. Iveta Kovalčíková a koordinovala Mgr. Lucia Vaľová z Inštitútu slovakistiky, všeobecnej jazykovedy a masmediálnych štúdií. Celý projekt v rámci krajín Vyšehradskej štvorky zorganizoval Attila Szomollányi z Linum Foundation z maďarského mestečka Nagykovácsi.

Intenzívnu prácu a významnú prax študentov masmediálnych štúdií ocenil po ukončení práce v máji

2011 aj rektor Prešovskej univerzity, prof. René Matlovič certifikátom pre študentky.

Súčasťou projektu bola aj záverečná prehliadka vybraných videí a predovšetkým stretnutie členov tímov všetkých štyroch krajín 17. júna 2011 vo Vyšehrade v Maďarsku. Svätý Augustín vyslovil myšlienku, ktorá bola mottom tohto projektu: „Ak chceš čokoľvek zapáliť v iných, najskôr preto musíš sám zahoriť vášňou.“

Mgr. Lucia Vaľová

Foto: arcvhív PU v Prešove

Boli sme na veľtrhu vzdelávania, práce a cestovania Akadémia & Vapac

PU v Prešove je stále „v kurze“

Prešovská univerzita (PU) v Prešove predstavila v minulých dňoch svoje možnosti štúdia v rámci najväčšieho študentského veľtrhu na Slovensku. Podujatie prebiehalo 4. - 6. 10. 2011, v priestoroch Sibamac arény NTC v Bratislave. Išlo o 15. ročník veľtrhu vzdelávania AKADÉMIA a 13. ročník veľtrhu práce a cestovania VAPAC.

Slávnostné otvorenie veľtrhu vzdelávania, práce a cestovania Akadémia&Vapac sa uskutočnilo pod záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR Ing. Eugena Jurzycu, ministra práce, sociálnych vecí a rodiny RNDr. Jozefa Mihála i generálneho riaditeľa Sekcie vysokých škôl Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR prof. Ing. Petra Plavčana, CSc. Medzi vystavovateľmi zo slovenských, českých a za-

hraničných univerzít, vysokých škôl a inštitúcií nechýbala ani Prešovská univerzita v Prešove so svojimi študijnými programami. „Podľa návštevnosti záujemcov o štúdium zo stredných škôl môžem skonštatovať, že PU v Prešove je stále v kurze. Znamená to, že aj v súčasnom svete elektronizácie a IT technológií má štúdium na univerzite prírodovedno-humanitného zamerania stále svoje pevné miesto,“ uviedla Mária Mihaliková z Unipocentra Prešovskej univerzity v Prešove (na obrázku vpravo hore), ktorá našu alma mater, spolu so študentkami PU v Prešove Luciou Lukáčovou a Michaelou Čikošovou (na obrázku vpravo dole), na veľtrhu Akadémia&Vapac v Bratislave prezentovala.

Mgr. Kamila Urmaničová

Foto: archív Unipocentra PU

Prešovská detská univerzita v znamení umenia

Deti sa vzdelávali hrou a študenti zažívali prax na svojej „alma - mater“

Farebné tričká, šiltovky, detský džavot a smiech, zaujímaví ľudia z rôznych oblastí umenia, vedy, športu... Obraz Prešovskej univerzity v Prešove (PU) v tohtoročných letných dňoch. Na jej pôde sa totiž, od 11. júla do 15. júla 2011, konal štvrtý ročník Prešovskej detskej univerzity. Prázdninové vzdelávanie detí, pod názvom PREMENY UMENIA, začalo slávnostnou imatrikuláciou a skončilo promočnou slávnosťou, za prítomnosti rektora PU v Prešove prof. RNDr. Reného Matloviča, PhD., v novej, modernej prednáškovej miestnosti Auditórium Magnum.

ronika Pavelková a mnohí ďalší, ktorí rozšírili obzor poznania detí.

„Táto aktivita vzišla z Pedagogickej fakulty, hlavne z práce tímu okolo prof. PhDr. Zuzany Stanislavovej, CSc., ale postupne sa do toho podujatia zapájajú aj ďalšie fakulty Prešovskej univerzity v Prešove i zaujímavé osobnosti z externého prostredia. Je to aj možnosť praxe pre študentov Pedagogickej fakulty PU, ktorí sa podieľajú na organizácii a priebehu Prešovskej detskej univerzity,“ skonštatoval po týždňovom „akademickom výcviku“ malých študentov rektor PU v Prešove prof. Matlovič.

A čo je hlavným cieľom tohto študijného programu, podľa slov jednej z organizátoriek Prešovskej detskej

„V štúdiu sme nahrávali rozhlasovú hru, pripravili sme divadelné predstavenie, máme zaujímavé prednášky, napr. o tom ako urobiť dobrú fotografiu. Cítim sa ako naozajstní študenti Prešovskej univerzity, už aj preto, lebo sme dostali „indexy“,“ prezradili počas Prešovskej detskej univerzity jej malí študenti.

Podujatie pripravilo Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania Prešovskej univerzity v Prešove spolu s Kabinetom výskumu detskej reči a kultúry Pedagogickej fakulty, v spolupráci s ostatnými fakultami PU.

Akými dverami vchádzame do rozprávky alebo odkiaľ sa vzala hudba, či kto namaľoval prvý obraz, prečo si krásime obydľia alebo ako vzniká umenie pohyblivých obrázkov? To všetko nádejným „bakalárčekom“ a „magistrerčekom“ počas jedného týždňa priblížili známe osobnosti, spisovatelia Jana Bodnárová, Ján, Marián a Peter Milčákovci, Peter Karpinský, architekt Karol Gregor, výtvarník Erik Križovenský, nádejní režiséri, študenti VŠMU Matúš Krajňák, Ve-

univerzity Mgr. Adely Mitrovej, PhD.? *„Stimulovať detský bádateľský inštinkt v oblasti spoločenskovedných disciplín, motivovať ich k celoživotnému vzdelávaniu a v neposlednom rade umožniť deťom zaujímavú a zmysluplnú stráviť prázdninové dni.“*

Mgr. Kamila Urmaničová

Foto: AV štúdio PU v Prešove

Otvorili bránu minulosti ich rusínskych predkov

V medzinárodnej letnej škole rusínskeho jazyka a kultúry učili aj rusínsku etnografiu

Prešovská univerzita v Prešove (PU) hostila účastníkov 2. ročníka vzdelávacieho projektu STUDIUM CARPATO-RUTHENORUM 2011 – Medzinárodnej letnej školy rusínskeho jazyka a kultúry, z USA, Kanady, Nemecka, Ukrajiny a Slovenska. Absolventi získali Certifikát o absolvovaní Studium Carpato-Ruthenorum 2011.

Prešovská univerzita v Prešove je jedinou univerzitou na svete, ktorá zareagovala na záujem domácich a zahraničných záujemcov o takúto formu výučby rusínskeho jazyka. Trojtýždenný projekt, pre tohtoročných 25 účastníkov, organizoval Ústav rusínskeho jazyka a kultúry PU v Prešove, v spolupráci so Slovenskou asociáciou rusínskych organizácií, Karpatorusínskym výskumným centrom a Karpatorusínskou spoločnosťou v USA. Základom pedagogického procesu boli prednášky z rusínskeho jazyka a histórie karpatských Rusínov, ktoré prebiehali paralelne v anglickom a rusínskom jazyku. Viedli ich zahraniční a domáci vysokoškolskí učitelia: prof. Dr. Paul Robert Magosci (Torontská univerzita, Kanada), Mgr. Valerij Paďak, CSc. (Vedecké centrum karpatisťiky v Užhorode, Ukrajina), prof. Dr. Stefan Pugh (Wrightská univerzita v Daytone, USA), PhDr. Kvetoslava Koporová a doc. PhDr. Anna Plišková, PhD. (obidve z Prešovskej univerzity v Prešove). Súčasťou tohtoročného pedagogického procesu bol aj minikurz rusínskej etnografie, ktorý prednášala prof. Dr. Patricia Krafčík z Evergreenskej štátnej univerzity v Olympii (USA). „Prišli už hotoví, vzdelaní ľudia, z rôznych vysokých škôl, z praxe, ktorí majú o toto štúdium veľký záujem, chcú sa učiť. Boli z viacerých krajín a lepšie pripravení na toto podujatie ako vlani,“ konštatoval prof. Dr. Paul Robert Magosci (Torontská univerzita, Kanada), ktorý je už na PU známy z minulého, 1. ročníka tohto podujatia. Jeho slová potvrdila aj riaditeľka Ústavu rusínskeho jazyka a kultúry PU v Prešove doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.: „Tohtoroční zahraniční účastníci vo vyššej miere ovládali azbuku ako základ grafického systému súčasného rusínskeho spisovného jazyka, čo umožnilo pro-

porcionálnejšie rozdeliť študentov do skupín a zjednotiť tak prácu s nimi. Stúpol tiež záujem o letnú školu zo strany domácich, teda slovenských účastníkov. Za významný prvok, z pohľadu perspektívneho rozvoja karpatorusínistiky, považujeme aj fakt, že medzi účastníkmi projektu bolo niekoľko mladých zahraničných doktorandov, pre ktorých pobyt na letnej škole bol zároveň spojený s vedeckým výskumom súčasného postavenia a aktuálnych problémov rusínskeho spisovného jazyka na Slovensku a v iných krajinách karpatského regiónu, výsledky ktorého budú onedlho prezentovať vo svojich dizertačných prácach.“

Prof. Dr. Stefan Pugh z USA (na obr. dole) je jedným z lektorov, v rámci tohto projektu, ktorí nemajú slovenské korene, ale študoval slavistiku, výborne ovláda ruský a ukrajinský jazyk. Napísal dokonca gramatiku ukrajinčiny a pred dvoma rokmi aj gramatiku rusínskeho jazyka. Rusínsky jazyk učil po prvýkrát teraz, v Prešove: „Naučiť sa rusínsky jazyk, za tri týždne, je ťažké, ak účastníci výučby nevedia o tom jazyku nič. Urobili sme však veľký pokrok, keďže študenti sa dokázali naučiť tento jazyk tak, že už dokážu tvoriť krátke, ale súvislé výpovede.“

Ukrajinský lektor Mgr. Valerij Paďak, CSc. mal veľkú radosť z pohnútok, ktoré priviedli účastníkov projektu na pôdu Prešovskej univerzity v Prešove: „Okrem tých niekoľkých študentov, ktorí sa ako slavisti chceli zaoberať rusínskou kultúrou, ostatní sú etnickí Rusíni štvrtej alebo piatej generácie. Túžia poznať rusínsky jazyk a rusínske dejiny. Majú informácie o tom, ako tu žili ich predkovia, chceli spoznať ich rodné dedinky, tamojší folklór, vidieť cintoríny a mená späť s ich rodinami. Otváral sa pred nimi svet ich minulosti.“

Projekt zahŕňal množstvo sprievodných akcií: boli to predovšetkým tvorivé dielne zamerané na výučbu rusínskych ľudových piesní a výrobu veľkonočných kraslíc, poznávacie exkurzie zamerané na poznávanie materiálnej a duchovnej kultúry Rusínov v regióne severovýchodného Slovenska – v múzeách, skanzenoch, drevených chrámoch, účasť na folklórnom festivale, literárnom večeri, predstavení rusínskeho divadla, otvorenej hodine rusínskeho jazyka na základnej škole s vyučovacím jazykom rusínskym v Čabinách (okres Medzilaborce) a na bohoslužbách v prešovských chrámoch.

prof. Dr. Stefan Pugh v rozhovore s redaktorkou Rádia Regina J. Kozákovou

„Na základe hodnotení účastníkov projektu môžeme konštatovať, že aj tento ročník letnej školy rusínskeho jazyka a kultúry na Prešovskej univerzite bol úspešný, a zároveň v mnohom podnetný pre prípravu nasledujúceho tretieho ročníka, ktorý prípravný výbor naplánoval na 10. 6. – 1. 7. 2012.,“ dodala doc. A. Plišková.

Mgr. Kamila Urmaničová

Foto: archív ÚRJKA PU a UNIPOCENTRA PU v Prešove

Fakulta manažmentu verzus médiá alebo ako sme hľadali to, čo nás spája a vzájomne obohacuje

Pravidelne sa stretávajú na tlačových besedách, na pôde Fakulty manažmentu (FM) a na podujatiach organizovaných Prešovskou univerzitou (PU) v Prešove. V letnom semestri akademického roka 2010/2011 sa týždeň čo týždeň stretávali na seminároch k predmetu *Prezentácia v manažmente a marketingu*, na Katedre marketingu a medzinárodného obchodu FM PU v Prešove. Reč je o vedúcej katedry PhDr. PaedDr. Martine Ferencovej, PhD. a zástupcoch médií, s ktorými spolupracuje vyše 18 rokov. Tento krát to však nebolo kvôli rozhovorom, tlačovým správam, článkom a reklame. Cieľom stretnutí bola výučba, cieľovou skupinou študenti manažmentu.

K myšlienke osloviť kolegov z médií pre spoluprácu pri výučbe ma priviedla potreba spojiť teóriu s praxou, vysvetliť študentom manažmentu tézy manažérskej a marketingovej komunikácie na konkrétnych príkladoch textov z médií a pre médiá. Oslovila som ľudí, ktorých dobre poznám a rešpektujem ich ako odborníkov v oblasti masmediálnej komunikácie. S **Mgr. Petrom Bérešom** z *Centra spravodajstva Slovenského rozhlasu* sme spolu pôsobili v košickom Top Rádiu a podobne i s **Mgr. Zuzanou Mezenecovou**, ktorá je *vedúcou oddelenia reportáží týždenníka Život*. S **Mgr. Annou Kosuthovou** z *Prešovského Korzára* a **Mgr. Kvetoslavou Mudrikovou** z *agentúry Sita*, *vedúcou kancelárie Regionálnej organizácie SSN v Prešove* zasa spolupracujem ako manažérka pre komunikáciu a PR Fakulty manažmentu PU v Prešove. Všetci oslovení boli veľmi ústretoví. Na seminároch prezentovali prácu novinárov v interakcii so štátnou správou, verejnou správou, podnikateľskou sférou i neziskovými subjektmi. Študentov upozornili na možné úskalía

spolupráce s médiami, vysvetlili im ako možno predchádzať komunikačným šumom a vhodne prezentovať podnik, organizáciu, firmu či vzdelávacie inštitúcie pri stretnutiach so zástupcami prostriedkov masovej komunikácie. Študenti mali možnosť vidieť i počuť ukážky rozličných žánrov publicistického štýlu a naučiť sa pripraviť podklady pre novinárov na uverejnenie článkov a reportáží v regionálnych i celoslovenských médiách. Navyše si cez portfólio prác mali možnosť vyskúšať tvorbu textov zameraných na prezentáciu svojej alma mater – Fakulty manažmentu PU v Prešove v médiách. Na využívanie inovatívnych metód výučby ako integrálnej súčasti procesuálnych pedagogických prístupov a netradičných hostí reagovali budúci manažéri vysoko pozitívne. S novínarmi živo diskutovali a kládli im množstvo otázok.

PhDr. PaedDr. Martina Ferencová, PhD. v rozhovore s mladými novinármi

Spolupráca vyvrcholila na konci semestra, 1. apríla 2011, WORKSHOPOM, pod názvom INTERAKCIA MÉDIÍ A VYSOKOŠKOLSKÝCH VZDELÁVACÍCH INŠTITÚCIÍ, ktorý sa konal pod záštitou dekana Fakulty manažmentu PU v Prešove prof. Ing. Dr. Róberta Štefka, PhD. Na podujatí vyjadrili svoje názory na netradičnú formu spolupráce i samotní zástupcovia médií:

Peter Béreš: „Je príjemné sledovať ochotu, záujem a aktivitu mladých ľudí zamerané na zisťovanie detailov o práci médií na Slovensku. Takéto prepájanie teoretických poznatkov a cvičení z praxe vytvára predpoklad pre ich úspešnejšie zapojenie do ich profesijného života. Verím, že pedagógovia na Fakulte manažmentu budú naďalej pokračovať v podobných podujatiach, pretože majú zmysel.“

Zuzana Mezencevová: „Živá diskusia na seminároch len potvrdila, že poznať zákulisie médií a spôsobu nich fungovania z druhej strany môže byť pre budúcich manažérov veľmi užitočné. Potvrdilo sa, že aj ľudia, ktorí vo svojej budúcej pracovnej kariére môžu prichádzať do styku s médiami, majú o ich práci a vnútornej štruktúre skreslené predstavy. Práve preto sú podobné aktivity veľmi užitočné. Fakultám vysokých škôl by sa určite oplácelo nadviazať priamu spoluprácu s rôznymi druhmi médií, aby ku skresľovaniu informácií nedochádzalo, a to obojstranne. Môže sa to realizovať i formou krátkodobých stáží študentov v médiách.“

Na workshope sa zúčastnila i **Mgr. Kamila Urmaničová, riaditeľka Unipocentra PU a šéfredaktorka univerzitného Časopisu PU v Prešove Na PUIze**, ktorá na myšlienku podujatia zareagovala takto: „Som nesmierne rada, že som sa mohla zúčastniť na takomto vysoko odbornom podujatí a stretnúť sa so svojimi bývalými kolegami, fundovanými novinármi, profesionálmi vo svojej oblasti, práve na akademickej pôde. Ich reakcie na výučbu na Fakulte manažmentu PU v Prešove poukazujú na to, že im bol vytvorený maximálny priestor na interakciu s mladými ľuďmi a že táto priniesla plody nad ich očakávanie. Pripravenosť na spoluprácu zo strany novinárov i zo strany Prešovskej univerzity v Prešove, Fakulty manažmentu i ostatných našich pracovísk, Unipocentrum nevynímajúc, je príslubom ďalších výnimočných, užitočných a vzájomne obohacujúcich stretnutí.“

Výučba na FM PU v interakcii s masmédiami teda zabezpečila študentom, pedagógom i samotným novinárom prísun nových informácií i vedomostí, ale i rozvoj kreativity a flexibility, ktoré sú vysoko cenené a preferované. Absolventom vysokej školy navyše môžu zabezpečiť očakávané a úspešné uplatnenie na trhu práce.

PhDr. PaedDr. Martina Ferencová, PhD.

Interakcia médií a vysokoškolských vzdelávacích inštitúcií z pohľadu študentov manažmentu

Praktickou prezentáciou svojich pracovných pozícií, ako aj rôznych všeobecne známych i zákulisných informácií, ponúkli zástupcovia médií študentom bližší pohľad na masmediálny svet a dianie v ňom.

Keďže novinárska etika káže, že informácie treba hľadať vždy pri zdroji, opýtali sme sa študentov prvého ročníka magisterského štúdia odboru 3.3.15 Manažment na ich názory a pocity z uskutočnených seminárov.

Študentka (22 rokov): Bolo to veľmi fajn, páčili sa mi hostia, a to, že nám povedali niečo, čo sme doteraz nevedeli, aj témy boli dobre spracované, celkovo som spokojná.

Študentka (22 rokov): Myslím si, že je to ozaj super, keď nám príde prednášať niekto, kto ozaj vie o čo ide v praxi a po-

delí sa s nami o životné skúsenosti.

Študent (24 rokov): Osobne veľmi oceňujem, že si pani doktorka Ferencová dala tú námahu a spestrila semináre ľuďmi, ktorých pozvala, aby nám povedali niečo viac o novinárčine. Mal som po nich o čom rozmýšľať, napríklad, nakoľko je potrebná interakcia medzi predstaviteľmi masmédií a nami študentmi, ako aj celého kolosu našej alma mater, respektíve školstva ako takého. Túto tému nie je možné odbiť jednou – dvoma vetami, ale žiadala by si hlbšiu diskusiu. V dnešnej dobe, kedy noviny, televízia a samozrejme aj internet ovplyvňujú masy a do značnej miery tvoria verejnú mienku, by vzájomná interakcia vzdelávacích inštitúcií a masmédií mohla priniesť veľmi zaujímavé plody...

Študent (23 rokov): Pre mňa osobne je to veľmi zaujímavá zmena. Ľudia, ktorí

robia vo svojom odbore roky, sa s nami podelili o skúsenosti, je to inšpirujúce. Človeka môže takáto interakcia veľmi pozitívne nakopnúť, vytvoriť v ňom väčšiu snahu, keď zistí, že prax nie sú len nudné poučky a vzorce. Tento nápad Fakulty manažmentu fakt veľmi oceňujem.

Na záver môžeme Fakulte manažmentu popriať veľa šťastia pri realizácii podobných projektov a podujatí. Nech je jeho prínos čo najväčší, aby sme mali my, študenti stále väčšiu motiváciu podávať čo najlepšie výkony.

Bc. Stanislav Bernolák a Bc. Dušan Cíger

študenti FM PU v Prešove

Foto: archív FM PU v Prešove

Retrospektívne o 45. ročníku Akademického Prešova

Medzinárodný festival Akademický Prešov (AP), známy i ako súťaž umeleckej tvorivosti vysokoškolákov, sa uskutočnil 1. - 5. mája 2011. Realizoval sa v priestoroch Prešovskej univerzity (PU) v Prešove a v niekoľkých pridružených prešovských kultúrnych inštitúciách: DAD, DJZ, PKO, kaviareň Christiania.

Za Rektorát PU v Prešove otvoril 45. ročník festivalu Akademický Prešov, 1. mája 2011, vo veľkej sále Divadla Alexandra Duchnoviča, vtedajší prorektor pre vedu, doktorské štúdium a akreditáciu prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. Neformálnym prejavom privítal účastníkov, pozitívne zhodnotil zástoj umeleckej činnosti v živote vysokoškolákov a zaželel účastníkom veľa tvorivých úspechov pri realizácii svojich projektov. Svoju priazeň a náklonnosť prejavila aj riaditeľka Inštitútu estetiky, vied o umení a kulturológie prof. PhDr. Jana Sošková, CSc.

AP, podujatie s dlhou tradíciou i históriou, je celoslovenský súťažný festival kreativity a tvorivosti vysokoškolákov. Rovnako aj tento rok poskytol konfrontačnú plochu literárnym a recitátorským talentom, ale predovšetkým vysokoškolským amatérskym divadlám. Ide o celoslovenské podujatie, v ktorom sa súťažne odprezentovali vysokoškolské amatérske súbory. Prehliadky sa samozrejme zúčastnili, aj keď nesúťažne, viaceré profesionálne telesá, domáce i zahraničné, z reprezentatívnych napr. GunaGu, Túlavé divadlo, Mestské divadlo Žilina, P.A.T, Divadlo Ystfud / Skrat, Teatr Praga (Warszawa), Nowy Teatr (Krakow), Nová síť (Praha), atď.

Stretli sme určitú vzorku súčasných vysokoškolákov (ale aj hosťujúcich profesionálov: hercov, spisovateľov, redaktorov, vedcov). Ich úvahy dokumentovali pretrvávajúcu krízu umenia a poukazovali na zodpovednosť mladých ľudí za vylepšovanie tohto stavu ako i potrebu metamorfózy súčasného sveta.

Tento 45. ročník AP mal už klasicky tri súťažné kategórie: vlastnú literárnu tvorbu, umelecký prednes a súťaž študentských divadiel. V problémovom čase umenia sa našlo zopár kreatívnych študentov, ktorí potvrdili akademickú úroveň i vlastnú kvalitu, avšak treba podotknúť komornú účasť, čo je, v zmysle realizácie takéhoto podujatia, alarmujúce. Dopoldňajší program už tradične vyplňali besedy s poprednými slovenskými spisovateľmi, hercami, režisérmi ako aj divadelné dielne, ktoré viedli poprední vysokoškolskí pedagógovia, z reprezentatívnych osobností možno spomenúť napr. Andreja Maťašíka, Antona Kreta, Eleny Knopovú, Jána Šimka, Dagmar Podmakovú, ale aj šéfredaktorov popredných slovenských literárnych periodík Rada Passiu (Romboid), Braňa Hochela (Rak). Zaujímavou bola i beseda so spisovateľmi: Antonom Balážom a Erikom Ondrejčíkom, o stave literatúry a jej tvorby.

AP je podujatím, v ktorom je najväčší priestor vyhradený pre konštruktívnu tvorbu vysokoškolských študentov. Zo spomínaných divadelných produkcí najviac na seba upútali pozornosť štyri študentské súbory: Ja a My z FF UKF Nitra, VYDI UKF Nitra a ŠD FF PU Prešov, ŠD PF PU Prešov. Ide o študentské súbory, ktorých činnosť spadá pod záštitu domovských univerzít, s ich podporou realizujú svoju tvorivú prácu. ŠD FF PU sa predstavili reprezentatívnou hrou Živý nábytok. Jedna z účastníčok sa na margo tohto predstavenia vyjadrila, že po troch rokoch fragmentov a piatich rokoch od uzavretého celku mali diváci možnosť zhliaďnuť jedno z kultových predstavení Študentského divadla pri FF PU, Živý nábytok. Práve v tejto hre je obsiahnutá zhruba poetika spomínaného súboru: dynamický pohyb, biomechanické pary, recesívny generačný timbre, paródia klasického herectva a nadčasová ideová

aktuálnosť. Podnetná bola aj produkcia prešovských študentov zo susednej Pedagogickej fakulty PU, tí spracovali hru so židovskou témou. Predstavenie bolo autorskou hrou o ťažkých časoch holokaustu, v réžii Adely Mitrovej.

Všetky spomenuté študentské súbory získali na tohtoročnom podujatí ocenenia, ktoré potvrdili kvalitu i efektivitu ich práce, o čom svedčia i nasledujúce výsledky udelených ocenení:

ŠD pri Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove za polydimenziálny projekt viacerých divadelných žánrov (performance, pohybovo – slovná kreácia s prvkami biomechaniky, autorské divadlo, monodráma).

ŠD VYDI pri Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre za neštylizované stvárnenie aktuálnej témy v inscenácii V. Salaya Posla(de)nie.

ŠD P.A.D.A.K pri Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove za sugestívny inscenačný prístup a autentické stvárnenie závažnej témy v inscenácii Kadiš (na obr.).
ŠD Ja a My pri Pedagogickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre za spontánnu prezentáciu vlastnej dramatickej tvorby vo fragmentoch inscenácií.

Ocenení v kategórii vlastná literárna tvorba:

V kategórii poézia:

1. Katarína Hrabčáková, FF PU
2. Neudelené
3. Veronika Jančíková, FF PU

V kategórii dráma:

2. Lukáš Kopas, FF PU

V kategórii próza:

1. Ivana Gibová, FF PU
2. Katarína Gecelovská, FF PU
3. Zuzana Dovičáková, FF PU

Ocenení v kategórii umelecký prednes:

Prvým podujatím, ktoré sa realizovalo v rámci 45.ročníka AP, bol umelecký prednes. Tohtoročného stretnutia sa zúčastnili štyria účinkujúci. Konkrétne dvaja v kategórii poézia: M. Rozkoš (A. Plávka: Hlúpa Afrodita), L. Račková (B. Achmadulina: Triaška) a dvaja v kategórii próza: D. Dunčková (G. B. Shaw: Svätá Jana), A. Makšimová (S. Mrozek: Poézia).

Laureát v kategórii poézia:

1. nebolo udelené
2. L. Račková
3. M. Rozkoš

Laureát v kategórii próza:

1. nebolo udelené
2. D. Dunčková
3. A. Makšimová

Akademický Prešov aj tento rok dokumentoval, že kríza hodnôt, ktorá nás obklopuje, nie je neprekonateľná. Kreativita vysokoškolákov účinkujúcich na AP demonštrovala možnosti jej prekonávania tvorbou vlastnej generačnej výpovede, ktorá ako sa už roky potvrdzuje nie je márna.

Jozefína Štefanská

Foto: archív AP

Médiá v kocke 2011

Stredoškólači z východného Slovenska si počas horúcich júlových dní „pričuchli“ k povestnému vysokoškolskému životu, ktorý pre nich pripravili poslucháči a vyučujúci Filozofickej fakulty (FF) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove, odboru masmediálne štúdiá. V letnom kurze Médiá v kocke okúsili jeho krv, pot a slzy. Krv, keď jednu z účastníčok po nevoľnosti museli lekári odvieť do nemocnice, pot, ktorý bol súčasťou horúcich dní, no slzy vymenili za zábavu a zaujímavý program.

Neziskový projekt Médiá v kocke pochádza z dielne študentov, no prvotný nápad mala čerstvá bakalárka, Ivana Bajerová:

Masmediálne štúdiá kockovali budúcich uchádzačov...

„Napadlo mi to už skôr a realizáciu sme so spolužiakmi odštartovali u nás v obývačke. Oslovili sme ďalších a výsledkom boli štyri úžasné a zábavné dni v druhom júlovom týždni. Obrovská vďaka samozrejme patrí našim vyučujúcim, menovite Doc. PhDr. Jurajovi Rusnákovi, CSc., Mgr. Blažene Garberovej, PhD., Mgr. Eve Peknušiakovskej a ďalším, ktorí nám ochotne a nezištne pomáhali a prednášali stredoškólačom o zaujímavostiach z mediálneho prostredia, a tiež priblížili štúdium na našom odbore. A vôbec, bez prednášajúcich na masmediálnych štúdiách, bez hostí, ale aj bez samotných účastníkov, by sa Médiá v kocke nemohli uskutočniť, takže ešte raz ďakujeme.“

Mladí účastníci nazreli s doc. PhDr. Jurajom Rusnákom, CSc., vedúcim Inštitútu slovakistiky, všeobecnej jazykovedy a masmediálnych štúdií FF PU v Prešove, do základných teórií médií, o printovej tvorbe prednášala Mgr. Blažena Garberová, PhD., Mgr. Eva Peknušiakovská porozprávala o rozhlasovom vysielaní a reklame.

Okrem prednášok sa však možní budúci uchádzači študijného odboru masmediálne štúdiá dotkli aj práce s mikrofónom a kamerou. Vyskúšali si písanie a čítanie správ, moderovanie v internátnom rádiu IRŠ PaF, ale aj tvorbu televíznej reportáže na tému Študent si žuvačku pod autom pomýlil s bombou ☺, pri ktorej pomáhala študentská televízia Mediálka TV.

Sami dokonca v rámci workshopu vystavali jednu rozhlasovú reláciu. Prijemné s užitočným a prednášky s praxou spojili rozprávanie niekoľkých hostí z radov slovenských médií.

Pozvanie prijal absolvent masmediálnych štúdií a spevák skupiny Komajota, Martin Husovský, o práci v STV porozprával redaktor a bývalý poslucháč Matúš Jaco, o zákutiach printovej tvorby prednášali bývalé novinárky, PhDr. PaedDr. Martina Ferencová, PhD. (vedúca Katedry marketingu a medzinárodného obchodu Fakulty manažmentu PU v Prešove) a Mgr. Kamila Urmaničová (riaditeľka UNIPOCENTRA PU a šéfredaktorka Časopisu PU v Prešove Na PULze).

Študenti pripravili aj rôzne teambuildingové aktivity, medzi ktorými jednoznačne zvíťazila „opekačka“ s očarujúcim výhľadom z prešovskej Kalvárie. S plnými bruškami sa tak účastníci a organizátori mohli pustiť do vzájomného spoznávania sa.

Dvanásť účastníkov projektu Médiá v kocke sa tak tešili z bohatého programu, ale aj zaslúženého oddychu po vyčerpávajúcich dňoch. Po kurze im však nezostalo len nekonečné množstvo fotografií a dobrý pocit, ale aj diplom o jeho absolvovaní, ktorý si môžu so sebou priniesť aj na budúcoročné prijímacie pohovory.

Projekt Médiá v kocke otvoril brány do sveta médií nielen zúčastneným stredoškólačom, ponúkol aj štyri dni zaujímavých skúseností, vedomostí, zábavy, ale aj nových priateľstiev, na ktoré budú, ako účastníci, tak aj organizátori, dlho spomínať.

Vladimíra Čajová

Organizátorka projektu Médiá v kocke 2011

Foto: archív projektu Médiá v kocke 2011

Sprievodca cestovného ruchu

Sprievodca cestovného ruchu

Otvorenie kurzu 1. októbra 2011

Kurz organizuje Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania PU v Prešove

- získanie medzinárodne uznávaného Certifikátu
- získanie Certifikátu kurzu prvej pomoci
- získanie dvoch kreditov v rámci výberového predmetu

- 3-mesačný kurz
- 300 hod. výučby
- 80 hod. exkurzií v teréne
- výučba v piatok a sobotu

- výučbu zabezpečujú vysokoškolskí pedagógovia PU a odborníci s dlhoročnou praxou

- cena kurzu 500 €

Novoakreditovaný kurz MŠ SR

Kontakt: 0915 878 924, 0907 945 255, 0902 365 141
javor@unipo.sk, anton.fogas@gmail.com, mrvova@unipo.sk

Rozhovor s Mgr. Antonom Fogašom, PhD., lektorom v programe Sprievodca cestovného ruchu

Ako vznikla myšlienka akreditovať vzdelávací program Sprievodca cestovného ruchu (SCR)?

Kurzy SCR sa na Slovensku organizovali už viacero rokov pod hlavičkou rôznych inštitúcií a firiem. Ministerstvo školstva SR vypísalo v súvislosti so zmenami pri akreditovaní nových vzdelávacích programov aj výzvu týkajúcu sa programu Sprievodca cestovného ruchu. Úspešným absolvovaním tohto vzdelávacieho programu si študenti Prešovskej univerzity (PU) v Prešove, ako aj iní záujemcovia zvýšia svoje šance na zamestnanie sa v oblasti cestovného ruchu.

Kto je realizátorom vzdelávacieho programu?

Realizátorom vzdelávacieho programu SCR je Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania PU v Prešove. Celý vzdelávací program zabezpečujú vysokoškolskí pedagógovia a odborníci z radov zamestnancov PU s dlhoročnou praxou. Pri výučbe budú použité metódy prednášok lektorov týkajúcich sa konkrétnych predmetov pozostávajúcich z teoretickej časti a praktických príkladov, rozhovorov a diskusií ku konkrétnym riešeným situáciám, modelové príklady a prípadové štúdie, samostatná práca uchádzačov, prezentácie vybraných itinerárov, prax v teréne počas organizovaných exkurzií a praktická príprava zo základov prvej pomoci. V rámci učebného plánu absorbujú uchádzači teoretické a praktické vedomosti z týchto predmetov: technika služieb cestovného ruchu, ekonomika cestov-

ného ruchu, metodika činnosti sprievodcu cestovného ruchu, geografia a história cestovného ruchu, história, kultúra a umenie Slovenska a svetových regiónov, aktuálny spoločensko-politický vývoj na Slovensku a vo svete, základy prvej pomoci, psychologická príprava, informačné a komunikačné technológie v CR. Odbornými lektormi predmetov budú Mgr. Anton Fogaš, PhD., Ing. Kristína Šambronská – Mrvová, PhD., PhDr. Ľubica Zibrínová, PhD., MUDr. Ľubomír Molčan a Ing. Oleg Tkáč, PhD.

Pre koho je tento vzdelávací program určený?

Vzdelávací program SCR, ktorého výučba začala v októbri 2011, je určený absolventom stredných škôl, študentom a absolventom vysokých škôl, ktorí chcú pôsobiť v oblasti cestovného ruchu. Program je vhodný aj pre záujemcov, ktorých profil sa líši od spomínanej špecializácie, ale majú záujem získať podrobnejšie informácie a skúsenosti v problematike cestovného ruchu, prípadne začať v tejto oblasti s podnikateľskou činnosťou. V neposlednom rade je tento vzdelávací program určený aj pre nezamestnaných, alebo rekvalifikantov, prípadne predčasne prepustených špecialistov do civilu (vojaci, policajti), ktorí si môžu týmto vzdelávacím programom zvýšiť svoju „trhovú hodnotu“.

Ako dlho trvá kurz?

Doba trvania vzdelávacieho programu SCR je cca. 3 mesiace. Celkový rozsah vzdelávacieho programu je 300 hodín. Z toho 180 vyučovacích hodín je zameraných na teoretickú prípravu a 120 hodín na praktickú prípravu a riešenie modelových situácií. 80 hodín je venovaných exkurziám.

Je tento vzdelávací program jedinečný, v rámci, minimálne, východného Slovenska, ak áno, v čom?

Vzdelávací program SCR je akreditovaný podľa nových pomerne prísne nastavených pravidiel a kritérií MŠVVaŠ SR. Tu je potrebné zdôrazniť, že sme boli jednou z dvoch prvých inštitúcií v rámci celej SR, ktorá túto novú akreditáciu získala. Zároveň sme prakticky jedinou inštitúciou podobného charakteru na východnom Slovensku, ktorá môže realizovať celý vzdelávací proces na základe nových foriem opierajúc sa o fundovaných a profesionálne zdatných lektorov v danej oblasti.

Aké uplatnenie budú mať absolventi?

Absolvent vzdelávacieho programu SCR získa po jeho úspešnom zvládnutí a záverečných skúškach osvedčenie (certifikát) pre vykonávanie sprievodcovskej činnosti na Slovensku. Nadobudne znalosti z predmetov, ktoré sú základom pre úspešné vykonávanie činnosti sprievodcu cestovného ruchu. Absolvent vzdelávacieho programu nájde uplatnenie v domácom cestovnom ruchu, v zahraničnom cestovnom ruchu, potenciálne ako technický sprievodca, resp. pobytový delegát. Môže pôsobiť ako interný, alebo externý pracovník cestovnej kancelárie, zamestnanec alebo spolupracovník mestských a turistických informačných centier. Na Slovensku vznikajú aj rôzne agentúry, združenia a nadácie, zaoberajúce sa problematikou cestovného ruchu a to je ďalší priestor pre uplatnenie sa našich absolventov. V neposlednom rade je absolvovanie tohto vzdelávacieho programu aj prípravou v podobe teoretických a praktických vedomostí a zručností pre založenie si a riadenie vlastnej cestovnej kancelárie, agentúry, alebo inej formy súvisiacej s cestovným ruchom.

Aký prínos bude mať realizácia tohto programu pre Prešovskú univerzitu v Prešove, pre mesto Prešov, Prešovský kraj i Slovensko?

Realizácia akéhokoľvek vzdelávacieho programu má vždy prínos pre dotknutý región, mesto, inštitúcie

v ňom sídlia a samozrejme aj pre jednotlivcov. Vzdelávací program SCR, zameraný na oblasť cestovného ruchu, nie je v tomto smere výnimkou. Dôležitý je fakt, že sa uskutočňuje na pôde PU, teda vrcholnej výchovno – vzdelávacej ustanovizne celého Prešovského kraja a jeho metropoly mesta Prešov. Rozvoj cestovného ruchu v Prešovskom kraji je jednou z potenciálnych možností celkového rozmachu kraja. Prírodné danosti, kultúrne pamätihodnosti, etnografické a iné zaujímavosti a osobitosti predurčujú severovýchodný cíp Slovenska k tomu, aby sa stal miestom pobytov a poznávania nielen domácich, ale aj zahraničných návštevníkov. A tu je práve

parketa pre absolventov nášho vzdelávacieho programu. Profesionálne vyškolení sprievodcovia s patričnou jazykovou a kultúrnou vzdelanosťou sú pre kvalitne ponúkané služby v regióne nutnosťou. To potom vytvára aj celkový obraz a dojem o meste a regióne. Podobne ako v aktívnom cestovnom ruchu, je potrebné mať vyškolených pracovníkov aj v pasívnom cestovnom ruchu. V rámci ponúkaných služieb cestovných kancelárií a cestovných agentúr sa zvyšuje množstvo poznávacích zájazdov nielen v Európe, ale aj v iných svetových regiónoch. Zdatní sprievodcovia vyškolení nielen na teoretickej, ale aj praktickej báze sú pre daný typ zájazdov nepostrádateľní.

V čom spočíva atraktivita tohto vzdelávacieho programu?

Vzdelávací program SCR budú viesť odborníci z praxe, ktorí majú zároveň aj dlhoročné pedagogické a lektorské skúsenosti. Tento faktor je pre nás obzvlášť dôležitý. Praktické skúsenosti budeme odovzdávať našim uchádzačom počas trvania celého vzdelávacieho programu. O dôraze na túto stránku veci svedčí aj fakt, že frekventanti budú mať až 120 hodín praktickej prípravy a riešenia modelových situácií a 80 hodín exkurzií, to znamená práce v teréne. Vzdelávací program sa bude uskutočňovať na univerzitnej pôde, v Centre celoživotného a kompetenčného vzdelávania, čo so sebou prináša možnosť absolvovať aj celý rad iných pridružených akreditovaných programov a kurzov spojených s cestovným ruchom (Kurz japonského a gréckeho jazyka, ECDL). Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania organizuje napríklad aj z hľadiska rozvoja cestovného ruchu jedinečný kurz námorného jachtingu. V rámci výberového predmetu pre študentov PU je možné získať po jeho úspešnom absolvovaní dva kredity. Naši frekventanti okrem toho získajú počas trvania výučbového procesu aj Certifikát základov prvej pomoci. Všetky vyššie spomínané faktory umožnia absolventom tohto vzdelávacieho programu zvýšiť si svoje vedomostné a vzdelanostné portfólio a byť úspešnejší pri hľadaní zamestnania, alebo celkového uplatnenia sa v praxi.

Mgr. Kamila Urmaničová

Foto: ilustračné, archív PU v Prešove

Deň narcisov so študentmi PU

Už 15. ročník Dňa narcisov sa tento rok uskutočnil dňa 15. apríla. Narcis - kvet symbolizujúci jar a nádej, si v tento deň ľudia pripínali na svoj odev, aby aj týmto spôsobom vyjadrili solidaritu s osobami postihnutými rakovinou.

Študenti Prešovskej univerzity v Prešove, Fakulty zdravotníckych odborov, študijného odboru ošetrovateľstvo sa pridali k ostatným dobrovoľníkom v našom meste, aby svojou aktívnou účasťou podporili kampaň, ktorej cieľom

je vniesť problematiku boja proti rakovine bližšie k ľuďom, prehĺbiť vo verejnosti záujem o riešenie problematiky onkologických ochorení a získať peňažné prostriedky na podporu výskumných projektov, nákup prístrojového vybavenia, publikačnú činnosť a programy určené onkologickým pacientom. Deň narcisov sa v našom meste skončil úspešne, vyzbieralo sa 13 192 €.

Za spolupatričnosť a ochotu pomáhať ďakujeme všetkým.

Mgr. Drahomíra Balková
PhDr. Gabriela Kuriplachová

S

P

O

M

Í

N

A

M

E

Pri pozemskej rozlúčke s človekom sa v myšliach pozostalých vynárajú mnohé myšlienky, asociácie a spomienky, ktoré sú spojené s odchádzajúcim. Keď sme sa v utorok 7. júna 2011 lúčili s Andrejom Dančišinom, tak vo všetkých verejných a v osobných vystúpeniach zaznievali slová o **naozajstnom človeku**.

Pri Andrejovi Dančišinovi nepotrebujeme vyslovovať štylisticky vzletné prívlastky. Pre tých, ktorí ho poznali celé desaťročia, samotné meno Andrej Dančišin obsahuje v sebe **skutočné hodnoty**. Už správa o jeho odchode sa šírla s akousi zvláštnou emočnou vlnou a pred každým, kto ho poznal, sa vytvoril obraz veľmi dobrého človeka, ktorý svoju **dobrotu** vedel rozdávať spontánne a úprimne. Mnohí si ho pamätáme ešte zo študentských čias, ako čaká so služobným autom pred budovou Filozofickej fakulty na dekana či ostaných jej

zamestnancov a vedel sa s úsmevom prihovoriť „iba nám, študentom“: „Tak čo, chlapci, ako sa darí?“ Bolo v tom cítiť nielen bežnú zdvorilosť, ale najmä ľudskú **súdržnosť a blízkosť**. A tento prístup vedel rozdávať po celý svoj život. Zrejme aj preto sa s ním prišli rozlúčiť stovky zamestnancov PU, terajších aj bývalých. Boli medzi nimi viacerí dekan PU, v akademickej obci známi jej členovia v pokročilom veku. Nie náhodou v mene nás všetkých sa s ním rozlúčil 2. rektor PU prof. F. Mihina. Aj on zdôraznil jeho veľkú **spoľahlivosť ako zamestnanca, veľmi priateľského človeka a takisto starostlivého otca rodiny**. Medzi lúčiacimi sa s Andrejom Dančišinom boli mnohí, ktorých vozil na konferencie, obhajoby, na medzinárodné letiská do Bratislavy, Viedne, Budapešti i Krakova... V pietnej spomienke kňaza sme sa o ňom dozvedeli, že mal doma rôzne duchovné relikvie, prostredníctvom ktorých sa posilňoval v modlitbe, aby nás bezpečne priviezol do cieľa a domov.

V septembri tohto roku by mal Andrej Dančišin 66 rokov. Nestihol si užiť dôchodok, aby sa tešil z pokoja rodinnej atmosféry a aby prežíval radosť z prvého vnuka Martinka. Asi po svojej statočnej službe musel ísť ďalej, možno nemal určené pozemské roky na „zaslúžený oddych“. Preto nás Andrej bude putovať po iných cestách, my veríme, že toto putovanie bude do veľkých diaľav, ktoré si zaslúži. Vo vlastnom rozjímaní mu v tom pomôžeme, čo bude našou poslednou službou Andrejovi. Zostane nám blízky jeho úsmev, jeho prvý pozdrav: „Tak čo, chlapci, ako sa darí“?

prof. PhDr. Jozef Sipko, PhD.

Foto: archív rodiny Andreja Dančišina

Slovenský večer „erasmákov“

Tanec, halušky a temperament

V prešovskej kaviarni Dejavu sa 6.októbra 2011 konal Slovenský večer, v rámci mimoškolských aktivít domácich študentov Prešovskej univerzity v Prešove a ich zahraničných priateľov, ktorí prišli na našu alma-mater v rámci projektu Erasmus. Cieľom akcie bolo sprostredkovať mladým ľuďom spoza našich hraníc slovenské zvyky, tradície, hudbu, typické jedlá i nápoje.

Slovenský večer začal tradičným privítaním chlebom a soľou, so sprievodom ľudovej hudby Rozmarija. Po privítaní im naše študentky prostredníctvom prezentácie a videa priblížili krásy Slovenska a kúsok histórie

a tradícií (Veľká noc, stavanie mája, Jánošík, atď.). Nasledoval tradičný slovenský prípitok a pohostenie. Na stoloch nechýbali bryndzové halušky, kysnuté koláče, zemiakový šalát, tradičné syry - ovčí syr, oštiepok, syrové nite a typické slovenské sladkosti.

Po dobrom jedle si zahraniční študenti vyskúšali tanec na ľudovú nôtu.

Za túto vydarenú akciu by sme sa chceli poďakovať organizačnému tímu študentov z ESN Prešov.

Mgr. Erika Malá

Foto: archív ESN a PU Prešov

OPENING UNIVERSITY NIGHT II

Zažili sme spolu najväčšiu Celebrity party

Študenti Prešovskej univerzity (PU) v Prešove začali nový akademický rok 2011/2012 honosným podujatím v priestoroch prešovského Parku kultúry a oddychu, kde sa 3. októbra 2011 zišla asi tisícika študentov

zo všetkých fakúlt, zástupcovia vedenia PU v Prešove, mesta Prešov i množstva inštitúcií a podnikateľských subjektov na úrovni prešovského regiónu i Slovenska.

Pod názvom OPENING UNIVERSITY NIGHT II sa tu konala najväčšia Celebrity party a my sme boli pri tom...

Slavomíra Margetová

Foto: all4event, archív PU v Prešo-

ISSN 1337-9208

0 3

www.unipo.sk
www.pulib.sk
www.univerzitne.info